

IX. do.co,mo.mo Ibérico BILTZARRA 2016

Herritarren inplikazioa: formakuntza, informazioa, hedapena bloke tematikoa
EMAITZEN TXOSTENA

Zuzendaria:

Claudia Pennese

E: claudia@rb3innovacion.com

T: 943 015644

Aholkularia:

Rufino Javier Hernández Minguillón

E: rufinogaviera.hernandez@ehu.es

Kolaboratzaileak:

Judith Ubarrechena Iribarren

E: jubarrechena@coavn.org

Arritokieta Eizaguirre Iribar

E: arritokieta.eizaguirre@ehu.es

Irati Otamendi Irizar

E: irati.otamendi@ehu.es

Mikel Díaz de Ilarraza

E: mikel.diazdeilarraza@ehu.es

IX. do.co,mo.mo Ibérico Biltzarra 2016

Herritarren inplikazioa: formakuntza, informazioa, hedapena bloke tematikoa
EMAITZEN TXOSTENA

AURKIBIDEA

1.	SARRERA.....	3
2.	HELBURUAK.....	3
3.	PLANGINTZA.....	3
4.	GARAPENA ETA METODOLOGIA	4
4.1.	AURRETIKO FASEA	4
4.2.	EZAGUTZA FASEA.....	5
4.3.	GOGOETA FASEA 01.....	9
4.4.	MOBILIZAZIO FASEA	10
4.5.	GOGOETA FASEA 02.....	10
4.6.	ERABAKITZE FASEA	12
5.	EMAITZAK.....	12
5.1.	EZAGUTZA FASEA.....	12
5.2.	GOGOETA FASEA 01.....	16
5.3.	MOBILIZAZIO FASEA	18
5.4.	GOGOETA FASEA 02.....	21
6.	ONDORIOAK	25
6.1.	EMAITZAK	25
6.2.	PROZESUA.....	27
6.3.	HURRENGO PAUSOA	28
7.	ERANSKINAK.....	29

IX. do.co,mo.mo Ibérico Biltzarra 2016

Herritarren inplikazioa: formakuntza, informazioa, hedapena bloke tematikoa
EMAITZEN TXOSTENA

1. SARRERA

2016ko IX. do.co,mo.mo Ibérico Biltzarreko jardueren baitan, XX. mendeko ondare arkitektonikoaren kudeaketa kolektiborako eredu berriak aztertzeko prozesu bat osatzea proposatu zuen EHAEO Gipuzkoako Ondare Batzordeak. Hala, 2015. urte amaieran, KOMOMO prozesua ireki zen, *Herritarren inplikazioa: formakuntza, informazioa eta hedapena* arlo tematikoaren parte gisa.

Prozesua 2016ko azaroan aurkeztu zen Biltzarrean, urtebeteko lan ibilbidea egin ostean. Honako txosten honen helburua da, urte osoan zehar egindako lan guztiak biltzeaz gainera, dokumentu eraginkorrako bat osatzeko bidea emango duen dokumentua izatea. Bigarren dokumentu horrek hainbat ondorio eta gomendio jasoko ditu, ondare arkitektonikoaren kudeaketa kolektiboa, integratzailea eta adostasunean oinarritutakoa lortzeko.

2. HELBURUAK

KOMOMO prozesuaren helburua izan da, hain zuzen, gogoeta kolektiboa bultzatzea, XX. mendeko ondare arkitektonikoaren kudeaketa eredua aldatzeko gidalerroak definitzeko asmoz. Hala, eragile instituzional, tekniko eta sozialen artean elkarrikeria eraikitzailean oinarritutako eredu baterantz jotzea izango da xede.

Helburu orokor horri, baina, beste helburu espezifiko batzuk gehitzen zaizkio:

- Gipuzkoako ondare arkitektoniko modernoa eta berorren kontserbazioarekin eta balioespenarekin lotutako arazoak ikusaraztea.
- Eragile pluralen artean erlazioak eta sinergiak sortzea.
- Ezagutzarako, gogoetarako, ekintzarako eta erabakitze prozesu bat garatzea.
- Emaizta partzialak zein amaierakoak zabaltzea, proposatu beharreko kudeaketa ereduaren aldaketa gauzatzeko beharrezkoak diren oinarriak eta ezagutzak sortzeko.
- **Dokumentu Operatibo** bat idaztea, kudeaketa eredu berri bat ezartzeko jarraibideak adieraziko dituen.

3. PLANGINTZA

Ibilbide parte-hartzailea bost fasetan egituratu da:

- Aurretiko fasea
- Ezagutza fasea
- Gogoeta fasea
- Ekintza fasea
- Erabakitze fasea

Taula honetan ageri dira laburbilduta fase bakoitzari dagozkion etapak.

FASEA	ETAPAK
Aurretikoa	Plangintza Atariko diagnostikoa
Ezagutza	Azterlan Kasu posibleak hautematea Adituen hautematea Azterlan Kasuak aukeratzea Aurretiko diagnostikoa (Kasuak) Aurretiko diagnostikoa (Orokorra) Egiaztatzea eta baliozkotzea Diagnostikoa
Gogoeta	Online prozesua Agertokiari eta estrategiei buruzko tailerra Aurkezpena Biltzarrean
Mobilizazioa	Bisitak hirietara
Erabakitzea	Emaitzen txostena Dokumentu Operatiboa (gauzatzen)

Dokumentu Operatiboa idazteko, gogoeta partekaturako etapa berri bat ireki da 2017an, emaitzei lehentasuna emateko eta epe ertain zein luzera aplikatzeko gidalerro bideragarri eta adostu batzuk definitzeko.

4. GARAPENA ETA METODOLOGIA

4.1. AURRETIKO FASEA

2016ko otsailean, EHAE O Gipuzkoako Ondare Batzordearekin lankidetzan, prozesuen plangintza osatu dugu. Faseetan egituratutako eta ibilbide parte-hartzaile batean oinarritutako prozesua denez, hasierako plangintza lana egokituz joan gara, lortutako emaitza partzialen ebaluazioaren eta Biltzarraren beraren data giltzarrien arabera. (Ikus 1. eranskina. Kronograma)

Plangintza definitzearekin batera, **Atariko Diagnostiko** bat idatzi dugu (ikus 2. eranskina. Atariko diagnostikoa). Orain dugun ondare arkitektoniko modernoaren kudeaketa ereduarekin lotutako arazo orokorrak definitzea eta inpaktuari buruzko lehen ebaluazioa egitea izan da, hain justu, helburu nagusia. Lehenengo analisi hau dugu, beraz, Ezagutza Fasea egituratzeko abiapuntua.

Diagnostiko hau hiru analisi kategoriatan antolatu dugu, lortu nahi dugun helburua erdietsi ahal izateko azterketa bideratzeko giltzarritzat jo baitira:

- Eraikinaren berezko baldintzak
- Eraikinaren gaur egungo baldintzak (zirkunstantzialak)
- Hautemate baldintzak

Lehenengo bi kategoriak objektiboagoak dira, eta jatorrizko edo/eta gaur egungo baldintza jakin batzuen inpaktua (ondare

arkitektoniko horren balioespena zailtzen dutenak) ulertzea daude bideratuta.

Hirugarrena, ordea, subjektiboagoa da, hautematearekin baitago lotuta. Alabaina, kategoria estrategikotzat jotzen da, baldin eta azken helburua bada oztopo soziokultural oro desagerraraztea eta ondare eraikin modernoaren gizarteratzea lortzea. Alegia, herritarrek berriz ere euren burua eraikin horiekin identifika dezaten lortzea, eta euren eguneroko bizitzan eraikin horiek bizi ditzaten lortzea.

Fase honetan, tokiko ondare arkitektonikoaren hiru tipologia adierazgarri identifikatu dira, do.co,mo.mo erregistroekin bat etorrira.

- Industria
- Ekipamendua
- Etxebizitza

4.2. EZAGUTZA FASEA

Fase honetan, hainbat **Azterlan Kasu** aukeratu ditugu, analisia gehiago zehaztu ahal izateko eta ibilbide parte-hartzailea hurbilagokoa egiteko. Probintziako hainbat tokitako kasuak aukeratzen ahalegindu gara, ordezkaritza indartzeko asmoz.

Proposatutako Azterlan Kasuak tipologiaaren arabera sailkatu ditugu, euren baldintza objektiboen arabera: berezkoak edo zirkunstantzialak. (Ikus 3. eranskina. Kasuen aukeraketari buruzko taula)

Zerrenda hori oinarri hartuta, interesekotzat jotako lehenengo hiru Kasu proposatu ditugu. Izan ere, halaxe adostu genuen EHAEO Gipuzkoako Ondare Batzordearekin eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren Kultura Sailarekin, 2016ko otsailaren 22an egindako bilera batean.

Hauek dira aukeratutako lehenengo hiru kasuak:

- Oteiza eta Basterretxearen etxea, Irunen (Etxebizitza)
- Lasarteko kotxetegiak, Lasarte-Orian (Ekipamendua)
- Etxezarreta paper fabrikako bulegoen eraikina, Legorretan (Industria)

Lehenengo aukeraketa hori egin eta pare bat astera, Gipuzkoako Foru Aldundiak hirugarren Azterlan Kasua aldatzea proposatu digu. Alegia, Etxezarreta paper fabrikaren ordeztu, Beasaingo Manufacturas Olaran fabrikaren eraikina aztertzeke eskatu digu. Aldaketa hori egiteko arrazoiak, hain zuzen, ondare arkitektoniko modernoaren kudeaketak gaur egun dituen arazoekin daude lotuta.

Legorretako eraikina Foru Aldundiaren jabetzakoa da, eta nahiko prozesu gatazkatsuan dago; izan ere, bere jabetzako multzoa osorik eraistea dago aurreikusita, Bulegoen Eraikina izan ezik, zati horrek tokiko babesa baitauka. Egoera horren ondorioz, erakundeak kezkatu agertu dira, eta ez dute egin nahi izan zaharkituta dagoen industria gune horri buruzko eztabaida publikoa sortzearen aldeko apustua, itxaropen faltsuak ez sortzearen eta jokoan dauden interes partikularrekin bat ez egiteko.

Bestalde, Beasaingo eraikinari dagokionez, berriki babestuta dagoena, Toki Administrazioa (eraikinaren jabea) “derrigortuta” dago eraikina kontserbatzera eta balioestera. Beraz, gure arreta gunea Manufacturas Olaran fabrika jartzeak ez dizkigu gatazkak ekarriko; aitzitik, mobilizazio prozesua bizkortzeko eta hobetzeko aukeratzen jo dugu.

Lantaldean onartu egin dugu erabaki hori, eta, horrenbestez, Manufacturas Olaran fabrikaren eraikina izango da hirugarren Azterlan Kasua.

Behin hiru Azterlan Kasuak aukeratuta, **Aurretiko Diagnostikoa** idazteari ekin diogu. Azterlan Kasu bakoitzarentzat diagnostiko espezifiko bat egin dugu, kasu bakoitza ezaugarritzeko eta lortutako emaitzetatik orokorrean baliagarriak diren arazoak eta aukerak ateratzeko asmoz.

Kasu bakoitzaren analisi espezifikoa egiteko, honako pauso hauek eman ditugu:

- Aurretiko azterlanak identifikatu, eta, posible izanez gero, egileekin bilerak egin

- Bildutako dokumentazioa aztertu
- Toki Administrazio guztiekin bilerak egin
- Landa bisitak egin

Dokumentuak aztertzeari dagokionez, hona hemen egindako elkarrizketak eta kasu bakoitzean bildutako eta aztertutako dokumentazioa jasotzen duen taula.

KASUA	KONTAKTUA	BILERA	DOKUMENTAZIOA
Oteiza Basterretxea etxea	Lauren Etxepare Fernando García	2016/03/01	Etxepare, Lauren; García Nieto, Fernando. (2016) <i>Luis Vallet de Montano (1894-1982). Arkitekturaren ertzak eta mugak. Arquitecto de frontera</i> . Donostia: Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofiziala Rodríguez Salís, Jaime. (2003) <i>Oteiza en Irun. 1957-1974</i> , Irun: Luis de

			Uranzu Kultur Taldea – Alberdania Zuaznabar, Guillermo. (2001) <i>Jorge Oteiza animal fronterizo. Casa-taller, Irun 1957-58</i>, Bartzelona: Actar Web orria: http://txusmaes.wix.com/casavacia Eraikinaren planoak Argazki historikoak
Lasarteko kotxetegiak	Ana Azpiri Leticia García	2016/03/03	Ez dugu ezagutzen eraikinari buruzko bibliografiarik. 2014/15eko ekitaldian, Ana azpiri arkitekto doktoreak eta Letizia García, biak ere Gipuzkoako industria ondarean espezialistak, eraikinari buruzko xehetasunez beteriko txosten bat idatzi dute, Lasarte-Oriako Hirigintza Sailak eskatuta. Txostena ez dute oraindik ofizialki argitaratu.
Manufacturas Olan fabrika	Irati Otamendi	2016/03/04	AGUIRRE SORONDO A., <i>Antzuolako larru ontzea</i>, Antzuolako Udala, Antzuola, 2000 GARCÍA I., <i>Florencio Mocoroa Gastesi</i>, EHAE0 Gipuzkoako Ordezkaritza, Donostia, 2007 OTAMENDI-IRIZAR I., GARCÍA-GUTIÉRREZ MOSTEIRO, J., <i>VICISITUDES Y EQUIVOCOS EN LA PRESERVACIÓN DE UN EDIFICIO INDUSTRIAL: EL CONJUNTO DE MANUFACTURAS OLARAN (BEASAIN, GIPUZKOA)</i>, ONDARE ARKITEKTONIKO ETA INDUSTRIALARI BURUZKO NAZIOARTEKO II. MINTEGIKO AKTETAN, "MUNTAKETA KATEAK", 1. LIBURUKIA, 58, MADRIL, 2015 Argazki historikoak

Bestalde, hainbat bilera egin ditugu Toki Administrazioekin, ekimenaren berri emateko eta informazio kuantitatibo zein kualitatibo

gehigarria biltzeko asmoz (kualitatiboa, hain zuzen, hautemate baldintzei buruzkoa).

Taula honetan daude jasota udalerrri bakoitzean egindako bilerak.

UDALERRIA	ERAGILEAK	BILERA
Irun	Xabier Iridoy. Hirigintza zinegotzia Mikel Gargallo. Hirigintza Sailaren zuzendaria	2016/03/17
Lasarte-Oria	Agustín Valdivia. Hirigintza zinegotzia	2016/04/07
Beasain	Aitor Aldasoro. Alkatea Leire Artola. Hirigintza zinegotzia Xabier Matarranz. Kultura zinegotzia Iker Galparsoro. Goiekiren zuzendaria Amaia Gomez de Segura. Olaran prozesuko teknikaria	2016/04/14

Bilera horietako bakoitzaren ostean, landa bisita bat egin dugu, bildutako datuak egiaztatzeko eta datu gehigarriak erregistratzeko.

Olaran fabrikaren kasuan, eta kasu horretan bakarrik, udaleko teknikariek eta politikariek batera egin dugu bisita. Ezaugarri hori garrantzitsua da baldintza zirkunstantzialek kudeaketari begira duten pisuari dagokionez. Beasaingoa da babestuta dagoen eraikin bakarra; horregatik, Toki Administrazioa “derrigortuta” dago esku hartzera, eta horretarako borondatea du, gainera.

Analisi prozesu horren ondoren, hainbat fitxa bete ditugu Azterlan Kasu bakoitzarentzat.

Fitxa bakoitzak honako hauei buruzko informazioa biltzen du:

- Eraikinaren jatorria eta historia

- Berezko baldintzak
- Baldintza zirkunstantzialak
- Hautemate baldintzak
- Diagnostikoa
- Azken gogoetak
- Erreferentzia bibliografikoak

Diagnostikoa lau kategoriatan egituratu dugu, eta horiek laburbiltzen dituzte hautemandako arazo eta aukera espezifikoak:

- Hirigintza
- Eraikuntza
- Errentagarritasuna
- Gizartearen hautematea

Kasuen diagnostiko espezifikoaren etapa amaitu ondoren, emaitzak aztertu ditugu, erreferentziazko lurraldean ondare arkitektoniko modernoaren kudeaketak dituen arazoaren errealitate baliokide zein adierazgarrietara esportatzeko modukoak diren puntuak definitzeko.

Hautemandako puntuen inpaktuari buruzko hasierako barne ebaluazio bat egin dugu, eta emaitzak aurretiko dokumentu batean jaso ditugu, aurretiaz aukeratutako adituekin batera egiaztatze eta baliozkotze etapa abian jartzeko oinarri moduan.

Dokumentu honek, halaber, hiru Azterlan Kasuei buruzko berezko baldintzen, zirkunstantzialen eta hautematezkoen laburpen bat biltzen du. (Ikus 5. eranskina. Aurretiko diagnostikoa)

Adituen aukeraketari dagokionez, XX. mendeko ondare arkitektonikoari buruzko ikerlana edo/eta ibilbide profesionala egin duten eragileen lankidetzat bilatzen ahalegindu gara. Sei eragile aukeratu ditugu, eta aldeztu aurretik harremanetan egon gara beraiekin, lanerako duten aukera aztertzei. Ondoren, aurreztu aurreko zein online bilerak egin ditugu. Horretarako, aldeztu aurretik banatu diegu beharrezko dokumentazioa. Zehazki:

- Azterlan Kasuen analisi fitxak
- Aurretiko diagnostikoa

Taula honetan daude jasota eragileen zerrenda eta bakoitzarekin izandako bileren datak.

ERAGILEA	BILERA
Marijose Telleria. Sailaren zuzendaria Josu Maroto. Teknikaria Ainara Iroz. Teknikaria Gipuzkoako Foru Aldundiaren Kultura Saila	2016/05/24
Mario Domínguez EHAEO Gipuzkoako Ondare Batzardea IX. do.co,mo.mo Ibérico Biltzarren zuzendaria	2016/05/27
Beatriz Herreras Ondartez enpresa AVPIOP elkarte	2016/05/23

Joseba Escribano Do.co,mo.mo Ibéricoko Batzarde Teknikoa	Egin gabe
Maider Alzola eta Alesandra Gandini Tecnalia, Hiri Berroneratze eta Birgaitze Bateratuaren arloa, Kultur Ondarea	2016/05/30
Ezekiel Collantes UPV/EHUko Arkitektura Saileko arkitekto doktorea	2016/05/27

4.3. GOGOETA FASEA 01

Egiaztatze eta baliozkotze etapa amaitu ondoren, Diagnostikoa amaitu dugu, eta online parte hartzeko prozesua abian jartzeko dokumentazioa prestatzeko ekin diogu.

Parte-hartze etapa hau irekia da interesa duen ororentzat; alabaina, bereziki Biltzarrean parte hartzen ari diren eragileei zuzendutakoa izan da. Horregatik, horren berri modu orokorrean emateaz gainera, Biltzarrera txosten bat bidali duten pertsona guztiei gonbidapen espezifiko bat helarazi diegu. Iruditu zaigu gaitasun handiko pertsonak direla, gaiarekiko interes berezia dutenak.

Horregatik, online parte hartzeko aukera egunak Biltzarren barne egutegiari egokitutakoak izan dira. Hala, ekainaren 22an ireki dugu etapa hau. Eta urriaren 20ra arteko tarte eman dugu online parte hartu ahal izateko. Ekarpen gehiago jasotzea, eta, aldi berean, aurreztu aurreko Tailerra eta Biltzarra egin aurretik emaitzak aztertzei aukera izatea izan dira, hain zuzen, helburu nagusiak.

4.4. MOBILIZAZIO FASEA

Ibilbide parte-hartzailea egin bitartean, gure lantaldea ohartu da zeinen zaila den herritarrak prozesuan sartzea; izan ere, ondare arkitektoniko modernoaren kontserbazioarekin eta balioespenarekin lotutako gaia oso urrun geratzen da gure gizarteko bizipenetatik eta kulturatik. Kolektibo horren esku-hartzea lortzeko asmoz, 2016ko ekainean erabaki dugu hirietara “bisita” batzuk antolatzea udazkenerako.

Eraikin bakoitzaren kanpoaldean egin beharreko hurbilketa saio batzuk dira, eraikinak ikusarazteko eta euren balio historikoa zein nortasunezkoa errazago hautemateko. Honako ekintza hauek proposatu dira:

- Informazio eta truke puntu bat sortzea
- Elkarreraginezko panel bat, herritarren iritzia jasotzeko
- Ekintza artistikoak
- Jan-edanak partekatzea

2016ko irailerako eta urrirako aurreikusi dira, hain zuzen, hirietako bisita horiek. Uda aurretik, Azterlan Kasuekin zerikusia duten hiru udalerrietako Toki Administrazioekin harremanetan jarri gara, baimena eta behin-behineko lankidetzak lortzeko.

Honako hauek izan dira fase honek eragiten dien udalekin izandako harremanaren emaitzak:

UDALA	EMAITZA
--------------	----------------

Irun	Udalak baimena eman digu, baina ez du ekimenarekin lankidetzan jarduteko konpromisorik hartu
Lasarte-Oria	Udalak ez du ekimena babestu, eta eraikinaren jabeak diren enpresetara bideratu gaitu. Haiekin ere hainbat bider hitz egin ondoren, ez digute ekimena aurrera eramaten utzi
Beasain	Udalak oniritzia eman digu, eta ekimenean lankidetzak eskainiko digula esan du

Eraikin bakoitzaren baldintza zirkunstantzialekin bat datozen emaitza horiek ikusita, bisitak egin ditugu Beasainen eta Irunen; hurrenez hurren, irailaren 17an eta urriaren 1ean.

Pentsatutako ibilbide parte-hartzailearen baitan, mobilizazio etapa moduan proposatu ditugu “hirietara bisitak”. Herritarrei gogoeta prozesuaren amaierako etapan parte hartzeko interesa piztea izan da, hain zuzen, helburua. Agertokiari eta estrategiei buruzko tailerra.

4.5. GOGOETA FASEA 02

Donostiako hainbat zentzorekin harremanetan izan ondoren, urriaren 22an egin dugu aurrez aurreko tailerra. Zehatz-mehatz, Reflex Espazioan gauzatu dugu (Egia auzoan), eta hark babestu du ekimena.

Lan saio hau giltzarritzat jo dugu gure ibilbide parte-hartzailean, eta horren berri eman dugu hainbat eragileren artean, zenbait kanal baliatuta.

ERAGILEAK	KANALAK
Adituak	Posta elektronikoa Telefono deia EHAEO Gipuzkoaren eta KOMOMoren web orria Sare sozialak
Toki Administrazioak	Posta elektronikoa Telefono deia
Biltzarreko hizlariak	Posta elektronikoa EHAEO Gipuzkoaren eta KOMOMoren web orria Sare sozialak
EHAEOk kideak	Posta elektronikoa EHAEoren eta KOMOMoren web orria Sare sozialak
Herritarrak	Bisitak hirietara Tokiko aldizkariak (Beasain) Sare sozialak

Tailerra lan jardunaldi trinko bakarrean egin da, parte-hartzaileak nondik zetozen ikusita egokiena hori zela pentsatuta.

Lehenik eta behin, gure lantaldeak aurkezpen txiki bat egin du. Eta azaldu ditu prozesua, desegituratutako etapak eta emaitza partzialak, bai eta gauzatu beharreko lan saioaren helburua eta dinamika zein diren ere.

Tailerraren helburua bat dator, hain zuzen, prozesuaren helburu orokorrarekin. Alegia, ondare arkitektoniko modernoaren kudeaketa partekatua gauzatzeko gidalerroak definitzea.

Eta helburu hori erdiesteko, **etorkizuneko agertoki** desiragarri eta bideragarri bat definitu dugu, eta definitu ditugu, halaber, epe ertain zein luzean hori lortzeko baliagarriak diren **estrategiak eta ekintzak**. Agertokiari buruz goizean egin dugu lan; estrategiei eta ekintzei buruz, berriz, arratsaldean.

Bi saioetan, parte-hartzaileak hiru lantaldeetan banatu dira, eta bakoitzak Azterlan Kasu bati heldu dio. Arestian aipatu dugun bezala, Azterlan Kasuak erreferentziazko adibide moduan proposatu dira, gai orokorreari buruzko eztabaida pizteko. Horregatik, parte-hartzaileak taldez talde mugituz joan dira, eta, horrenbestez, aukera izan dute hiru gaiei buruz lan egiteko eta eztabaidatzeko.

Taldean lana amaitu ondoren, bateratze lan bat egin dugu. Eta jardunaldia amaitzeko, azken eztabaida bat, emaitzak aztertzeko eta ondorioak ateratzeko.

Etapak hori amaitu ondoren, prozesuko emaitzen analisi kritiko bat egin du gure lantaldeak, eta aurkezpen bat ere egin dugu, KOMOMO prozesu osoa Biltzarraren esparruan azaltzeko.

Hasierako proposamenak aurreikusten zuen Biltzarraren esparruan eztabaida zientifikorako tartea uztea, ibilbide parte-hartzailearen beste etapa bat bailitzan, bertan dauden adituen artean lortutako emaitzak egiaztatzeko eta baliozkotzeko. Baina definitutako azken programan ezinezkoa izan zaigu aukera hori gauzatzea.

4.6. ERABAKITZE FASEA

Prozesuaren lehenengo amaiera moduan, honako txosten hau idatzi dugu. Bertan, ibilbide parte-hartzailea eta haren emaitzak deskribatzen eta dokumentatzen dira.

Arestian aipatu bezalaxe, prozesua irekita geratu da, eta azken fase bat geratzen da egiteke: Dokumentu Operatibo bat osatzea, Toki Administrazioei eta ondare arkitektoniko modernoarekin edo harentzat lanean diharduten beste eragile batzuentzako gidaliburu gisa baliagarria izango dena.

Fase hau EHAE0 Gipuzkoako Kultura Gizartearekin eta Ondare Batzordearekin lankidetzan egingo dugu, 2017. urtean zehar. Era berean, Gipuzkoako Foru Aldundiaren Kultura Sailaren eta dagokion Toki Administrazioaren babesa bilatuko dugu.

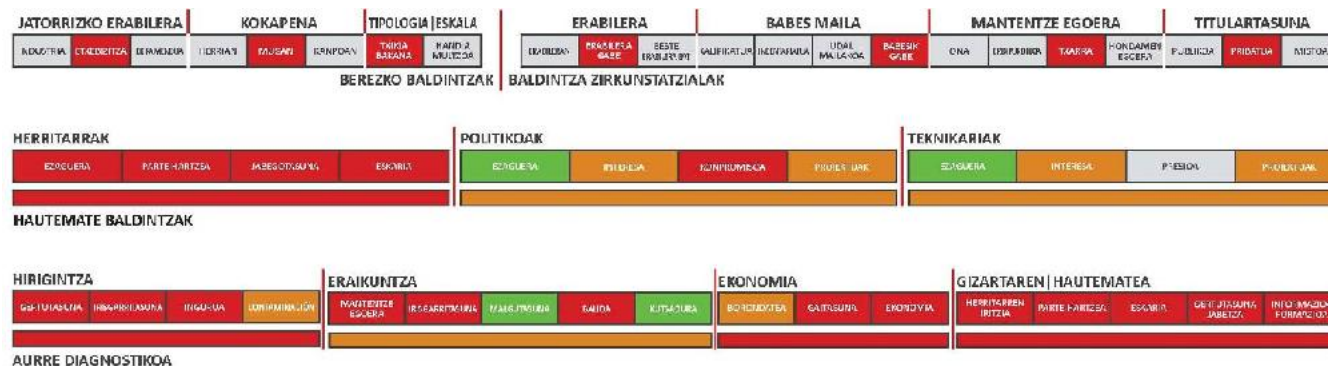
5. EMAITZAK

Atal honetan, etapa bakoitzaren emaitza partzialak aztertu, eta lehenengo ondorio kritikoak atera ditugu.

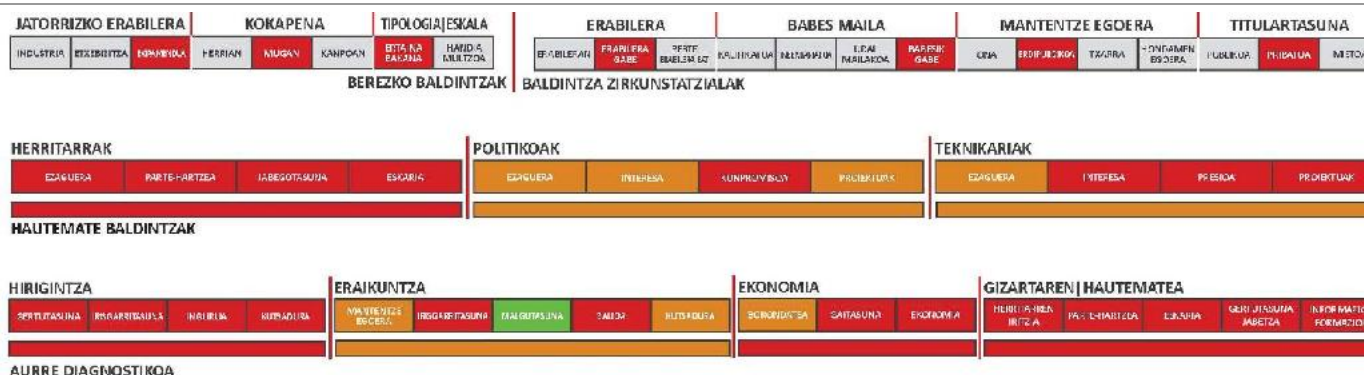
5.1. EZAGUTZA FASEA

Aurretiko fasearen ostean (Atariko Diagnostikoa eta Azterlan Kasuen aukeraketa zein analisisia), kasu bakoitzari dagozkion fitxa deskribatzaile eta diagnostiko fitxa batzuetan laburbildu ditugu emaitza guztiak. (Ikus 4. eranskina. Azterlan Kasuen fitxak)

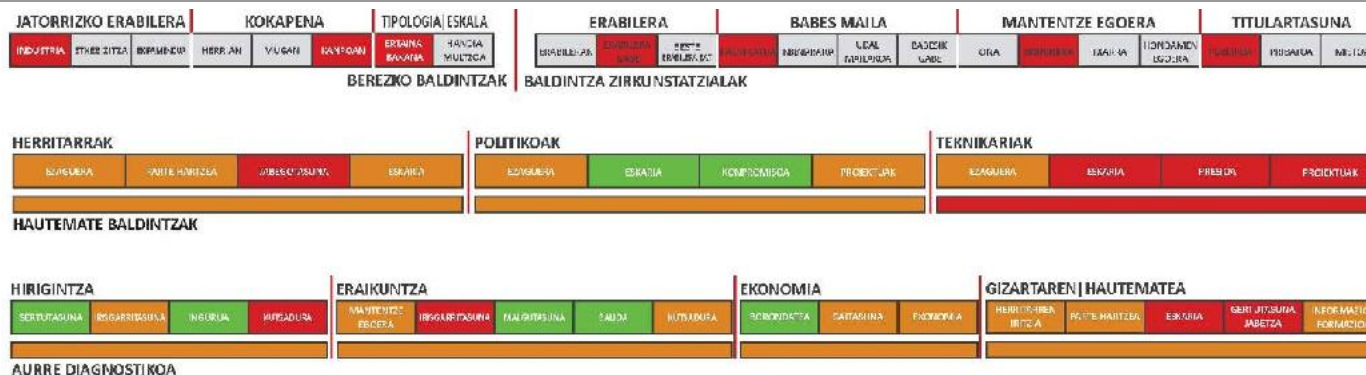
Arestian aipatu dugun bezalaxe, diagnostiko hau lau analisi kategoriatan egituratu dugu (Hirigintza, Eraikuntza, Errentagarritasuna eta Gizartearen hautematea). Emaitzak argi eta garbi erakusten du berezko baldintzek, eta batez ere zirkunstantziales, bereziki arazo motan eta berorren inpaktu mailan duten eragina.

Oteiza eta Basterretxearen etxearen diagnostikoaren laburpena

Lasarteko kotxetegiaren diagnostikoaren laburpena

Manufacturas Olaran fabrikaren diagnostikoaren laburpena

Hiru kasuei dagokien diagnostikoaren emaitzen laburpen grafikoa alderatuz gero, agerikoa da eraikina jabetza publikokoa denean (Olaran fabrikaren kasua, esaterako), babestuta egoten dela, eta, beraz, Toki Administrazioak inplikazio handia izaten duela hura berreskuratzeko zereginetan. Hala, arazoaren inpaktua txikiagoa izaten da, oro har. Baldintza horiek eragin pixka bat dute, baita ere, hautematezko alderdietan. Ahanzturak eta horren ondoriozko bazterrerak ezteak ekarri dute herritarrek ez aitortzea eraikinari berez duen balio historiko eta nortasuneko. Era berean, eraikina ez erabiltzeak dakar herritarren eguneroko bizimodutik aldentzea. Alabaina, berreskuratzeko ageriko borondatea dagoenean, eraikina ikusgarriagoa egiten da, hurbilagoa; hala, herritarrek aldatu egiten dute eraikinarekiko duten ikuspegia.

Bada beste alderdi bat kontserbazio egoeran zein gizartearen hautematean inpaktu nabarmena duena: hurbileko testuinguruaren hiri baldintzak, hain zuzen. Sarri askotan, eraikin horiek udalerrietako eremu periferikoetan egoten dira. Gehienetan, eremu narriatuak izaten dira, erakundearen arretatik kanpo geratzen direnak, eta ingurune ez-seguru eta kalitaterik gabekotzat jotzen direnak. Eta erabilerarik ez izateak areagotu egiten du hautemate hori. Horri dagokionez ere Olaran da nabarmenezkoa: nahiz eta Beasainen mugan egon, erdigunetik oso hurbil dagoen eremu bat da, berriki birgaitu dena, ibaian zehar oinezkoentzako pasealeku bat eginda. Pasealeku hori, gainera, asko erabiltzen dute herritarrek.

Beti ere gizartearen hautemateari dagokionez, ondare eraikinei eta horien jabetzari buruzko arreta tekniko zein instituzional txikiak inpaktu negatiboa duela ikusten da. Irunen kasuan, esaterako, Toki

Administrazioak badu interes pixka bat etxea berreskuratu eta balioesteko. Alabaina, jabetza pribatuak berreskuratze prozesuari ezartzen dizkion mugak direla tarteko, udalak ez du bere interesa publikoki adieraztean, eta, horrenbestez, ez da ikusteko modukoa herritarren begietara. Horregatik, herritarrek narriatutako zerbait bezala ikusten dute eraikina, inolako baliorik gabea, eta baita deserosoa ere.

Horiek dira gogoeta orokor garrantzitsuenak, azterlan kasuen analisi espezifikoan oinarrituta. Hortik aurrera, prozesuaren plangintzaren arabera, arazo eta aukera orokorrak definitu ditugu, probintziako ondare arkitektoniko moderno osoari aplikatzeko moduko aurretiko diagnostiko bat idazteko.

Emaitza guztiak aurretiko diagnostikoko dokumentu batean laburbildu ditugu, kanpoko egiaztatze eta baliozkotze etapa abian jartzeko oinarri gisa.

Dokumentu honetan, hautemandako arazo eta aukera guztiak adierazi ditugu, baina ez dugu horien inpaktuaren ebaluaziorik egin. Zeregin hori adituen esku utzi dugu. (Ikus 5. eranskina. Aurretiko diagnostikoa)

Bileren ondoren, diagnostikoa amaitu dugu, arazoak eta aukerak lehendik xedatutako analisi kategoriatan berrantolatuta; gainera, “Zeharkako” kategoria gehitu diogu, gainerako arazo guztiei eragiten dien gai giltzarri bat identifikatu baitugu. (Ikus 6. eranskina. Aurretiko diagnostiko baliozkotua)

Kudeaketa eredu alternatiboak ez izateaz ari gara, bai eta berori ezagutzeko, eta ondoren definitzeko eta ezartzeko interesik ez izateaz ere.

Ezaugarri horrek inpaktu negatiboa dauka hautemandako gainerako arazoetan; izan ere, hiri garapenerako, ondarea kudeatzeko eta zaharkituak gobernatzeko mekanismoak arrastaka eramateko aukera dakar. Mekanismo horiek, hain zuzen, hazkuntzara bideratutako hiri kulturari dagozkio. Eta hazkunde hori, era berean, espekulazio prozesuetan eta gainbalioen sorkuntzan oinarritutakoa da. Eta ahaztu egin du hiri espazioen eta bertako eraikinen erabilera balioa zein balio historikoa eta nortasunezkoa, eta lehentasuna eman dio horien merkatu balioari.

Zeharkako arazo horretaz gainera, egiaztatze eta baliozkotze fase honetan, hainbat gai zehaztu ditugu eta arazo espezifiko gehigarri pare bat definitu ditugu.

- Ondarea babesteko gaur egungo arauak eraikin horiek berreskuratzeari eta birmoldatzeari ezarritako mugak eta arau horren betetze eskasa
- Eraikin horien presentzia eta balioa komunikatzeko mekanismorik (herritarren hurbilekoak diren kanalak zein hizkuntzak erabiliko dituen) ez izatea

Proposatutako gainerako gaiak hizpide hartuta, adostasun orokorra izan dugu horien egokitasunari eta inpaktu mailari dagokionez.

Taula honetan laburbildu ditugu kategoria bakoitzean hautemandako arazoak eta aukerak. Zehaztasun gehiago jasotzeko edo inpaktuaren ebaluazioa ikusteko, jo 6. eranskinera.

KATEGORIA	ARAZOAK	AUKERAK
Zeharkakoa	-Kudeaketa ereduak	
Hirigintza	-Hiri garapenerako ereduak -Burokraziaren arloko sektore banaketa -Hiri ingurunearen kalitatea -Birmoldatze ereduak	
Eraikuntza	-Jabetza eta lurzoru balioaren egitura -Arauek adierazitako mugak -Ondarearen arloko araudia -Ondarearen babesa	-Ondarearen babesa
Errentagarritasuna	-Ondarearen babesa -Ekonomiaren eta finantzaren arloko krisia	-Ekonomiaren eta finantzaren arloko krisia
Gizartearen hautematea	-Ezagutza, formakuntza, informazioa -Ondarea eta komunikazioa -Egunerokotasunarekiko distantzia eta gertutasun falta -Alternatibekiko zuzeneko	

esperientzia -Eredu soziokulturala -Herritarren parte-hartzea	
---	--

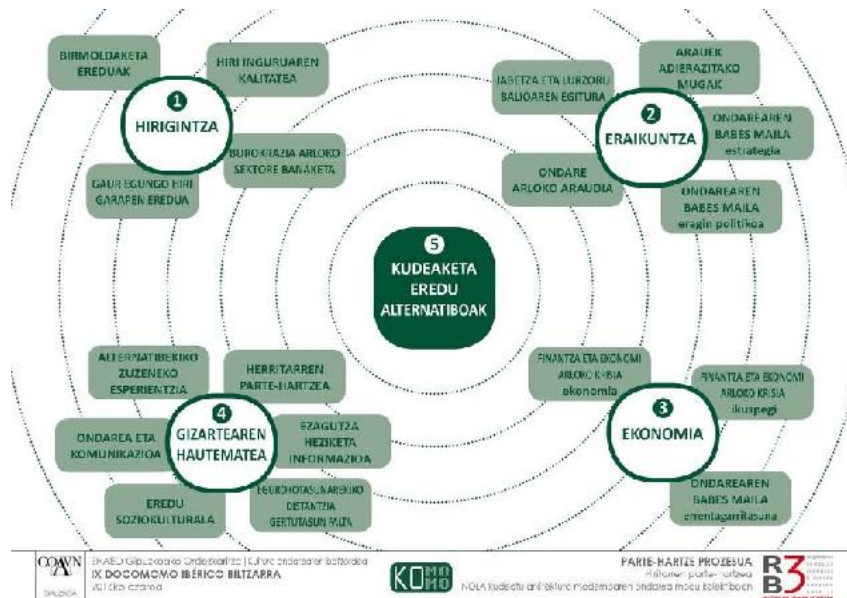
Eraitza horiek adierazten dute, hain justu, dauden arazoen eta gaur egun sor litezkeen aukeren artean alde handia dagoela. Ezaugarri hori, berez, gogoeta puntu bat da. Adierazten du abiaburuko baldintzak ez direla kudeaketa eredu aldatzearen aldekoak, eta beharrezkoa dela instituzioek, gizarteak zein kulturak konpromiso serioa hartzea.

Baldintza hori are gehiago indartzen da, kategoria bakoitzean hautemandako arazo motari erreparatuta. Guztiek nabarmentzen dute politika, finantza, gizarte eta kultura garapenerako eredu liberalak ondare arkitektoniko modernoaren kontserbazio eta balioespenean egindako inpaktua. Eredu horretan, kontsumoa dago kontserbazioaren gainetik, bertan bizi ziren pertsonen eta tokien memoria eta nortasuna berreskuratzeko eta indartzeko estrategia moduan. Eredu horrek alde batera uzten du, hain zuzen, hazkunde mugatzeak eta lehendik ditugun baliabideak hobetzearen aldeko apustua egiteak daukaten garrantzia.

5.2. GOGOETA FASEA 01

Ondorio horietatik abiatuta, grafiko batzuetan laburbildu ditugu emaitzak, irakurterazagoak izan daitezen eta online zabaltzeko eta parte-hartzea bultzatzeko aukera egon dadin. (Ikus 7. eta 8.

eranskinak; Diagnostikoaren emaitzak eta Diagnostikoaren laburpena, hurrenez hurren)

Online egindako prozesu parte-hartzailearen helburua izan da parte-hartzaileen askotarikotasuna eta ordezkartza handitzea, eta, horrenbestez, baita emaitzen zilegitasuna handitzea ere.

Prozesuan zehar, zabalkunde prozesu etengabea egin dugu, zuzeneko zein zeharkako hainbat kanaletan oinarrituta (EHAEO Gipuzkoaren web orria, sare sozialak, mailinga, etab.).

Orri espezifiko bat sortu dugu, bi hizkuntzatan, eta Biltzarraren web ofizialetara lotu dugu. Esteka horiek posta elektronikoko bidez jakinarazi ditugu. (Ikus 9. eranskina. KOMOMOren web orria)

<https://komomoeus.wordpress.com/>

<https://komomosite.wordpress.com/>

Arestian aipatu dugun moduan, edonorentzat ateak irekita izan dituen fasea izanagatik, bereziki Biltzarrerako txostenak aurkeztu dituzten pertsoneri, Masterreko eta Ondarean espezializatutako ikasleei eta Toki Administrazioei (batez ere, Azterlan Kasuei dagozkien hirurei) zuzendutakoa izan da.

Jasotako emaitzek ez dakarte aldakuntza nabarmenik abiaburuko diagnostikoari dagokionez. Esan nahi baita, adostasun pixka bat izan da. Alabaina, emaitza horiek ez dira oso adierazgarriak, izandako parte-hartze eskasa dela tarteko. (Ikus 10. eranskina. Online izandako parte-hartzearen emaitzak)

Nahiz eta 300 erabiltzaile inguru sartu diren etapa honetarako sortutako web orrira eta kontsultatu duten bertan informazioa, soilik 17k erantzun diote proposatutako galdetegiari.

Oro har, parte-hartze eskas hori ikusita, online egiten diren prozesuei eta horrekin lotutako teknika parte-hartzaileei buruzko gogoeta egin beharko genuke.

Alde batetik, hurbileko gaiak landu ezean, parte-hartzea oso txikia izaten da. Horrek herritarren hutsaren hurrengoko parte-hartzea azaltzen du, baina ez, ordea, ikuspegi profesionaletik edo/eta akademikotik gaiarekiko interes handia duten eragileena.

Eta, bestetik, nahiz eta denbora mugatuko tartea eskatzen den, eta gainera, inolako data eta ordutegirik gabea, online izaten den parte-hartzeak ez du behar bezala funtzionatu. Seguru asko, ez duelako bermatzen eragileen arteko zuzeneko elkarriketa bat, eta, beraz, beharrezkoa da egituratutako galdetegi batean oinarrituta banakako gogoeta bat egitea.

Muga horiek egonagatik, nabarmentzekoa da parte-hartzaileen artean oso gutxi izan direla Biltzarrean euren lana aurkezteko txostena bidalitakoak (zuzenean gonbidatutakoak). Itxuraz, horiek dira ondare arkitektoniko modernoarekin erlazionatutako gaiekiko interes berezia

duten eragileak. Alabaina, KOMOMO prozesuan izan duten esku-hartzea ia ezdeusa izan da.

Horrek beste arazo bat uzten du agerian, arazo orokorra izanagatik, aztergai dugun gai honetan eragina duena. Hots, mundu akademikoaren eta gizarte errealtatearen arteko distantzia, eta unibertsitateko langileen interes pertsonalak interes kolektiboen gainetik egotea. Izan ere, langile horiek euren irakaskuntza ibilbidea garatzeko beharrezkoak dituzten merezimenduak lortzera bideratutako interesak dituzte. Eta hori guztia gertatzen da, hain zuzen, ezagutza akademikoa jasaten ari den merkaturatze prozesuaren ondorioz.

5.3. MOBILIZAZIO FASEA

Online parte hartzeko aukera zabalik egon den bitartean, aurreikusitako hirietako hiru bisitetako bi antolatu ditugu: Beasaingoa eta Irungoa, hain zuzen. Biak egin ditugu larunbat goizez, Manufacturas Olanen fabrikaren eta Oteiza eta Basterretxearen etxearen ingurumarietan. (Ikus 11. eranskina. Hirietara egindako bisiten flyerra)

Arestian esan bezalaxe, soilik Beasainen izan dugu udalaren babesa. Hala, lurzoru publikoa okupatzeko baimena eta gunea prestatzeko material birziklatua eman dizkigu udalak. Gainera, ekimenaren berri ematen lagundu digu, eta bisitan parte hartu du, administrazioko ordezkari bat bidalita. (Ikus 12. eranskina. Beasaingo baimena. Eta 13. eranskina. Prentsa oharra)

Bi kasuetan, karpa bat eta material birziklatuz egindako mahaiak jarri ditugu, herritarrekin jan-edanak partekatzeko. Bertsolari batzuek alaitu dute ekimena. Gainera, panel bat jarri dugu, bertako herritarrei zuzendutako hiru galderarekin. Herritarrekin elkarreraginean jarduteko aukera izan da hori, eta euren ideiak zein iritziak bildu ditugu.

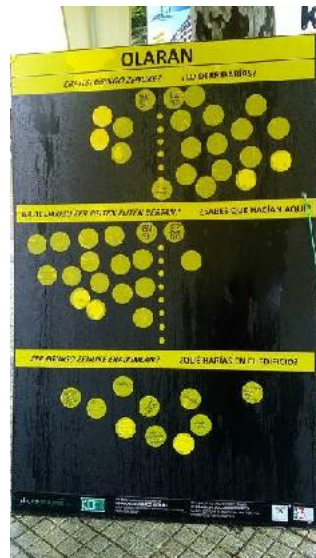
Manufacturas Olanar fabrika

- Eraitsi egingo zenuke?
- Ba al dakizu zer egiten zuten bertan?
- Zer egingo zenuke eraikin horretan?

Oteiza eta Basterretxearen etxea

- Eraitsi egingo zenuke?
- Ba al dakizu nor bizi izan ziren bertan?
- Zer egingo zenuke eraikin horretan?

Galdera zuzenak egin ditugu, erantzun bizkorrekoak, eta hala egin dugu proposatutako agertoki parte-hartzailea zein den ikusita eta bisiten helburua zein den ikusita: alegia, eraikina ikusaraztea eta herritarren artean eraikinaren balioari buruzko gogoeta piztea. Erantzuteko, kolorezko eranskailuak erabili ditugu: BAI edo EZ adierazi behar izan dute, edo erabilera posible batzuk adierazi.

Bi kasuetan, pertsona gehienek adierazi dute ez luketela eraikina eraitsiko, eta badakitela zein den jatorrian zuen erabilera. Eraikinarekin zer egin galderari, berriz, erabilera soziokulturala emango lioketela

adierazi dute bereziki. Oteiza eta Basterretxearen etxeari dagokionez, bi artista horien jarduerarekin lotutako erabilerak proposatu dituzte.

Alabaina, emaitza horiek ez dira oso adierazgarritzat jo herritarren hautematearen baitan; batetik, parte-hartzaileen profilagatik, eta, bestetik, hurbildu diren pertsonen inplikazio eskasagatik.

Modu aktiboan parte hartu duten pertsonak, oro har, ondare arkitektoniko modernoarekin edo bi eraikinetako batekin konprometituta dauden pertsonak izan dira, izan maila pertsonalean, izan profesionalean.

Elkarreraginezko informazio gunera hurbildu diren herritar gehienek ez dute interes handirik erakutsi, eta ez dute parte hartu nahi izan, gaia interesekoa ez zutela edo denborarik ez zutela argudiatuta.

Ezaugarri hori, hain zuzen, gaur egun gizartearen eta berorren ondare kulturalaren edo kasu honetan arkitektonikoaren artean dagoen distantziaren adierazlea da. Alegia, bere memoriarekiko eta lotuta dagoen nortasunarekiko distantziaren adierazlea. Beste behin

ere, kontsumo bizkor eta baldintzatu gabearen aldeko apustua egiten duen kultura dugu, gure historiaren parte den eta guztiona den zerbait berreskuratzearen kaltean.

Hirietara egindako bisiten inpaktua ez da askiesgarria izan, hein handi batean, komunikazio prozesuarekin lotutako barne kudeaketan izandako arazo batzuegatik eta bi ekimenen antolakuntzazatik beragatik.

Iruditzen zaigu ez dela egin komunikazio prozesu egokia. Kolektibo espezifikoak eta gaiarekin zerikusia dutenei eman zaie bisiten berri. Baina ez da inolako komunikazio prozesu espezifikorik egin herritarrentzat, oro har. Olan kasuan bakarrik iragarri da ekintza tokiko egunkarian, behin bakarrik, baina gutxieneko inpaktua izan du.

Ekimenaren garapenari dagokionez, ezin izan dugu hasierako plangintza bete, hainbat muga direla tarteko: batetik, Toki Administrazioak ezarritako mugak direla tarteko, eta bestetik, hasiera batean hitzartutako artistek jarduteko zeukaten aukera zela tarteko. Askok ez dute konpromisorik hartu, ziur asko aurrekonturik ez zegoelako eta musu truk parte hartzeko eskatu zaielako.

Hasiera batean, aurreikusita zegoen graffitiak egitea, espaloietan margotzea, dantza eta musika uztartuko zituzten formakuntza aurreko ekintzak egitea... Baina hori guztia, azkenean, ez da egin, eta guztia ekintza gune jakin batera mugatu da, inpaktu nabarmenik lortu gabe. (Ikus 14. eranskina. Bisitetako material grafikoa)

5.4. GOGOETA FASEA 02

Urriaren 22an, parte-hartze fasea amaitzeko, Agertokiari eta estrategiei buruzko tailerra egin dugu. Prozesuaren baitako aurrez aurreko lan saio bakarra izan da. (Ikus 15. eranskina. Tailerraren flyerra)

Tailerraren ebaluazioa ez da askiesgarria izan parte-hartzaileen kopuruari dagokionez. Orotara, bederatzi parte-hartzaile izan dira. Horietatik seik prozesu osoan zehar parte hartu dute, eta gainerako hirurak fase honetan gehitu dira. Pertsona guztiek dute ondare

arkitektoniko modernoari gaur egun eragiten dion arazoarekiko nolabaiteko interesen bat (pertsonala zein profesionala).

Parte-hartzaileen generoari, adinari eta jatorriari dagokienez, berriz, askotarikotasun eta ordezkaritza maila askiesgarria izan da.

Kasu honetan egindako komunikazio prozesua zuzena eta masiboa izan den arren, ez dugu lortu inplikazioa handitzerik.

Bereziki faltan bota ditugu Toki Administrazioetako ordezkariak, politikariak zein teknikariak, Unibertsitateetako ordezkariak, etorkizunean egingo den Biltzarreko parte-hartzaileak eta herritarrak. Azken kolektibo horri dagokionez, eta hirietako bisitek izandako inpaktu eskasa aintzat hartuta, arestian egindako oharrek nabarmenduko genituzke. Bestalde, mundu akademikotik datozen pertsonen gaiarekiko duten interesa interes sektoriala da argi eta garbi.

Toki Administrazioetako eragileak modu pertsonal eta zuzenean gonbidatu ditugu, eta orokorrean huts egin dute. Jarrera hori, hain zuzen, bat dator Diagnostikoan hautemandako arazoetako batzuekin. Bereziki, zerikusia dute burokraziaren arloko sektore banaketarekin, errentagarritasunarekin, ondarearen babesarekin eta hautemate alderdiekin.

Parte-hartzea murriztu ahal izan duen beste puntu bat izan liteke, hain zuzen, tailerra egiteko lanaldi oso bat aukeratzea, eta larunbatean gainera. Bi erabaki horiek parte-hartzea errazteko hartu badira ere (kontuan izanda parte-hartzaileak probintzia osotik etorritakoak direla eta lan saioaren iraupena egokitzea jota), argi dago pertsona guztiak ez

daudela prest edo ez dutela aukerarik erdi-jai den egun bat era honetako jarduerara batean igarotzeko.

Dena den, parte-hartze eskasak ez die balioa galarazten emaitzei; bereziki, bertan zeuden eragileen askotarikotasuna kontuan izanda. Kontua da ezin dela prozesua amaitutzat jo. Emaitza horietatik beste parte-hartze fase espezifiko bat proposatu beharko da, Dokumentu Operatiboa idaztera bideratua. Horretarako, emaitza partzial horiek behar bezala zabaldu beharko dira, eta komunikazio prozesu sendoago bat egin beharko da.

Arestian aipatu dugun moduan, tailerraren helburua izan da etorkizuneko agertoki desiragarri eta adostu bat diseinatzea, bai eta hori epe ertain zein luzean lortzeko baliagarriak diren ekintzak eta estrategiak definitzea ere.

Horrenbestez, prozesua aurkeztu ondoren eta lan saio espezifikoak egin ondoren, agertokiari buruz hasi gara lanean. Hiru taldeek egin dute lan Agertokiaren Matrizean (ikus 16. eranskina. Matrizak). Euren

iritziak koloretako post-itetan idatzi dituzte: kolore bakoitza Azterlan Kasu bati dago lotuta. Bateratze fasean, gogoeta horiek matrize bateratuan itsatsi ditugu, adostasun maila ebaluatzeko eta behin-behineko desadostasunak eztabaidatzeko. Adostasun maila oso handia izan da. Bateratze fasean ñabardurak zehaztu, eta hainbat ekarpen elkarrekin lotu ditugu.

Nabarmentzen dena da, hain zuzen, **gizartearen maila guztiei modu aktiboan eragiten dien ondarea balioestearen aldeko apustua egiten duen kultura ezartzea lortuko** duen etorkizuna. **Gizartearen maila guztiei: hots, politikoari, teknikoari, profesionalari eta herritarrei.**

Hortik aurrera, estrategia eta ekintza zehatzak definitu ditugu; eta definitu egin ditugu, halaber, horiek zehazteko zerikusia duten edo eduki beharko luketen eragileak. Kasu honetan, Estrategiak Matrizean egin dugu lan (ikus 16. eranskina. Matrizeak), goizeko saioan erabilitako dinamika bera baliatuta, harik eta bateratze fasera iritsi arte.

Azken emaitzak diagnostikoa eta agertokia erlazionatzen ditu, eta azken hori erreferentziazko estrategiekin, ekintzekin eta eragileekin. (Ikus 17. eranskina. Tailerreko emaitzen matrizea)

Jardunaldi amaieran egindako eztabaidan, zehaztasunak aipatu ditugu eta bildutako ideien arteko loturak egin ditugu. Tailerraren

ondoren, lan saio honen emaitzen laburpen dokumentuan bildu ditugu gogoeta horiek (ikus 18. eranskina. Emaizen matrizea).

Hortik aurrera, analisi kritiko bat egin dugu, hautemandako gai giltzarriak definitzeko. Gai horiek irekiak dira, etorkizunean eztabaidatu eta zehaztu beharrekoak, Dokumentu Operatiboaren idazketarako oinarri moduan. Helburu hori lortzeko, kolore desberdinekin markatu ditugu emaitza partzialak (ikus 19. eranskina. Emaizen matrizea. Laburpen kritikoa), eta zortzi estrategia/ekintza nagusi definitu ditugu.

Emaizen laburpen hori izan da, hain zuzen, azaroaren 17an, Donostian, IX. do.co,mo.mo Ibérico Biltzarrean aurkeztutako informazioaren oinarria. (Ikus 20. eranskina. KOMOMO prozesua. Biltzarraren aurkezpena).

Arestian esan bezala, hasierako plangintzaren arabera mahai inguru espezifiko bat egitea zegoen aurreikusita, *Herritarren inplikazioa: formakuntza, informazioa, hedapena* bloke tematikoari buruzko jardunaldiko parte-hartzaile guztiek osatutakoa. Hizlariak zein txostengileak. Helburua zen, hain zuzen, emaitzetan parte hartzeko, horiek egiaztatzeko eta baliozkotzeko une gehigarri moduan erabiltzea Biltzarra.

Biltzarraren amaierako programaren baitan hori ez da posible izan, denbora arazoengatik. Horregatik, ez dugu jaso feedback gehigarririk. Alabaina, jardunaldi honetan parte hartu duten askok KOMOMO prozesuarekiko interesa erakutsi dute, eta haren kalitatea eta zorrozatasuna nabarmendu dute. Baten batek, gainera, adierazi du txundituta dagoela ekimenak izan duen inpaktu eskasagatik, gaiak duen garrantzia eta garapen modalitateen baliozkotasuna aintzat hartuta.

Horrek irekita uzten du prozesuaren amaierako fasean jarraitu beharreko bidea; hots, Dokumentu Operatiboa idaztearena. Fase

horretan, garrantzitsua da beste parte-hartze etapa bat irekitzea, markatu beharreko gidalerroak eragile askotarikoen artean adostutakoak izan daitezen, eta kalitate eta zilegitasun handiagoa izan dezaten.

21. eranskinean (KOMOMO bideoaren esteka) utzi dugu esteka, Biltzarrean aurkeztu bitartean egindako ibilbide parte-hartzailea ikusi ahal izateko.

6. ONDORIOAK

Oro har, KOMOMO prozesu osoa aztertu ostean, argi geratu da egin beharreko bidea gogorra eta luzea dela. Halaxe adierazten dute amaierako emaitzek eta prozesuaren beraren ebaluazioak, lanaren garapenari dagokionez.

6.1. EMAITZAK

Emaitzei dagokienez, hautemandako 8 estrategia/ekintza laburbildu ditugu, gaur egungo arazoen inpaktua eta konplexutasuna nabarmentzen dutenak.

1. Ingurunearekiko harremana, integrazioa eta eragina

Ondare eraikinetatik hurbil dauden inguruneak birgaitzeak duen garrantzia nabarmendu da; izan ere, gehien-gehienak hirigintzaren eta gizartearen ikuspegitik narriatutako testuinguruetan daude kokatuta. Horregatik da garrantzitsua elementu horiek ingurunean txertatzea, hiri ehunaren parte aktibo moduan. Eta iradoki da elementu horiek

berreskuratzea hurbileko testuingurua birgaitzeko prozesuaren motorra izan litekeela.

2. Eredu desarrollista VS kudeaketa eredu “alternatiboa”

Nabarmendu da zeinen premiazkoa den espekulazio hazkuntzara bideratutako hiri garapenaren eredua atzean uztea eta eredu alternatibo bat ezartzea, hiri egonkortua eta bertako eraikinak berreskuratzean eta birgaitzean oinarritutakoa. Horregatik, lehentasunezkoztat jo da ondare arkitektoniko modernoari buruzko diskurtsoa aldatzea, eta modu “positiboan” planteatzea. Alegia, eragozpen moduan ikusteari utzi, eta ingurunea birmoldatzeko eta hobetzeko duen gaitasuna aitortzea, nola hiriaren, hala gizartearen zein kulturaren ikuspegitik. Horretarako, hainbat neurri alternatibo iradoki dira; bai finantzaren ikuspuntutik (pizgarriak eta onurak), bai gobernamentuaren ikuspuntutik (elkarrikeria prozesuak).

3. Birmoldatze politika, jardunak

Adostasun handia dago gauza batean: hirigintzaren eta ondarearen arloko araudia berrikusteari lehentasuna eman behar zaiola, errentagarritasunaren eta bideragarritasun tekniko-politikoaren ikuspuntutik birmoldatze prozesua gauzatzeko oinarri moduan. Erakundeen maila desberdinen artean eta horien eta gizarte zibilaren artean malgutasun eta elkarreragin handiagoa eskatzen da. Era berean, Low Cost birmoldatze proiektu mota bat proposatzearen garrantzia nabarmendu da, zeinek egin daitezkeen inbertsioak eskatuko dituen eta herritarren zuzeneko inplikazioa izango duen; ez

soilik birmoldatze mota definitzeko prozesuan, baizik eta baita haren egikaritzean eta etorkizuneko kudeaketan ere.

4. Burokraziaren arloko sektore banaketa VS diziplinartekotasuna

Nabarmendu da zeinen premiazkoa den gaur egungo kudeaketa eredua modu operatiboan birpentsatzea, eta administrazioko hainbat mailaren eta arloren arteko elkarreragin erreal eta arin bat lortzeko bidean jartzea. Puntu honekin lotuta, nabarmendu da garrantzitsua dela ikuspegi osotu bat ezartzea, diziplina aniztasunetik diziplinartekotasunera igaroz, non hainbat eragilek eta ezagutzak modu sinergikoan eta ez osagarrian lan egiten duten. Ildo horretan, birmoldatzearen esparruko estrategia batzuk definitzea proposatu da. Estrategiak lurralde mailakoak izango dira, eta ez kasu partikular bakoitzarentzat espezifikoak.

5. Hautematea, ondareari buruzko hezkuntza

Hezkuntzarekin eta formakuntzarekin lotutako alderdiak lehentasunezko zatik jo dira, aho batez. Lehenik eta behin, proposatzen da Kultura Ondarea “gaia” irakaskuntza arautuaren hainbat mailatan txertatzea, eta irakasle gaituak prestatzea horretarako. Bigarrenik, helburua da ez murriztea formakuntza ekintza horiek ikastetxeetara, baizik eta formakuntza ez arautua ere sustatzea, herritarrengandik hurbil dauden kanalak erabiliz. Testuinguru horretan, garrantzitsutzat jo da hurbiltasunezko formakuntza bat egitea, hainbat hezkuntza inguruntzara lekukotzak eramanez. Alegia, eraikin horien eta euren historiaren memoria babestua daramaten pertsonak, objektuak edo bestelako elementu batzuk.

6. Ondarearen arloko araudiaren eragina

Indarrean dagoen ondarearen arloko araudiaren eragina nabarmendu da; izan ere, ondasunetan esku hartzerakoan mugak sortzen ditu, eta gehiegi baldintzatzen ditu birmoldatzeko aukerak. Era berean, errealitate horrek eragina dauka jardun horien errentagarritasun ekonomikoan. Ikus daiteke ondarearen arloko gaur egungo araudiak indargabetu egiten dituela maiz ondare ondasunak izan ditzakeen aukerak. Horrenbestez, ondorioztatu da ondare babesak aukera tresna moduan jokatu beharko lukeela eta ez lituzkeela mugak sortu beharko.

7. Ondare balioa eta nortasuna

Adostasun maila handiarekin onartu da beharrezko kudeaketa aldaketarako ezinbestekoa dela maila guztietan aitortzea Mugimendu Modernoko eraikinen balio historikoa, nortasunezkoa eta sinbolikoa. Aintzatespen horrek birmoldatze prozesuaren hurbilketari eragin behar dio, eraikin horien “zimurak” zein “orbainak” balioesten eta errespetatzen ikasiz, eta euren jatorrizko funtzioarekin bat datozen erabilera moduak proposatuz. Ikuspegi aldaketa horretarako abiapuntu moduan, lehentasunezko zatik jo da ondare horren artxibo osotu bat egitea. Ez soilik artxibo tekniko bat, baizik eta baita hautemanezkoa ere. Alegia, gizarte zibilaren hurbileko datuak eta komunikazioak biltzeko moduak eta kanalak (dokumentalak, oroimen bankuak, etab.) erabiliko dituen artxiboa.

8. Finantzaketa

Gaur egun ez denez errentagarria ondare eraikinak berreskuratzea, hori konpontzeko hainbat estrategia proposatzen dira; hala nola hurbileko ingurunearen premiak aztertzea, erabilera bideragarriak definitzeko eta hautemandakoen artean itzulpen ekonomikoa izan dezaketenak lehenesteko. Era berean, nabarmendu da zeinen garrantzitsua den lankidetzaren publiko-pribaturako mekanismoak aztertzea, Europan dauden adibideei erreparatu, eta tokiko errealitatera egokituz.

Emaitza horiek guztiek adierazten dute lau esparru auzi daudela, eta beharrezkoa dela horietan sakontzea, kudeaketa eredu berri bat diseinatzeko oinarri moduan, non modu aktiboan esku hartuko duten eragile instituzionalek, teknikoek eta sozialek:

- Ondare arkitektoniko modernoaren kudeaketa.
- Birmoldatze modalitate berritzaile, bideragarri eta errentagarriak aztertzea eta definitzea, herritarren zerbitzura egongo direnak.
- Gai hau hezkuntza sistema arautuan txertatzea eta gizarte osoari zuzendutako formakuntza eredu alternatiboak bilatzea.
- Ondare ondasunaren balioak identifikatzea eta ulertzea, etorkizuneko birmoldatze proposamenaren oinarri moduan.

6.2. PROZESUA

Fase bakoitzean modu espezifikoan adierazi dugu zein izan diren prozesuaren beraren alderdi positiboak zein negatiboak. Gogoeta

horietatik abiatuta, ondorio erabilgarri batzuk atera daitezke, etorkizunean jarraitu beharreko bidea modu eraginkor eta eragingarrian proposatzeko baliagarriak izango direnak.

Lehenik eta behin, agerikoa da etengabeko informazio eta komunikazio prozesu hedatsu bat garatzeak duen garrantzia. Beti ahalegindu beharko da informazioa egokia eta sintetikoa izatea, bai eta komunikazioa zuzena eta irakurterraza izatea ere. Alderdi horri dagokionez, berebiziko garrantzia izango du emaitza partzialak unean-unean itzultzea. Alderdi horri hein batean ez zaio jaramonik egin, besteak beste KOMOMO prozesua Biltzarren mugarrietara egokitzeko premia dela tarteko.

Parte-hartze eskasari dagokionez (mundu akademiko eta profesionalaren interes sektorialekin eta herritarrek euren ondare arkitektonikoarekiko hautemate positiboa izatearekiko duten distantziarekin lotutakoa), pentsatzen da inertzia horiek hausteko ezinbestekoa dela alde aurretiko lan espezifiko bat egitea. Eta lan hori, hain zuzen, dagokien erakundeek sustatu beharko lukete. Esan nahi baita, ezagutza merkaturatzeak eta kontsumo bizkorreko “kultura” bat zabaltzeak eratzen duten traba ezin daiteke gainditu prozesu parte-hartzaile baten bidez; aitzitik, ezinbestekoa da beste maila bateko ekintzak gauzatzea. Ekintza horietako asko eta asko dagoeneko adierazi ditugu azaldutako emaitzetan.

Zuzendu beharreko beste alderdi bat da, hain zuzen, zerikusia duten eragile guztien lankidetzaren aktibitatea eta eraginkortasuna lortzea. Alegia, emaitzetan aipatzen den diziplinartekotasun horretara iristea. KOMOMO prozesuaren kasuan, ez da elkarrekin errealek izan,

oraindik ere kasuren bat faltan dela eragileek konpromiso eskasa izan baitute. Konpromiso hori gabe ezinezkoa da prozesuaren beraren inpaktu nabarmena izatea, “anekdotazko” zerbait bezala ikusten baita.

Muga horiek izanagatik, prozesuaren ebaluazioa positiboa da, emaitza interesgarriak eta mobilizazio maila jakin bat lortu baitira; hain justu, itxaropenak sortzeko adina. Horren ondorioz, bide beretik jarraitu beharrean gaude: lehenik eta behin, emaitzak itzuli eta zabaldu behar ditugu; eta, ondoren, GOGOETAZKO azken fasearen plangintza egin, eta fase hori martxan jarri.

6.3. HURRENGO PAUSOA

2017. urtean, txosten hau orain artean parte hartu duten eragile guztien artean zabaltzea da helburua, eta baita Dokumentu Operatibo bat idazteko prozesu bat egitea ere. Dokumentu horrek gidaliburu lanak egingo ditu XX. mendeko ondare arkitektonikoaren kudeaketarekin lotutako ekintzan.

Arestian aipatutakoa oinarri hartuta, erabaki da ezinbestekoa dela Toki Administrazioaren konpromisoa eta lankidetzaren lortzea. Arazoaren lurralde eskala zein den kontuan hartuta, uste da Gipuzkoako Foru Aldundia dela gai honetan erreferentea. Beraz, lankidetzaren esparru hori ezartzea izango da eman beharreko lehenengo pausoa.

Hortik aurrera, beste fase parte-hartzaile bat egitea proposatzen da, eragile espezifikoak irekitzeko, elkarriketarako eta emaitzak legezketzeko ingurune moduan.

Horregatik, lehenengo hurbilketa batean, honako pauso hauek emango dira:

- KOMOMO prozesuaren emaitzen analisi kritikoa (honako txosten hau)
- Erakundearen konpromisoa
- Plangintza
- Erakunde eta gizarte eragileak definitzea
- Eragileekiko harremana
- 01 lan saioa
- 02 lan saioa
- Emaitza partzialak itzultzea
- Dokumentu Operatiboa
- Jendaurreko aurkezpena

7. ERANSKINAK

1. Kronograma
2. Atariko diagnostikoa
3. Kasuen aukeraketari buruzko taula
4. Azterlan Kasuen fitxak
5. Aurretiko diagnostikoa
6. Aurretiko diagnostiko baliozkotua
7. Diagnostikoaren emaitzak
8. Diagnostikoaren laburpena
9. KOMOMOren web orria
10. Online izandako parte-hartzearen emaitzak
11. Hirietara egindako bisiten flyerra
12. Beasaingo baimena
13. Prentsa oharra
14. Bisitetako material grafikoa
15. Tailerraren flyerra
16. Matrizeak
17. Tailerreko emaitzen matrizea

18. Emaitzen matrizea

19. Emaitzen matrizea. Laburpen kritikoa

20. KOMOMO prozesua. Biltzarraren aurkezpena

21. KOMOMO bideoaren esteka

Parte-hartze tailerra aktibitatearen kronograma

PARTE-HARTZE TAILERRA AKTIBITATEA- 2016/06/04													URT	OTS	MAR
Aurrekontua eta plangintza zehaztea															
Azterketa kasuen hautaketa (CP, Lauren y Mario Sangalli)															
Azterketa kasuen balioztatzea (Aldundia)															
Azterketa kasuen datu bilketa															
Erreferentziako eragileen zerrendatzea															
Aurre diagnostikoa															
Erreferentziako eragileekin kontaktua															
Aurre diagnostikoaren egiaztatu eta balioztatzea															
On-line parte-hartzerako web-orria prestatzea															
Web-orrian aktibitatea eta bere plangintza iragarri															
Aurre diagnostikoa web-orrian argitaratzea															
On-line parte-hartzea (aurre diagnostikoa egiaztatzea)															
Aurre diagnostikoaren azken idazketa															
Diagnostikoa web-orrian argitaratzea															
Parte-hartze prozesuan eta bisitetarako izen-ematea															
Bisitak gauzatzea															
Tailerra garatzea															
Emaitzen garapena															
Emaitzak web-orrian argitaratzea															
Biltzarrean emaitzak aurkeztea															
Ekarpenen bilketa															
Bisiten gauzatzea (beste arduradunen esku)															
Kudeaketa eredu berri baterako gidalerroen idazketa															
Egiaztatzea eta balioztatzea															
Dokumentu programatikoa															

OHARRAK

1. On-line parte-hartzerako, biltzarrean komunikazio-proposamenak aurkeztu dituztenei gonbidapen espezifikoa egitea planteatzen da
2. Kasuen lekuko hiritarrak inplikatzeko, tailerra baino lehen egingo diren bisiten formatuak ezberdina izan beharko lukeela uste dugu
3. Tailerraren iraupena egun batekoa izango da, bi lan-saiotan banatua (goizez eta arratsalde). Lunch-a antolatu beharra aurrikusten da.

do.co.mo.mo 2016 BILTZARRA

2. blokea – Herritarren parte-hartzea: prestakuntza, informazioa, hedapena

Aurretiazko diagnostikoa

1 ERAIKINAREN BEREZKO BALDINTZAK

BALDINTZA	ALDAGAIK	ARAZOAK
Jatorrizko erabilera	- Industria / etxebizitza / ekipamendu	- Industria + martxan: • Kutsadura ingurug./akust. • Eraldaketa beharra - Industria + erabilerarik gabe: • Lurzoru kutsatua
Kokapena	- Jatorrizkoa: hirigunean /mugan/ kanpoaldean - Egungoa: hirigunean /mugan/ kanpoaldean - Lurzoru mota	• Irisgarritasun falta • Lurzoruaren balioa • Inguruan/traman integrazio falta - Lurzoru mota: • Lurzoru kutsatua
Tipologia	- Tipologia - Bakana / Multzoa	- Tipologia: • Erabilera ezberdinak hartzeko mugak (erabilera-bateraezintasunak) - Multzoa: • Multzo izaera aintzat ez hartzea: identitatea galtzeko arriskua
Berezitasuna	- Berezitasun maila	• Arrunta à estimu baxuagoa
Eskala	- Tamaina - Eragin maila	- Handia: • Hasierako inbertsio handia (intelek., ekonom., planteam. ...)

2 BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK

Gaur egungo erabilera	- Martxan / Erabilera gabe / Erabilera berria	- Erabilera gabe: • Narriaduraren areagotzea - Martxan: • Kudeaketa • Narriadura - Erabilera berria: • Aldaketak
Babes maila	- Maila: kalif. / zerrend. / urban. / gabea - Eskumenak	- Maila: • Maila altuagoa à baldintza zorrotzagoak erabilera/eraldaketa

Kontserbazio egoera	- Aurria / Txarra / Erdipurdikoa / Ona	• Narriadura gehiago à inbertsio ekon. altuagoa à berrerabiltze potentzial baxuagoa • Narriadura gutxiago à balio ekon. baxuagoa à ondare hautemate baxuagoa
Berezitasuna	- proportzioa	• Arrunta à estimu baxuagoa
Titulartasuna	- Publikoa / Pribatua - Planeamendu eskumena - Bakarra / segregazioa	- Publikoa: • Jabegoa ≠ planeamendu eskumena à planeamenduan ez integratzea - Jabekidetasuna: • Kudeaketa zailtasunak (herentzia...)

3 HAUTEMATE BALDINTZAK

GIZARTEA	Esanahi historikoa	- Berezko izaera (Pertsonaia batekiko lotura...) - Egoera zirkunstantziala (Garai konflikt./ grebak...)	- Egoera negatiboa • Hautemate negatiboa
	Gizartearekiko harremana	- Pertenentzia-sentimendu: Egunerokoa/ ez egunerokoa - Pertenentzia-sentimendu falta: besterena	- egunerokoagoa à - balio aitortze baxuagoa - egunerokoagoa à baldintza + / distortsio à babesteko nahi gutxiago
POLITIKARIAK	Gizartearen eragina	<i>Hautemate baldintzak</i>	Ondarea = ondorengo karga ≠ erreminta
	Aholkularitza teknikoa	<i>Berezko eta egungo baldintzak</i>	
	Ikuspegi ekonomikoa	Berehalako errentagarritasun ekonomikoa	
	Ikuspegi politikoa	Errentagarritasun politikoa	
TEKNIKARIAK	<i>Berezko baldintzak + Egungo baldintzak</i>	“Ikuspegi objektiboa”	Arazo objektiboak (1 eta 2 puntuak)
ENPRESA PRIBATUA	Ikuspegi ekonomikoa	Errentagarritasun ekonomikoa	Kontu ekonomikoa gailentzen da beste guztiarekiko

KASUAREN DATUAK		INPLIKAZIOA	KASUAREN BEREZKO BALDINTZAK								BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK ETA EGUNGOAK														
IZENA	KOKAPENA (udalerria)		INIZIATIBAK MARTXAN	JATORRIZKO ERABILERA			UBICACION (actual)		TIPOLOGIA/ ESKALA		ERABILERA			BABES MAILA				KONTSERBAZIO EGOERA				TITULARTASUNA			
				INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDU	HIRIGUNE	MUGA	KANPOALDE	TXIKIA/BAKANA	HANDIA/MULTZOA	MARTXAN	ERAB. GABE	ERAB. BERRI	KALIFIKATUA	ZERRENDATUA	URBANIS.	GABEA	ONA	ERDIPURDI.	TXARRA	AURRI	PUBLIKOA	PRIBATUA	MIXTOA
PAPELERA ECHEZARRETA	LEGORRETA	X	X						X		X	X				Inventariable	X		X	X					X
COMEDORES LABORDE	ANDOAIN		X				X				X		X	X				X						X/+	
COMEDORES PUERTO PASAIA	PASAIA		X				X				X		X					X						X	
CLUB NAUTICO	DONOSTIA				X	X				X		X		X				X						X	
CASA DE LOS SOLTEROS (+OTROS)	DONOSTIA			X		X				X		X		-	-	-	-	X						+	
CAFÉ FRONTÓN BEOTIBAR	TOLOSA				X	X				X		X		-	-	-	-	X				-	-	-	
HERRI ANTZOKIA	ORDIZIA	X			X	X				X		X		-	-	-	-	X	X			X			
UNIÓN CERRAJERA	BERAGARA		X				X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X
CASA OTEIZA	IRUN	X		X			X			X		X					Inventariable			X				X	
ANTIGUO MATADERO (HOY POLICIA LOCAL)	IRUN				X	X				X			X	-	-	-	-	X				X			
CHALÉ PARA PABLO ANGUERA	IRUN			X		X				X		X		-	-	-	-	X						X	
CASA CALLE SAN MARCIAL	IRUN			X		X				X		X		-	-	-	-	X						+	
CINE MODELO	ZARAUTZ	X			X	X				X		X		-	-	-	-	X	X			X			
COCHERAS	LASARTE	X			X	X				X		X					Inventariable		X			X			
LUZURIAGA	DONOSTIA	X	X				X				X		X		X	X			X	X		-	-	-	
NUEVA CERÁMICA DE ORIO	ORIO	X	X				X			X		X		X					X			X			
IRIMO	URRETXU	X	X				X			X	X	X		-	-	-	-		X			-	-	-	
ZIAKO	ANDOAIN		X				X			X			X			X		X						X	
MUCHOS	EIBAR	X	X				X																		

¿ TODOS EN EL MISMO VIAJE?

KASUAREN DATUAK		INPLIKAZIOA	KASUAREN BEREZKO BALDINTZAK								CONDICIONES CIRCUNSTANCIALES/ ACTUALES													
IZENA	KOKAPENA (udalerria)		JATORRIZKO ERABILERA			UBICACIÓN (actual)			TIPOLOGIA/ ESKALA		ERABILERA			BABES MAILA				KONTSERBAZIO EGOERA				TITULARTASUNA		
			INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDU	HIRIGUNE	MUGA	KANPOALDE	TXIKIA/BAKANA	HANDIA/MULTZOA	MARTXAN	ERAB. GABE	ERAB. BERRI	KALIFIKATUA	ZERRENDATUA	URBANIS.	GABEA	ONA	ERDIPURDI.	TXARRA	AURRI	PUBLIKOA	PRIBATUA	MIXTOA
PAPELERA ECHEZARRETA	LEGORRETA	X	X					X		X	X				Inventariable	X		X	X				X	
CASA OTEIZA	IRUN	X		X			X		X		X					Inventariable			X			X		
COCHERAS	LASARTE	X			X	X			X		X					Inventariable		X				X		

OTEIZAREN ETA BASTERRETXEAREN ETXEA, LUIS VALLETENA
Irun, Gipuzkoa. Euskal Herria

ERAIKINA. JATORRIA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Jorge Oteiza eta Néstor Basterretxea artistek, munduko eta herrialdeko hainbat tokitan nahitaez ibili behar izan ondoren, beren jatorriko herrialdeko leku lasai eta biziz betetako batean ezartzeko nahiari erantzuna emateko eskatutako etxe-lantegia da.

1955ean orube bat erosi zuten Irunen, Frantziarekiko mugatik hurbil. Orubea hiriaren mugetan dago, elementu naturalek (Jaizkibel mendia eta Bidasoa ibaia) eta zerbitzu- eta garraio-azpiegiturek inguratuta (Aduana, zamalanetako kaiak, Frantziarako errepidea, trenbidea, etab.). Aldi berean, Euskal Herrikoa izatea eta mundurantz irekitzea sinbolizatzen duen leku bat da batarentzat zein bestearentzat.

Hasiera batean, Sáenz de Oiza arkitekto nafarrari esleitu zioten lana, harekin hainbat proiektutan elkarlanean aritu baitziren (Arantzazuko basilika eta Donejakue Bideko kapera). Horrek, gainera, egingo zen etxean haiekin bizitzeko asmoa adierazi zuen. Lehen proiektuetan, hiru etxebizitzako etxea proposatu zuen.

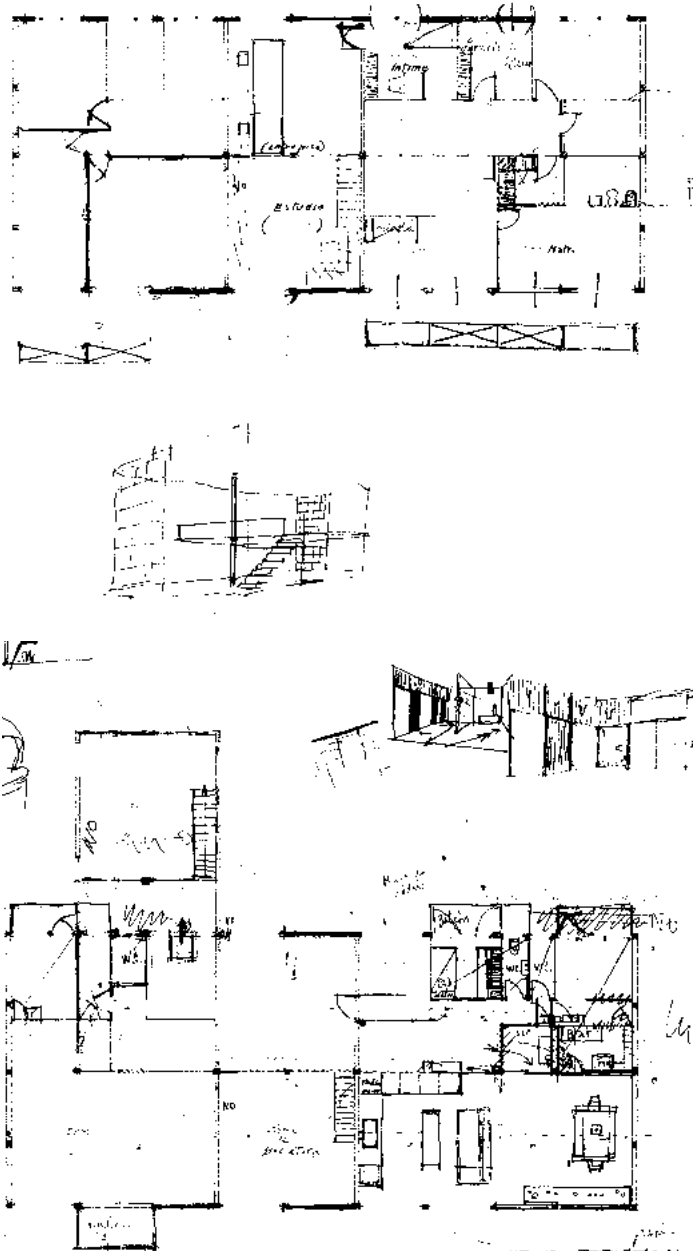
Sáenz de Oizak hainbat proposamen idatzi zituen azken soluziora iritsi gabe eta, azkenean, baztertu egin zuen Madriletik Irunera bizitzera joateko ideia. Madrilen bizi zen eta hantxe zuen bere irakaskuntza- eta lanbide-jarduera. Halaber, alde batera utzi zuen enkargua ere.

1956an, Oteiza eta Basterretxea Irungo Luis Vallet arkitektoarekin harremanetan jarri ziren. Vallet Oteizaren laguna zen aspalditik, eta GATEPACeko kidea. Valletek gogo handiz onartu zuen enkargua. Berarentzat, etxe moderno eta abstraktu bat izateko artistek egindako eskaerari erantzuna emateko Mugimendu Modernoaren hizkuntza arrazionalista berriro hartzeko aukera zen erronka hura.

Proiektuaren prozesua oso konplexua izan zen arkitektoek etengabe ahalegina egin behar zuelako artisten eskaera orokorreki eta espezifikoeki erantzun egokia emateko. 1956an bederatzi proposamen baino gehiago idatzi zituen, urrian Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofizialaren oniritzia jaso zuen proiektura iritsi arte.

**IRUNEN ISOLATUTA GAUZA HAUETATIK GUZTietatik IHES EGITEAN
PENTSATZEKO ARRETA ETA KEMENA BAINO EZ ZAIT GERATZEN**

Jorge Oteiza

ERAIKINA. JATORRIA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Bertsio hartan, etxeak hiru solairu, estalki inklinatua eta Frantziako errepidera ematen zuen ataripe handi bat zituen. Bi etxebizitzak tamaina desberdinekoak ziren. Oteizaren estudioa exentua zen atzealdean eta Basterretxearena eraikin nagusiarekin bat eginda zegoen. Hala, fatxada nagusian jatorrizko simetria galtzen zen eta proiektuak dinamismoa irabazten zuen lerro orokorren soiltasunaren barruan. Etxeak bi balkoi zituen, beren hegalararekin fatxada egituratzen laguntzen zutenak.

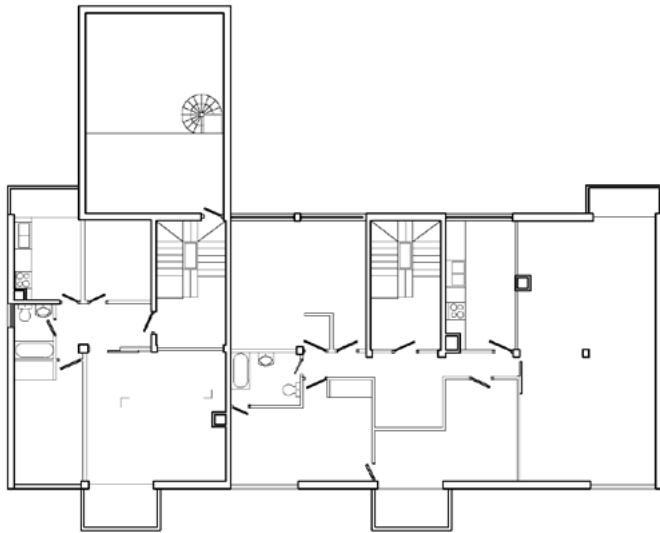
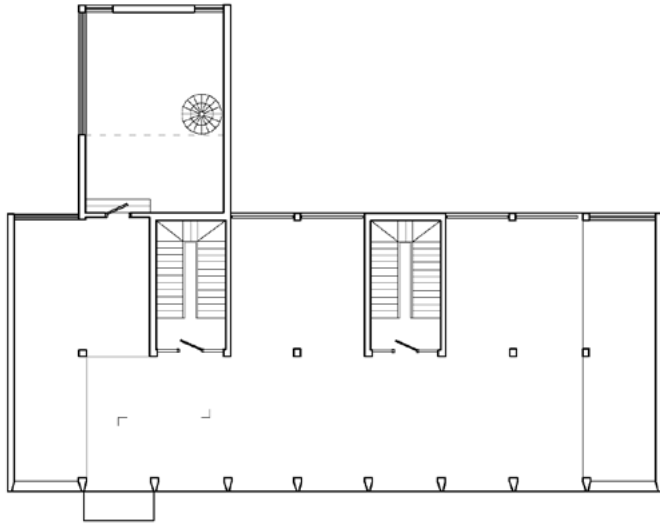
Hala ere, artisten inplikazioagatik, proiektuaren prozesua ez zen amaitu entregatze ofizialarekin eta Valletek aldaketak egin behar izan zituen eraikina eraikitzeko fasean Oteiza eta Basterretxearen eskakizunei erantzuna ematen jarraitu ahal izateko. Seguruenik arazo ekonomikoengatik, hirugarren solairua kendu eta estalki inklinatuaren ordez terraza handi bat jarri zen. Horrek espazio itxiaren galera konpentsatzen zuen, aire zabalean egoteko eta gozatzeko gune bat eskainiz eta eraikinaren izaera arrazionalista indartuz, bolumen abstraktu gisa fatxadatik ateratzen diren balkoi kubikoekin batera.

Artistak etxe horretan bizi izan ziren eta lan egin zuten 70eko hamarkada arte. Orduan, hainbat arrazoi medio, beste leku batzuetara lekualdatu ziren. Geroztik, **erabilera desberdinak eman zaizkio** etxeari. Erabilera horiek ezustean eta bere balio arkitektonikoarekiko sentsibilitaterik gabe aldatu dute etxearen itxura. Ingurunea ere, Irungo periferiako eremua, pixkanaka-pixkanaka narriatzen joan da hirigintza-ikuspegitik, Valleten obra ahanzteraino.

2011n berrurbanizazio-proiektu bat egin zen, eraikina eraistea aurreikusten zuena. Proiektua gauzatu ez den arren, adierazgarria da inguruneko obra arrazionalista bakanetakoa izateaz gain, Oteiza eta Basterretxea artisten bizitzaren eta lanaren lekuko izan denari eman zaion balio eskasa.

*ARGI ETA LEKURIK GABEKO MUNDU BATEAN BIZI IZAN DELA IRUDITZEN ZAION
ETA BERE ETXEAN BAKARRIK EGOTeko PREMIA DUEN ESKULTOREARENTZAKO
ETXE FUNTZIONALIA IZANGO DA[...] BIZITZA OSOAN BIDAIARI BATEN MODUAN ETA
BALDINTZA TXARRETAN EGIN DUT LAN, ESKULTURARENTZAKO BIZIZ ETA ESKULTURA
EGUNERO GALDUZ*

Jorge Oteiza

ERAIKINA. BEREZKO BALDINTZAK

PENTSATZEN DUDAN TOKIAN,
OHEAN BADA ERE, ZERBAIT IDAZ-
TEA, ZERBAIT JARTZEA, ZERBAIT
ENTSEATZEA BEHAR DUDAN TO-
KIAN ZEHAZTU AHAL IZANGO DUT
Jorge Oteiza

JATORRIZKO ERABILERA

Etxebizitza-lantegia

Estudio erantsiak dituzten bi etxebizitza atxiki.

Beheko solairua: ataripea, Oteizaren estudioa, bi etxebizitzetarako sarbidea.

Lehen solairua: Oteizaren etxebizitza eta estudioa (solairuarte). Basterretxearen etxebizitza eta estudioa.

Estalkia: terraza komuna

KOKAPENA

Irurun, udalerrriaren ipar ertzean, Frantziarekiko mugatik 600 metrora.

Hirigunetik urrundutako ertzeko eremu bat da baina berezia egiten du bere dikotomiak: batetik, "periferikoa" da eta naturatik hurbil dago eta, bestetik, asko antropizatuta dagoen eta muga administratiboetatik haratago iristen den lurralde batetik ere "hurbil" dago.

Izaera hibrido eta ireki horrek liluratu zituen etxebizitza sustatu zuten bi artistak.

TIPOLOGIA ETA ESKALA

Tipologia hibridoko eraikin isolatua: etxebizitza atxikiak eta lantegiak. Eraikin nagusiaren eranskin bat, eta beste bat haren barruan.

Eskala txikia: tamaina txikiko eraikina.

Eraikin nagusia: 24.50x10.00 m

Oteizaren estudioaren neurriak: 800x5.50 m

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	TXIKIA BAKANA	HANDIA MULTZOA

BEREZKO BALDINTZAK | BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERABILERA			BABES MAILA				MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIOKA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

ERAIKINA. BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK

GAUR EGUNGO ERABILERAK

Erabilerarik gabe
70ko hamarkadaren erdi aldera bi artistek etxea utzi zutenetik, askotariko erabilerak eta jatorrizko erabilerarekin zerikusirik ez dutenak izan ditu etxeak: garraio-enpresak, janari-denda bat, taberna-jatetxe bat, ikus-entzunezkoen ekoiztetxe bat eta putetxe bat. Eraikinaren balio arkitektonikoarekiko kezkarik gabeko aldaketak eragin ditu horrek, haren funtsa aldatu dutenak.

Auzotarrek hala eskatuta udalak putetxea itxi zuenetik, eraikina hormaz itxi dute eta ez da egon legez kanpoko beste okupaziorik, inguruko beste eraikin batzuetan gertatu den bezala.

BABES MAILA

Babesik gabe

2014an, Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofizialaren Gipuzkoako ordezkariaren aurkeztu zen eraikina DoCoMoMo Ibérico-ren katalogoan sartzeko eskaera bat. Eskaerak ez du oraindik ebazpenik izan.

INBENTARIAGARRIA

JATORRIZKO ERABILERAK			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	TXIKIA BAKANA	HANDIA MULTZOA

BEREZKO BALDINTZAK | BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK

ERABILERA			BABES MAILA				MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIOKA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

ERAIKINA. BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK

KONTSERBAZIO EGOERA Txarra

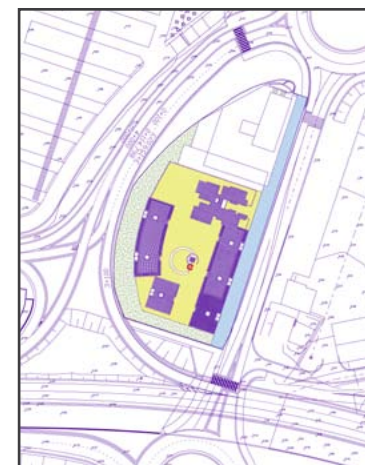
Etxeak izan dituen erabiltzaileak ez dira arduratu hura behar bezala mantentzeaz. Narriatze-maila areagotu egin da erabilerarik ez izatearen eta obra arkitektoniko honek jabe eta erakundeen aldetik izan duen arreta eskasaren ondorioz. Bereziki nabarmentzekoak dira segurtasuna murrizten duten egiturazko kalteak.

TITULARTASUNA Jabetza pribatua

2008an, Irungo udalak akordio bat lortu zuen jabeekin: Oteiza Etxearen eta aldameneko lurren zati baten lagapena eremuaren gainerako zatiari nolabaiteko eraikigarritasuna ematearen truke. Akordio hori, 2009ko martxoan onartutako **Programa de Actuación Urbanizadora del ámbito 4.2.04 RECONDO IPARRALDE** esteka honetan dago jasota.

Gaur egun, programak geldirik jarraitzen du eta etxea jabetza pribatukoa da. Hala ere, jabetza publikokoa bihurtzea da udalaren asmoa.

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	TXIKIA BAKANA	HANDIA MULTZOA

ERABILERA			BABES MAILA				MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIKOA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

BEREKO BALDINTZAK | BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERAIKINA. HAUTEMATE BALDINTZAK

HERRITARRAK

Oro har, jendeak pertzepzio lausoa du eraikinaren balio sinbolikoari eta ondare-balioari buruz. Kasu honetan, ingurunearen eta etxearen beraren narriatze-mailak eragiten du, oro har, iritziz sozial negatiboa.

Gainera, etxearen eta bere jatorrizko sustatzaileen historiaren nolabaiteko ezjakintasuna edo ahanztura antzematen da. Horrek, seguruenik, zerikusia du lehen aipaturiko narriatze-mailarekin, eraikinak izan dituen erabilera ez oso konbentzionalek areagotu dutenarekin.

POLITIKARIAK

2008an, etxea eta aldameneko lursailaren zati bat lagatzeko jabeekin lortutako akordioaz geroztik, politikoei irrimo jarraitzen dute higiezinaren jabetza eskuratu eta interes publikoko ekipamendu bihurtzeko asmoarekin. Horren inguruko oztopoak operazioak eskatzen duen inbertsioa eta kudeaketa-proiektu ekonomiko-finantzario baten falta dira, konpromiso maila oso altua ez dela adierazten baitute.

TEKNIKARIAK

Teknikariei dagokienez, ezagutzen dute eta interesa dute. Etxea birmoldatzeko hainbat proposamen daude, orain arte tiraderaren batean gordeta geratu direnak, seguruenik, konpromiso politikorik eta presio sozialik ez dagoelako. Ideia horietako bat bera ere ez dute herritarrek sustatu. Barneko hausnarketa-prozesu baten emaitza izan dira.

POLITIKOEK ETA TEKNIKARIEK
NOLABAITEKO DISTANTZIA IKUSTEN
DUTE HERRITARRENGAN ERAIKINA
KONTSERBATZEKO ETA BIRGAITZEKO
PROPOSAMENETIKO

EZJAKINTASUNA
INTERESIK EZA
AHANZTURA
NARRIATZEA

HERRITARRAK

EZAGUERA	PARTE-HARTZEA	JABEGOTASUNA	ESKARIA

POLITIKOAK

EZAGUERA	INTERESA	KONPROMISOA	PROIEKTUAK

TEKNIKARIAK

EZAGUERA	INTERESA	PRESIOA	PROIEKTUAK

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

HIRIGINTZA

HIRI-DESJARRAITUTASUNA: Gaur egun hirigunetik hurbil dagoen arren, eraikina hiri-desjarraitutasuneko puntu batean dago. Horregatik ikusten du jendeak ingurune narriatu, periferiko eta gatazkatsu bateko elementu gisa.

IRISGARRITASUN TXARRA. Erdigunetik eta Ficoba eraikinetik nahiko hurbil dagoen arren, hiri-ingurunearen egitura ibilgailuen zirkulaziorako pentsatuta dago, eta horrek irisgarritasuna zailtzen du.

HIRI EGITURA GABEZIA: hiriko eta eskualdeko ekipamenduz (futbol-estadioa, Ficoba, Bidasoa ibaiko pasealekua eta bidegorria, etab.) inguratuta egon arren, eraikinak ez du onurarik jasotzen kalitate potentzial horietatik, ez dagoelako lotura aktibo eta konplexuak ezartzen dituen hiri-egiturarik. Eraikina abandonatzeak larriago egiten du egoera.

KUTSADURA: ingurunearen ezaugarriak kontuan hartuta (muga inguruko eta norbere ibilgailuarekin iristeko pentsatutako igarotze-gunea), inguruneak berezkoa duen airearen kutsadura eta kutsadura akustikoa dago, inpaktu esanguratsukoa.

AUKERAK

HIRIGINTZA

INGURUNE HIRITARRA: ingurunearen konplexutasuna eta hirigunetik eta mugatik hain hurbil egotea, eraikinari bere nortasuna itzultzeko eta bere inpaktu hiritarra eta soziala indartzeko aukera bihur daitezkeen faktoreak dira. Ingurune horretan jarduketa bat egitea eremua berroneratzeko eta hiri-egitura berri jarraitua, askotarikoa eta irisgarria eraikitzeak eragilea izan liteke.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARRITASUNA	INGURUA	CONTAMINACIÓN
-------------	-----------------	---------	---------------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARRITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ERAIKUNTZA

ERAIKUNTZA ETA EGITURA NARRIADURA: Eraikinean izan diren erabilera desagokiak, eraikinaren balioari buruz ez kezkatzeak, mantentzerik ez izateak eta abandonuak eraikuntza- eta egitura-patologia garrantzitsuak sortu dituzte. Horrek geldiarazi egiten du birgaitzea, eskatzen duen inbertsio ekonomikoagatik eta eraikinari aitortzen zaion ondare-balio eskasagatik.

IRISGARRITASUNIK EZA: Gaur egun, eraikina ez da irisgarria, batetik, segurtasun-arrazoiengatik eta, bestetik, eranskinak bere espezialitatearen irakurketa argia egitea zailtzen dutelako.

BABESIK EZA: Eraikinak ez du ondare-arloko inolako babesik, politiko, teknikari eta profesionalak duen balio arkitektoniko eta historikoa aitortzen dioten arren.

BALIO SINBOLIKORIK EZA: Eraikinak eta inguruneak gaur egun dituzten baldintzak kontuan hartuta, haren balio sinbolikoa eta identitataria ez dira antzematen eta nabarmentzen.

ARAZOAK

ERAIKUNTZA

MALGUTASUN TIPOLOGIKOA: Eraikinaren berezko konposizio-egiturak espazioak hainbat modutan antolatzeko aukerak ematen ditu, eta horrek erabilera-malgutasuna ematen dio. Gainera, jatorrizko banaketa aldatuta dago eta, ondorioz, ez du ezertarako loturarik sortzen. Beheko solairuko ataripea, berreskuratuko balitz, hirigunearekin interakzio dinamikoa sortzeko aukera izango litzateke.

BALIO ARKITEKTONIKOA, SINBOLIKOA ETA HISTORIKOA: Eraikinaren berezko balioa, nabarmendu eta transmitituko balitz, hura lehengoratzeko bizkortzeko eta gizartean duen inpaktua handitzeko aukera izan daiteke.

KUTSADURARIK EZA: kutsatuta egon daitekeen lurzoru batean ez egoteak eta material kutsagarriak ez izateak birgaitzea errazten du.

AUKERAK

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARRITASUNA	INGURUA	CONTAMINACIÓN
-------------	-----------------	---------	---------------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARRITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

KUDEAKETA-EREDU BERRI BATEN
PREMIA

EZAGUTZA

ESPERIENTZIAK TRUKATZEA

“...MUNDURA IREKITAKO ETXE
BAT” (Jorge Oteiza)

ARAZOAK

EKONOMIA

KONPROMISORIKEZA: Politiko eta teknikariek eraikina kontserbatu eta lehengoratzeko interesa baduten arren, ez dago horretarako konpromiso argirik inguruan.

AHALMEN EKONOMIKOA: Toki-administrazioak eraikinaren titulartasuna eskuratzeko nahia izan arren, gaur egun ez da aurrerapenik egin kontu horretan krisiaren ondoriozko ahalmen ekonomiko mugatuagatik.

ERRENTAGARRITASUNA: Erosketaren eta birgaitzearen errentagarritasuna lotuta dago eremuaren gainerako zatian baimendu beharreko hirigintza-parametroekin. Horrek atzera eragiten du gaur egun hirigintza-operazioetan inbertitzeko baliabide askorik ez dagoelako eta etxebizitza-eskaerarik eta -premiarik ez dagoelako. Kudeaketa-eredu alternatibo bat planteatzea falta da.

AUKERAK

EKONOMIA

INTERES POLITIKOA: Politikoen arteko interesa aldaketarako aukera bihur daiteke. Kontu horren inguruko eztabaida sustatzen duten ekimenak gauza positibotzat jotzen dira.

EKIMENAK: Luis Valleti buruzko liburua, BIOTERRA 2016 Tailerra eta DOCOMOMO Kongresua maila orokorreko interes-eragile gisa.

HIRIGINTZAKO MEKANISMO
TRADIZIONALENGUTXIEGITASUNA:
IRABAZIZKO HIRIGINTZA
GAINBALIOEN SORKUNTZA

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARritasuna	INGURUA	CONTAMINACIÓN
-------------	-----------------	---------	---------------

ERAIKUNTZA

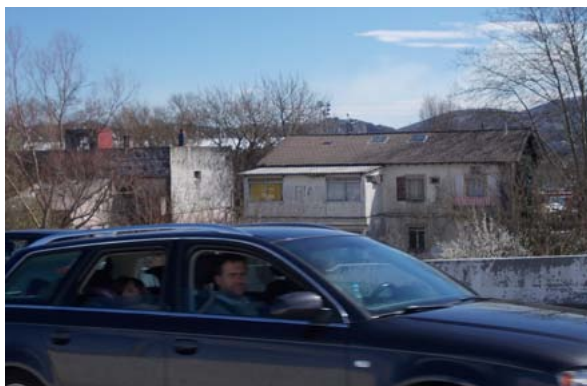
MANTENTZE EGOERA	IRISGARritasuna	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
---------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
------------------------	---------------	---------	------------------------	--------------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

GIZARTAREN HAUTEMATEA

EZAGUTZA EZA: Herritar gehienek ez dituzte ezagutzen etxearen historia eta balioa.

GIZARTEAREN IRITZI NEGATIBOA: inguruneari buruzko iritzi orokorra, etxea barne hartuta, negatiboa da bere narriadura-maila altuagatik eta hiri-ingurunean desjarraitutasun-gunea delako.

INTERES, INPLIKAZIO ETA ESKAERARIK EZA: ezjakintasunak eta iritzi negatiboak interes-falta eragiten dute ondare-kontuari dagokionez, oro har, eta etxeari dagokionez, bereziki. Horregatik guztiagatik, ez dago lekurik inplikaziorako eta lehengoratzeko eta hobekuntza-eskaera egituratuak sortzeko.

PERTENENTZIA EZA: etxea ez da imaginario kolektibokoa eta hura hartzen duen ingurunea eguneroko bizipenekiko urruna ez ezik, "aurkakoa" ere bada. Pertzepzio orokorra larriago egiten duen identitate-galera eragin du horrek.

INFORMAZIO|PRESTAKUNTZA EZA: ez dago herritarrentzako informazio- eta prestakuntza-ekimen eta programarik. Gainera, nolabaiteko distantzia dago herritarren eta toki-administrazioaren eta/edo ondare arkitektonikoa kontserbatzeko eta haren balioa nabarmentzeko dagokionez kontzientziatuta dauden elkarte hiritarren artean.

ARAZOAK

GIZARTAREN HAUTEMATEA

EKIMENAK: Luis Valleti buruzko liburuak, BIOTERRA 2016 Tailerrak, eta DOCOMOMO Kongresuak etxea hobeto ezagutzeko, hari buruzko interesa sortzeko eta inplikaziorako eta eskaera egituratuetarako aukera bat osatzen dute.

INGURUNEA HOBETZEA: ingurunea hobetzea, bereziki Iparraldeko etorbidea, aukera ona izan daiteke herritarrek, pixkanaka-pixkanaka, hirigunea eskuratzeko, hirigunea bere egiteko eta harekiko interesa izateko.

AUKERAK

BIOTERRA 2016 3·4·5 JUNIO EKAINA JUN

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARITASUNA	INGURUA	CONTAMINACIÓN
-------------	----------------	---------	---------------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

AZKEN GOGOETAK

Eraikinaren berezko baldintzek nolabaiteko eragina dute haren baldintza zirkunstantzialen gainean. Horiek, aldi berean, hautematezkoak baldintzatzen dituzte.

Jatorrizko erabilera (euskal kulturako bi pertsonaia enblematikorentzako etxebizitza-lantegia), titulartasun pribatua, eskala txikia eta, bereziki, udalaren ertzean, mugatik hurbil eta lurralde hibrido batean kokatuta egotea, hedapenean eta lurzoruaren merkatuko balioan zentratutako azken hamarkadetako hirien garapeneredua kontuan hartuta, eraikinaren egungo baldintzak finkatu dituzten faktoreak dira.

Hiria bere memoriaren inguruko kezkarik gabe, gutxi batzuen interes ekonomikoei erantzuten tematuta eta pertsona ororen hiri- eta bizi-kalitatearen inguruko kezkarik gabe hazi da. Horrek adierazten du eraikinaren eta bere ingurunearen egungo ahanztura-egoera, haien erabilerarik eza, haren balio arkitektoniko, historiko eta sinbolikoaren aitortpenik eza eta pixkanakako narriadura fisikoa. Azken hori larriago egin da hirigintza-jardunbide zaharkituen esparruan izandako kudeaketa-zailtasunengatik.

Dinamika horiek eta gizarte eta kultura arloan izandako inpaktuek antzemandako hautemate baldintzak ere argitzen dituzte eta, bereziki, herritarrek ondare-ondasun honekiko eta antzeko egoeretan dauden beste batzuekiko duten distantzia handia.

Faktore horien baturak eta euren arteko erlazioek oso diagnostiko txarra ematen dute. Hala ere, diagnostiko horren barruan, antzemandako arazoetan aldaketarako aukera bihurtzeko hazia suma daiteke. Aldaketarako aukera horiek kudeaketa eredu alternatibo bat baldintza ekonomikoetan eta, batik bat, baldintza soziokulturaletan ezartzeak baldintzatzen ditu.

HAUTEMATE BALDINTZAK

AURRE DIAGNOSTIKOA

GEHIAGO JAKITEKO

Etxepare, Lauren; García Nieto, Fernando. (2016) Luis Vallet de Montano (1894-1982). Arkitekturaren ertzak eta mugak. Arquitecto de frontera. Donostia: Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofiziala

Rodríguez Salís, Jaime. (2003) Oteiza en Irun. 1957-1974, Irun: Luis de Urantz Kultur Taldea – Alberdania

Zuaznabar, Guillermo. (2001) Jorge Oteiza animala frontierizoa. Casa-taller, Irun 1957-58, Barcelona: Actar

Webgunea: <http://txusmaes.wix.com/casavacia>

TSST DONOSTIA-TOLOSA TRANBIA

Lasarte-Oria, Gipuzkoa. Euskal Herria

ERAIKINA. JATORRIA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Compañía del Tranvía San Sebastián-Tolosa / Donostia-Tolosa Tranbiaren Konpainiak (TSST) Andoainen zuen jatorrizko egoitza. Berrogeiko hamarkadan izan zuen modernizazio prozesuan, N-1 errepidearekiko hurbiltasuna bilatu nahian, Lasarte-Oriara lekualdatu zuten. Han, eraikin berri bat egin zuten, garai hartan industria bultzada berria eta modernotasun arkitektonikoa ordezkatzeko zituzten korronteei bat zetorrena. Hala, 1949. urtean, Lasarte-Oriako Kotxetegiaren eraikina inauguratu zuten. Bulegoen eraikin nagusi bat eta atzealde bat zituen, ibilgailuak aparkatzeko eta konpontzeko hangar eta guzti.

Nahiz eta ez dagoen behar bezala dokumentatuta, Gabarain ingeniariari egozten zaio egiletza, Andoaingo Leizaran Paper Fabrika eraikitzeaz ere arduratu zena (1952).

Eraikinaren arkitektura garai historiko baten ispilu gisa adierazten da, batez ere; nola eraikuntzaren ikuspegitik, hala konposizioaren ikuspegitik. Industria garapenaren une garrantzitsua zen Gipuzkoan, eta garaiko joera arkitektonikoei garatzeko eremu bat aurkitu zuten. Garai horretakoak dira, halaber, Andoaingo Ziako eraikina (Luis Tolosa Amilibia, 1940) edo Villabonako SACEM eraikina (Luis Astiazaran, 1942), besteak beste. Arkitektura horietan hormigoi armatua erabili zuten material berri gisa, eta horixe izan zen Europan urte batzuk lehenago garatzen hasi zen mugimendu modernoak emandako arau eta aginduak txertatzeko tresna.

Kotxetegiaren eraikinak ondo bereizitako bi zati ditu. Batetik, bulegoen eraikin nagusia; bertan dago fatxada adierazgarria. Eta, bestetik, atzealdea, izaera erabat funtzionala duena, erabilera premiei erantzuna emateko. Nola atzealdean, hala alboetan, jatorrizko eraikuntzari gerora atxikitako bestelako atal batzuk ikus ditzakegu gaur egun. Horiek ez datoz bat jatorrizko eraikinaren balioekin, ez konposizio baldintzei dagokienez, ezta eraikuntza kalitateari dagokionez ere.

KOTXETEGIEN ERAIKINAK ONDO BEREIZITAKO BI ZATI DITU. BATETIK, BULEGOEN ERAIKIN NAGUSIA; BERTAN DAGO FATXADA ADIERAZGARRIA. ETA, BESTETIK, ATZEALDEA, IZAERA ERABAT FUNTZIONALA DUENA, ERABILERA PREMIEI ERANTZUNA EMATEKO

ERAIKINA. JATORRIA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Aurrealdeko bolumena konposizio simetrikoko egituratu gisa erakusten da, eraikinaren sarrera adierazten duen atal nagusitik abiatuta. Nabarmentzekoa da darabilen hizkuntza klasikoa, bere monumentaltasuna azpimarratzen duena; harmailadi baten gainera igota dago, ordena batek eusten duela, greziar tenplu klasikoetarako sarrera gogora ekarriz.

Sarreraren bi alboetara bulegoak eta etxebizitza gunek bat daude, jatorrizko proiektuan ageri ez zirenak. Alboko atal horien fatxada, hain zuzen, arkitektura modernoaren baldintzen bitartez dago adierazita; batez ere, egiturazko funtzioetik eratorritako horma oihal batzuetan urratutako leiho horizontalak direla tarteko. Hegaletako batek jatorrizko ezaugarri hori galdu du; izan ere, bere garaian aldatu egin zuten fatxada, berezkoa zuen konposizio balioari inolako arretarik jarri gabe, etxebizitza erabilerara egokitzeko.

Atzealdean, berriz, kotxetegiaren hangarra dago. Espazio horretan nabarmentzekoa da, batez ere, hormigoi saretazko sistema. Egiturazko sistema eratzeaz gainera, espazioaren argiztapen naturala ere finkatzen du, estalkian zerra hortz itxurako argizulo irekien bitartez.

ESPAZIO HORRETAN
NABARMENTZKOA
DA, BATEZ ERE,
HORMIGOI SARETAZKO
SISTEMA. EGITURAZKO
SISTEMA ERATZEAZ
GAINERA, ESPAZIOAREN
ARGIZTAPEN NATURALA
ERE FINKATZEN DU

ERAIKINA. BEREZKO BALDINTZAK

JATORRIZKO ERABILERA

Bulegoak-tailerra-kotxetegiak

Bulegoen bolumen bat, konponketa tailerra eta ibilgailuak gordetzeko tokia atxikirik dituela.

Aurrealdeko atala: Lehen solairuko eskuin hegalean, etxebizitza bat. Gainerako guztia bulegoak dira.

Atzealdeko atala: Ibilgailuak konpontzeko tailerra eta horiek gordetzeko nabea.

Atxikitako bolumenak: Tailerreko zerbitzu erabilerak dituztenak, jatorrizkoa baino geroago eraikitakoak.

KOKAPENA

Lasarte-Oria udalerriaren hegoaldeko muturrean, Oria ibaiaren eta N-1 errepidearen artean.

Hiriaren aldirietako eremu batean dago kokatuta: historikoki industriaren ezarpen tokia izan da, ibaiari bizkar emanez eta N-1 errepideari aurrez aurre begira. Industria horietako askok jarduera eten zuten; beste batzuk tokialdatu egin zituzten; udalerria, azkenik, handitu egin zen. Horregatik guztiagatik, eremu hori hiri garapenatarako hedapen eremu eta bizitegi blokeak ezartzeko zein zerbitzuak finkatzeko eremu bihurtu da.

Kotxetegiaren eraikinak duen babes gabezia dela tarteko, hirigintza planetan ez da aintzat hartzen eremu hori eta berorren kontserbazioa ez da aurreikusi ere egiten.

TIPOLOGIA ETA ESKALA

Industria izaerako eraikin bakartua. Bulego blokeen multzoa eta atxikitako nabe handia.

Eskala ertaina: Eskala ertaineko bulego blokea eta atzealdeko nabe handia.

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	ERTAINA BAKANA	HANDIA MULTZOA

BEREZKO BALDINTZAK

ERABILERA			BABES MAILA				MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIOKA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERAIKINA. BALDINTZAK ZIRKUNSTANTZIALAK

GAUR EGUNGO ERABILERA Ez da erabiltzen

Jarduera lekualdatu zutenetik, ez da ezertarako erabili. Horren ondorioz, eraikuntzaren hainbat atal hondatu egin dira, ez baitaie behar besteko arreta eta mantentze lanik eskaini.

BABES MAILA Ez du babesik

INBENTARIAGARRIA

KONTSERBAZIO EGOERA Ertaina

Jarduera eten zenetik mantentze lanik egin ez denez, atalik zaurgarrienak hondatu egin dira. Alabaina, eraikuntzari balioa eranstean dioten egitura eta elementu nagusiak kontserbazio egoera onargarrian daude.

TITULARTASUNA Pribatua

2007. urte inguruan, hainbat enpresa sustatzailek eta eraikuntza enpresak eskuratu zituzten "A.18-Kotxetegiak" Arloa osatzen duten orube gehienak. Arlo hori Udal Plangintzan dago definituta, eta bereziki bizitegi garapen bati loturik. Gaur egun, Kotxetegiaren eraikina enpresa horietako baten jabetzakoa da.

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	ERTAINA BAKANA	HANDIA MULTZOA

ERABILERA			BABES MAILA			MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA			
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIOKA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

BEREKO BALDINTZAK BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERAIKINA. HAUTEMATE BALDINTZAK

HERRITARRAK

Herritarrek ez dute eraikuntza horren ondare balioari buruzko ezagutzarik. Oro har, eremu horren garapen prozesuak daraman moteltasuna dela-eta, badirudi ezinegona dela nagusi. Ingurune horrek duen utzikeria eta degradazio maila ere hautematen dute, besteak beste, eta horrek areagotu egiten du aipatutako ezinegona; izan ere, eremuaren aurreizateen balio arkitektonikoaren eta sinbolikoaren arteko aldeak hautematea galarazten die herritarrei.

POLITIKARIAK

Oraingoaren aurreko legegintzaldian, kargu politikoek ezbaian jarri zuten “A.18-Kotxetegiak” Arloaren garapena definitzen zuen Arauak Aldatzeko dokumentua; batez ere, Kotxetegiak eraikina eraisteari buruzko guztian. Une horretan, Arloaren ondare balioak aztertzen hasi ziren.

Interes horri higiezin merkatuak izandako geldialdia gehitu zitzaion, eta horrenbestez, arloaren garapena birplanteatzeari ekin zioten, eta eraikina zutik mantentzea aurreikusi zuten.

Badirudi oraingo udalbatzak irizpide horiei eutsiko diela, baldin eta bideragarri egingo duen formula ekonomikoa bilatzen bada.

TEKNIKARIAK

Eraikinaren iraupena ekarriko zukeen ekonomia eta hirigintza formula bilatzeko proposamenik ez dagoenez, pentsatzekoa da ez dagoela interes berezirik eraikina kontserbatzeko. Badirudi eraikina premia edo programa berrietara bideratzeko berrikuntza eta egokitze lanak egiteko kostua zinez handia dela, eta errazagoa litzatekeela oin berriko ekipamenduak eraikitze aukeraren alde egitea. Horri dagokionez, ez da proposatu kudeaketa eta birmoldatze eredu alternatiboei buruzko ikerketa lanik egitea, nahiz eta eredu horiek emaitza onak eman dituzten nola Europar hala estatuan, inbertsio ekonomiko handirik egin behar izan gabe.

POLITIKARIEK HAUTEMAN DUTE
TEKNIKARIAK ZEIN HERRITARRAK
ERAIKINA KONTSERBATZEKO ETA
BIRGAITZEKO PROPOSAMENETATIK
URRUN DAUDELA

HERRITARRAK

EZAGUERA	PARTE-HARTZEA	JABEGOTASUNA	ESKARIA
----------	---------------	--------------	---------

POLITIKOAK

EZAGUERA	INTERESA	KONPROMISOA	PROIEKTUAK
----------	----------	-------------	------------

TEKNIKARIAK

EZAGUERA	INTERESA	PRESIOA	PROIEKTUAK
----------	----------	---------	------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

HIRIGINTZA

HIRI HAUSTURA: Industria jatorriko eremu batean dago kokatuta, zeina hiri hazkundearen garapenean txertatu nahi baita. Gaur egun, aldirietan dago, hirigunearekin alderatuta.

IRISGARRITASUN KASKARRA: Hirigunetik hain-hain urruti ez egon arren, hiri ingurunearen egitura, duen utzikeria zein degradazio maila eta ibilgailuen zirkulazioa direla tarteko, nekez irits daiteke bertara.

HIRI EGITURA GABEZIA: Hirigunetik nahiko gertu egonagatik, industria garapeneko eremu batean dagoenez kokatuta, eta bertan, martxan dauden jarduerak eta erabilerarik gabeko pabiloiak elkarren ondoan daudenez, eremu hori hiri multzoaren baitan egituratzen lagunduko luketen baliabide gabezia dago.

KUTSADURA: N-1 errepidearen gainetiko igarobideak eragindako eragozpenez gainera (nola atmosferaren kutsadurari dagokionez, hala kutsadura akustikoari dagokionez), kontuan hartu behar dugu, poligonoaren industria jatorria dela tarteko, Eusko Jaurlaritzaren "Lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak dituzten edo izan dituzten lurzoruen inbentarioan" dagoela txertatuta, gaur egun, orubea.

AUKERAK

HIRIGINTZA

HIRI AUKERA: Eremu hau garatu eta hiri bilbean txertatzeko dagoen premia egokiera paregabea da gisa honetako eraikin batek hazkunde berri horretan txertatzeko daukan aukera aztertzeko; zehazki, loturen, jardueren edo zerbitzuen elementu egituratzaile gisa txertatzeko.

INGURUNEA: Lasarte-Orian badaramatzate urte batzuk Oria ibaiertzeko pasealekua lehengoratzeko lanetan, eta hori aldeko puntua izan liteke kotxetegiaren eraikinaren atzealdearen balioa handitzeko. Ezaugarri horri eremuak izan ditzakeen erabilerei buruzko gogoeta gehitzen badiogu, korridore horren bitartez konexio berriak egituratzeko eta sortzeko puntu bat osatzeko aukera azter liteke.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARRITASUNA	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARRITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

ERAIKUNTZA

ERAIKUNTZA ETA EGITURA NARRIADURA: Jarduera bertan behera uztearen eta babes gabeziaren ondorioz, ez zaio arreta eta mantentze lanik eskaini, eta horrenbestez, hainbat patologia azaleratu dira. Alabaina, egitura orokorra eta eraikinari interesa gehitzen dioten elementu orokorrak lehengoratzeko moduko egoeran daude.

IRISGARRITASUNIK EZA: Eraikinerako sarbidea konplexua da gaur egun, utzita baitago.

BABESIK EZA: Eraikinak ez du inolako babesik, eta ez eragile politikoek, ezta herritarrek ere, ez dute berezkoa duen ondare balioaren berri.

BALIO SINBOLIKORIK EZA: Hirigunearen aldirietan kokatuta dagoelako, batetik, eta historian zehar herritarren egunerokotasunean eragin eskasa izan duelako, bestetik, eraikinak ez du balio sinboliko edo nortasunezkorik.

AUKERAK

ERAIKUNTZA

TIPOLOGIA: Eraikinaren konposizio eta antolamenduzko egiturak eta berezitasuna ematen dioten elementu nagusien kontserbazio egoerak argi uzten dute zerbitzu erabilerak edo hirugarren sektoreko erabilerak bertan jartzeko aukera izan badela. Atzealdeko nabearen espazioak, zehazki, entseguetarako edo antzezpenerako gela irekiekin lotutako erabilerak iradokitzen ditu; esan nahi baita, espazio zabal eta garaiak eskatzen dituzten jardueretarako egokia izan liteke. Aurreko blokeak, bestalde, erabilera horiek osa litzake, ikasgelak, bulegoak edo administrazio espazioak atonduta.

BALIO ARKITEKTONIKOA AINTZAT HARTZEA: Eraikinak aukera emango luke oraingo egoera erabilera jakin batzuetara egokitzeko, eta, hartara, berezkoak dituen baldintza arkitektonikoei merezitako balioa emateko; hots, bere jatorrizko une historikoarekin lotzen duten elementuei balioa emateko. Gerora gehitutako eraikin erantsiak eraistea ez litzateke oztopo izango, erabilera berrietara egokitu ahal izateko. Gainera, lagungarria izango litzateke jatorrizko eraikuntzaren konposizio irakurketa hobea egiteko.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARRITASUNA	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARRITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

KUDEAKETA EREDU BERRI BATEN
PREMIA:

EZAGUTZA
ESPERIENTZIAK TRUKATZEA

ARAZOAK

AUKERAK

EKONOMIA

INTERES GABEZIA: Eraikinak ez du inolako babesik, eta badirudi ez politikariek ez herritarrek ez dutela inolako interesik berau kontserbatzeko edo balioan jartzeko. Horren eraginez, eraikina eraitsi, eta bizitegi erabilera emateko aukera eremuaren garapenerako hainbat plangintza tresnatan jaso izan dute.

ERRENTAGARRITASUNA: Lurzoruari bizitegi erabilera emanaz gero, oraingo eraikina kontserbatzea erabaki eta beste zeinahi erabilera emanda baino askoz ere irabazi handiagoak lortuko lirateke. Hori dela eta, askoz ere zailagoa izango da udal administrazioa lurzoru eskuratzeko negoziatzen hastea.

KOSTU EKONOMIKOA: Eraikina beste erabilera batzuetarako azpiegitura bihurtzeak kostu handia ekarriko luke, oraintxe duen egoera eta esku-hartzearen nolakotasuna aintzat hartuta. Eta hori guztia gaur egungo tokiko politikaren ezaugarria den hirigintza jardun "tradizional" baten baitan.

EKONOMIA

FOKU EGITURATZAILEA: Udalerriaren premiak modu egokian aztertuz gero, eraikin honetan zentro bat sortzeko aukera ondoriozta liteke. Zentro horrek eremuan aurreikusitako hazkundera egitura lezake, eta aldi berean, balioan jarri.

HIRIGINTZA MEKANISMO
TRADIZIONALEN URRITASUNA:
IRABAZIZKO HIRIGINTZA
GAINBALIOAK SORTZEA

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARITASUNA	INGURUA	KUTSADURA
-------------	----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
---------------------	----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
------------------------	---------------	---------	------------------------	--------------------------

HAZKUNDEANO INARRITUADAGOEN
EGUNGO HIRI GARAPEN EREDUAK
ETA ESPERIENTZIA PRAKTIKO
ALTERNATIBOEN FALTAK ERAGINA
DUTE HERRITARREK ONDAREAREN
BERRERABILTZEA GUZTIONTZAKO
ESPAZIOAK SORTZEKO AUKERA GISA
IKUSI ETA HORREN ALDE APUSTU
EGITEKO DUTEN EZINTASUNEAN

ARAZOAK

AUKERAK

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

GIZARTEAREN HAUTEMATEA

EZAGUTZARIK EZA: Oro har, herritarrek ezagutzen dute eraikinaren historia; alabaina, ez dute haren ondare balioaren berri, ez tokian bertan, ez eskualdean.

GIZARTEAREN IRITZI NEGATIBOA: Badirudi ezinegon dela nagusi, gaur egun utzita, erabilerarik gabe eta lekualdatzeko zain dauden pabiloiek betetako eremuaren garapena abian jartzea atzeratzen ari delako. Arreta gabezia horren eraginez, herrigunetik hurbil egonagatik, aldirikotzat jotzen den eremu baten hirigintza disfuntzioa sortzen da.

INFORMAZIO | PRESTAKUNTZA EZA: Ez dago ekimenik, ezta elkarterik ere, udalerrian eraikitako ondarea ezagutarazteko lan egiten duenik. Kotxetegiaren kasu zehatzari dagokionez, udalerrian ez da egin inolako dibulgazio ekintzarik, haren ondare balioaren berri emateko.

ERABILERA ALTERNATIBOETARAKO PROPOSAMEN GABEZIA: Eraikina gordetzeko dauden aukerak aintzat hartuta, egokia litzateke erabaki hori justifikatzeko balagarriak liratekeen erabilera berriak aztertzea eta kontuan hartzea. Dena den, ez dago elkarterik, erakunderik edo ekimenik, haren erabilera aldarrikatu, eta etorkizun bideragarria bermatuko zuketzen eskuratze eta kudeaketa ereduak proposatzen dituenik.

GIZARTEAREN HAUTEMATEA

ALDAKETAK EREMUAREN GARAPEN PLANETAN: Eremua garatzeko hasiera batean aurreikusitakoari buruzko gogoeta prozesua (batez ere, higiezinaren merkatuaren etenak eragindakoa) balagarria izan liteke kotxetegiaren eraikinak eta haren ondare ahalmenak erabilera berrietara egokitzeko dituzten potentzialtasunak ere sustatzeko.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARritasuna	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARritasuna	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
---------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
------------------------	---------------	---------	------------------------	--------------------------

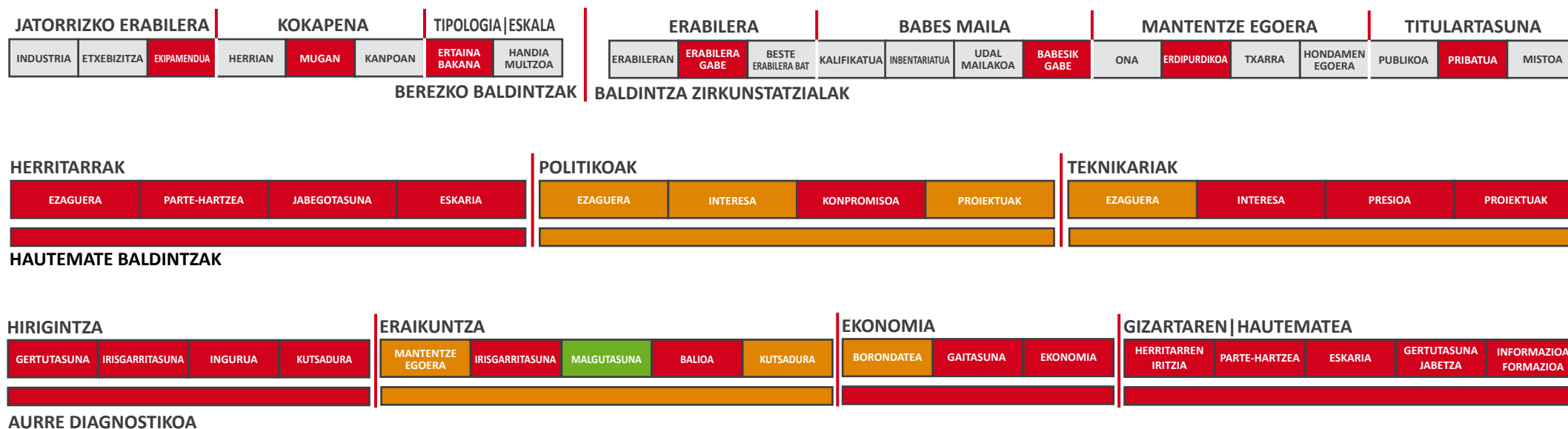
AZKEN GOGOETAK

Lasarte-Oriako udalerrria hazten ari da, eta bizitegi hedapenean eta lurzoruen birkalifikazioan oinarritutako hiri garapenaren testuinguruan garrantzitsua da hori, TSSTren Kotxetegiaren eraikinaren egoera aztertzeari ekiteko. Jarduera beste toki batera lekualdatu denez, guztia utzita dagoela agerikoa da, bizitegi azalera eraikigarri gisa onura garrantzitsuak ekar ditzakeen etorkizun baten zain dauden bitartean.

Higiezin jarduerak etena izan duenez eta hirigintza estrategietan gauza garrantzitsuak berriz planteatzeko premia derrigorrezkoa denez, aukera paregabea litzateke erabilera berrietara egokitzeko moduan dagoen eta ahalmen objektiboak dituen eraikin hau balioan jartzeko.

Herritarrek, baina, ez dituzte, oro har, eraikinaren berezitasunak aitortzen; horrenbestez, ez dago eraikina mantentzeko eta balioan jartzeko premia azpimarratzen duen inolako eskaerarik. Ezinbestekoa da onartzea, dena den, espezializatutako arloek ez dutela behar bezala asmatu ondare arkitektoniko eta historiko garrantzitsuaren erakuslea den higiezin honi buruzko arreta pizten.

Eta horren guztiaren ondorioz, nola politikariek, hala herritarrek uste dute eremua urbanistikoki berritzeko dagoen premiak geldiduten dinamikak bideratzea eskatzen duela, eta ez dute pentsatu ere egiten esku hartzeko beste aukera batzuk azter daitezkeenik; hain zuzen, parametro ekonomikoetan eta soilik horietan oinarritu beharrean, bestelako gizarte eta kultura parametro batzuk txertatuko dituzten estrategiak aurreikusiko dituzten aukerak azter daitezkeenik.

GEHIAGO JAKITEKO

Ez dugu ezagutzen eraikinari buruzko bibliografiarik.

2014/15eko ekitaldian, Ana azpiri arkitekto doktoreak eta Letizia García, biak ere Gipuzkoako industria ondarean adituak, eraikinari buruzko xehetasunez beteriko txosten bat idatzi dute, Lasarte-Oriako Hirigintza Sailak eskatuta. Txostena ez dute oraindik ofizialki argitaratu.

Horregatik, egileen baimenarekin, zeinahi galdera egin nahi izanez gero, haiekin zuzenean harremanetan jartzeko aukera izango da:

Ana Azpiri: ana.azpiri@ehu.eus

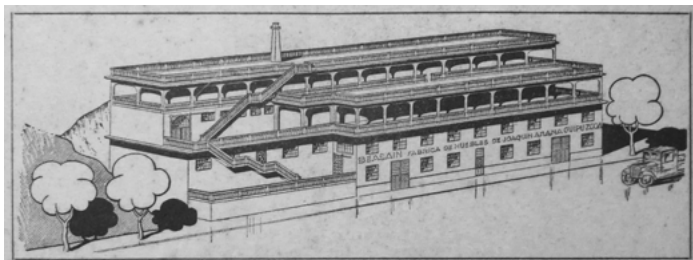
Letizia García: leticia.garcia.moreno@gmail.com

MANUFACTURAS OLARAN
Beasain, Gipuzkoa. Euskal Herria

ERAIKINA. SORRERA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Beasaingo Manufacturas Olaran lantegia Gipuzkoako ondare industrialaren kasu eredugarria da. Florencio Mocoroak, arrazionalismoak Gipuzkoan izandako garapenaren protagonistak, 1939an proiektatu zuen esku hartzeagatik da ezaguna eraikina, eta lehenengoz data horretan eraiki zela uste izan da – askotan eta hutsegitez–.

1939an, Antzuolako Manufacturas Olaran Beasaingo eraikin batean kokatu zen, Joaquín Aranaren “Fábrica de Muebles de Madera, Junco y Mimbre” lantegian, hain zuzen ere.

Gaurdaino ez da aurkitu jatorrizko eraikinaren sorrera argitu duen dokumenturik, baina badakigu 1934. urterako egitura garrantzitsu bat bazela, eta, zenbait aztarnaren arabera, 1931n jada egikaritzen ari ziren lehen eraikuntza.

Mocoroaren esku hartzea jaso zuen eraikinak ordurako bazeuzkan nolabaiteko modernotasun nahia islatzen zuten ezaugarriak –hala nola bolumenen jokoak, kanpoko eskailera adierazgarriak edo hormigoizko teilatu hegala biluzien bidez azpimarratutako horizontaltasuna–, baina horien ondoan ageri ziren elementu klasikoagoak, balaustadak, besteak beste.

Florencio Mocoroak 1939an “lantegia handitu eta berritzeko” izenpetutako proiektuaren memoria laburrean, egileak “Joaquín Arana jaunak Beasainen zuen altzari fabrika zaharra Manufacturas Olarán Sarentzat egokitzeko lanak” aipatu zituen, eta honela deskribatu zuen esku hartzea: “planoetatik ondoriozta daitekeenez, lanen helburu nagusia fatxada diseinu modernoagoekin animatzea da, eta beste solairu bat altxatzea lehen hormartean, lehendik dauden hormigoizko elementu sostengatzaileak baliatuz”. Eraitza bi planoz osatutako eraikin moderno bat izan zen: batetik, atzealdeko bolumena, eraikinari batasuna ematen ziona ageriko egiturak marraztutako erritmo konstantearen bidez, eta bestetik gorputz gainezarria, estatikoagoa eta trinkoagoa, dorreak errematatua. Hala bada, esku hartze hark ekarritako berrikuntzak dorre bereizgarria eta fatxadaren tratamendu berria izan ziren, funtsean.

PLANOETATIK ONDORIOZTA DAITEKEENEZ, LANEN HELBURU NAGUSIA FATXADA DISEINU MODERNOAGOekin ANIMATZEA DA, ETA BESTE SOLAIRU BAT ALTXATZEA LEHEN HORMARTEAN, LEHENDIK DAUDEN HORMIGOIZKO ELEMENTU SOSTENGATZAILEAK BALIATUZ

Florencio Mocoroa

ERAIKINA. SORRERA ETA HISTORIA PIXKA BAT

Deskribapen zehatzago batean, nabarmendu beharra dago eraikinak erakusten zuen lengoia arrazionalista. Atzealdeko piezak hegoaldeko zatia dinamizatzen zuen, atzeraemanguneen jokoarengatik eta kanpoaldeko eskailerak fatxadaren ondoan zeudelako; bolumen irtena, berriz, multzoaren protagonista zen, soiltasun argiarekin. Bolumen horren fatxada nagusiko horma atala hargin laneko oinalde txiki batetik abiatzen da, eta gero lehen zein bigarren solairuetara iristen den hutsune erretikula dago. Hirugarren solairuan, horma itsua da, eta bertan kokatuta dago enpresaren izena daraman errotulua, zeina hegala txikiko inposta horizontal batek errematatzen duen erlaitzaren inguruan. Horma atal handi horrek, eraikinarekiko paraleloan doazen errepidetik edo trenetik ikusteko moduko publizitate apeu gisa pentsatuak, alboan duen dorre lerdenean du adierazkortasun handien. Dorrea prisma errektangular bat da, eta aipatutako lengoia arrazionalista nabarmentzen duten erlaitzen konposizio aske batek ematen dio azken ukitua.

Nolanahi ere, Manufacturas Olaran eraikina mantentzeko hainbat ezbehar jazo dira, eta denboraren joanak eragotzi egin du eraikina oso-osorik iristea gaurdaino.

2002an, Beasaingo Hiri Antolamendurako Arau Subsidiarioek [AS] antolamendutik kanpokotzat aitortu zuten higiezia, eta eremua bizileku erabilerarako birkalifikatu zuten, baina zenbait herritarrek higiezinari merezi zuen balioa emateko egin zuten kanpainaren ostean, 2003ko urtarrilean Kultura, Gazteria eta Kiroletako sailburuordeak Manufacturas Olaran Euskal Kultura Ondarearen Inbentario Orokorrean sartzeko espedientea abiarazi zuen.

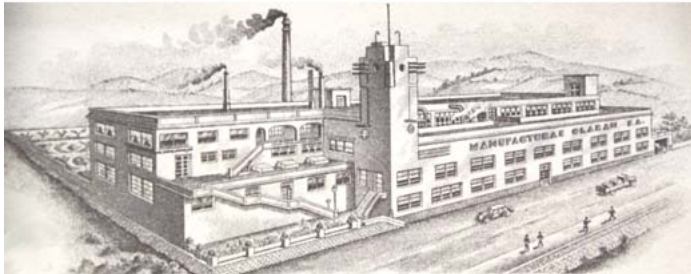
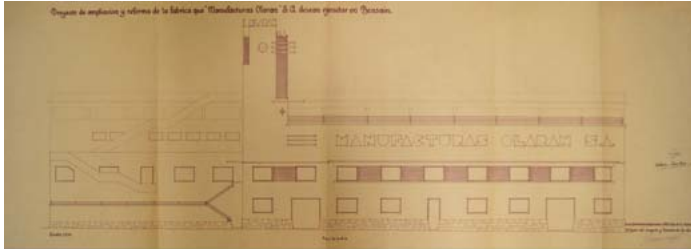
Urte hartan bertan, Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak lantegiaren zati bat eta aurretik hartzen zuen espazioa inskribatu zituen Euskal Kultura Ondarearen Inbentario Orokorrean, Kultura Ondare gisa, Monumentu kategorian. Ondorioz, ASak aldatzean, lege babestutako zatia ekipamendu erabilerarako gorde zuten, eta gainerakoa antolamendutik kanpo geratu zen. Hala, 2011n antolamendutik kanpo geratutako eraikin zatia eraitsi zuten.

2012an, Donejakue Bideak Euskal Autonomia Erkidegoan barrena egiten duen zatia Kultura Ondare Kalifikatu izendatu zuten, Monumentu Multzo kategoriarekin, eta izendapen horrek Manufacturas Olaran eraikinari eragin zion, besteak beste, jasota geratu zelako “Bideari lotutako monumentu multzoen eta higiezin zerrendan”. Hortaz, “XXI. mendeko ibilbidea finkatu” zuten, “historiaren joanean moldatua, eta zeharkatzen dituen lekuetako kultur ondarea agerian jartzen dituen; erakutsiz, ibilbidean zehar han-hemen agertzen diren mugarriak garapen historikoaren eragile eta eragin direla, aldi berean”, eta Manufacturas Olaran eraikina ibilbide horren barruan kokatuta dago.

MANUFACTURAS OLARAN ERAIKINA
MANTENTZEKO HAINBAT EZBEHAR
JAZO DIRA, ETA DENBORAREN
JOANAK ERAGOTZI EGIN DU ERAIKINA
OSO-OSORIK IRISTEA GAURDAINO

ERAIKINA. BEREZKO BALDINTZAK

JATORRIZKO ERABILERA Industria

Jatorrian, eraikina lantegi gisa erabiltzeko eraiki zen (Joaquín Aranaren “Fábrica de Muebles de Madera, Junco y Mimbre, Cestería Fina” lantegia).

Gero beste erabilera industrial bat izan zuen (Manufacturas Olaran SA larru onduen fabrika). Eraikinak industrialarien etxebizitzak ere hartu zituen.

KOKAPENA

Eraiki zutenean, eraikina ez zegoen hirigunean, baina kokapen pribilegiatua zuen, ibilgailuen bide nagusian (Madril-Irun ibilbidea) eta inguruko industria garrantzitsuena zen Compañía Auxiliar de Ferrocarriles (CAF) enpresaren atezaindegi/sarbidearen alboan baitzegoen.

Gaur egun, eraikina hazkuntza aurreikuspenak dituen hiri eremuan kokatuta dago.

TIPOLOGIA ETA ESKALA

Lantegi bakartua.

Tarteko eskala: eraikin industrialia izateko, tamaina txiki samarra du. Gainera, gaur egun jatorrizko eraikinaren erdia bakarrik geratzen da, eta 45 metro inguruko aurrealdea du. Hiru solairu ditu (B+2), eta horietako bakoitzak 900 m2 inguruko azalera du.

ETXEBIZITZETARAKO HIRI EREMU
BATEAN DAGOENEZ, IBAI ONDOKO
PASEALEKUAREN ALBOAN, BARNEKO
ESPASIOEK MALGUTASUNA
DUTENEZ ETA TARTEKO ESKALA
DUENEZ, BIRMOLDATZEKO
POTENTZIAL HANDIA DU

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA		TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	ERTAINA BAKANA
						HANDIA MULTZOA

BEREZKO BALDINTZAK BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERABILERA			BABES MAILA			MANTENTZE EGOERA			TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIOKA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA
											PRIBATUA
											MISTOA

ERAIKINA. BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK

GAUR EGUNGO ERABILERA Erabilera gabe

Gaur egun, etxebizitza eta garajeak hartzen zituen zatia desagertuta dago, eta zutik jarraitzen duen eraikin zatia ez da erabiltzen. Nolanahi ere, Udala, ondasunaren jabe izaki, zenbait eragilerekin lantzen ari da eraikina ekipamendu gisa berrerabiltzeko aukera.

BABES MAILA Kalifikatua

2003. Monumentu kategoriako Kultura Ondare gisa inskribatu zuten Euskal Kultura Ondarearen Inbentario Orokorrean.

2012. Donejakue Bideak Euskal Autonomia Erkidegoan barrena egiten duen zatia Kultura Ondare Kalifikatu izendatu zuten, Monumentu Maltzo kategoriarekin, eta izendapen horrek Manufacturas Olaran eraikinari eragin zion, besteak beste, jasota geratu zelako "Bideari lotutako monumentu multzoen eta higiezin zerrendan".

KONTSERBAZIO EGOERA Erdipurdikoa

Oro har, nahiko egoera onean dago, baina mantentze lanen gabeziak eta uraren ekintzak zenbait patologia eragin dizkiote. Eraisketaren ondoren ez dute esku hartu. Udalak eskatuta, EIT bat eta adituen txosten bat egin dira, eraikinaren egoera zehaztasun handiagoz aztertzeko.

TITULARTASUNA Publikoa

Beasaingo Udala da ondasunaren jabea.

JATORRIZKO ERABILERA			KOKAPENA			TIPOLOGIA ESKALA	
INDUSTRIA	ETXEBIZITZA	EKIPAMENDUA	HERRIAN	MUGAN	KANPOAN	ERTAINA BAKANA	HANDIA MULTZOA

ERABILERA			BABES MAILA				MANTENTZE EGOERA				TITULARTASUNA		
ERABILERAN	ERABILERA GABE	BESTE ERABILERA BAT	KALIFIKATUA	INBENTARIATUA	UDAL MAILAKOA	BABESIK GABE	ONA	ERDIPURDIKOA	TXARRA	HONDAMEN EGOERA	PUBLIKOA	PRIBATUA	MISTOA

BEREZKO BALDINTZAK | BALDINTZA ZIRKUNSTATZIALAK

ERAIKINA. HAUTEMATE BALDINTZAK

HERRITARRAK

Hautematen denaren arabera, herritarrek, oro har, ez dute interes berezirik. Hala ere, aipatu beharra dago eraikinaren balioa azpimarratzeko lehen ekimena, 2002koa, zenbait beasaindarrek bultzatu zutela, arkitekturako ikasleak, gehien-gehienak. Bestalde, Hiri Antolamendurako Plan Orokorren aldaketari lotuta Beasaingo Udalak 2015ean sustatu zuen partaidetza prozesuaren ostean, nolabaiteko aldaketa sumatu da; izan ere, aurretik inolako interesik adierazi ez zuten herritar batzuek aukera ontzat jotzen dute orain eraikinak izan dezakeen berrerabilera.

POLITIKARIAK

Politikarien aldetik eraikinaren ondare balioari buruzko kontzientzia argirik hautematen ez bada ere, nabari da onartuta dutela irtenbideak bilatu behar direla haren berrerabilera gauzatzeko. Aipatzekoa da onarpen horrek zerikusia izan dezakeela eraikina ondare ondasun izendatzeak berekin dakartzan baldintzekin.

TEKNIKARIAK

Ez dakigu zer jarrera duten kasuan zerikusia duten administrazioetako teknikariek, baina eraikinaren ibilbideari erreparatuta, esan genezake haien jarrera ez dela behar bezain irmoa izan ondasuna osotasunean babesteko.

Bestalde, ikusi dugu Florencio Mocoaren izena eraikinaren historiari lotuta agertzea agian lagungarria izan dela kasua agerikoagoa izateko eta modu positiboan eragin ahal izan duela teknikariek hari buruz duten ezagutzan.

ERAIKINA ONDARE ONDASUNTZAT JOTZEA AUKERA ONA DA HIGIEZINARI ETA HARK MAILA GUZTIETAN DUEN BALIOARI BURUZKO EZAGUTZA INDARTZEKO ETA HAREN BIRMOLDAKETARI BEGIRAKO KONPROMISO KOLEKTIBOA HARTZEKO

HERRITARRAK

EZAGUERA	PARTE-HARTZEA	JABEGOTASUNA	ESKARIA

POLITIKOAK

EZAGUERA	ESKARIA	KONPROMISOA	PROIEKTUAK

TEKNIKARIAK

EZAGUERA	ESKARIA	PRESIOA	PROIEKTUAK

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

HIRIGINTZA

LURZORUAREN KUTSADURA: eraikin industrialak denez, kokatuta dagoen lursaila sartuta dago “Lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak izan dituzten edo dituzten lurzoruen inbentarioan”.

IGAROLEKUA: hiriaren hazkuntzaren ondorioz eraikina hirigunean sartuta geratu bada ere, aipatzekoa da nagusiki bizilekuak eta industria hartzen dituen igaroleku bat dela eta ia ez dagoela merkataritzako jarduerarik.

AUKERAK

HIRIGINTZA

HURBILTASUNA: Beasaingo erdigunetik zazpi bat minutura dago oinez, eta Ordiziakotik hamasei bat minutura.

HIRI INGURUNEA: Oria ibaiaren ondoko pasealekua eta bidegorria –zirkulazio handikoak bi-biak– eraikinaren ondotik doaz, eta interes komuneko erabilerak hartzeko toki pribilegiatu gisa duen potentziala azpimarratzen dute. Gainera, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF) enpresaren ate nagusiaren ondoan kokatuta dago, eta, hortaz, puntu estrategiko bat da, bertan jende asko ibiltzen baita, bai herrikoa edo eskualdekoa, baita beste herrialde batzuetakoa ere.

IRISGARRITASUNA: aurreikusita dago eraikinaren aurrealdeko kalea eta atzealdeko komunikatuko dituen igogailu bat instalatzea; hortaz, eremurako irisgarritasuna hobetu egingo da, baita etxebizitzak dituen eremuaren eta ibai ondoko pasealekuaren komunikazioa ere.

EKIPAMENDUAK: nagusiki etxebizitzaz osatutako auzoa denez, herritar kopuru handia bizi denez bertan eta ez dagoenez apenas ekipamendurik, eraikina jarduera berrien egoitza bikaina izan daiteke.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARRITASUNA	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARRITASUNA	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

ERAIKUNTZA

PATOLOGIAK: nagusiki mantentze lanen gabeziatik eratorritako patologiak ditu, baina, lehen begiratuan, ez dirudite larriak.

BABES EZ-OSOAK: eraikina ez da osorik mantendu, eta horrek murriztu egiten du aberastasun arkitektonikoa.

SOLAIRUARTEAK: eraikinaren barruan zenbait solairuarte daude, eta horien altuera libreek zaildu egiten dute espazio banatuak berrerabiltzea. Nolanahi ere, solairuarte horiek eraits egin litezke, eraikina modu egokian erabiltzeko, berezko esentziari kalterik egin gabe eta baita jatorrizko ezaugarriak berreskuratuz ere.

AUKERAK

ERAIKUNTZA

MALGUTASUN ESPAZIALA: barneko espazioetan elementu banatzaile gutxi dago, eta espazio neutroak, irekiak eta malguak dira. Ezaugarri horiek zenbait erabilera ahalbidetzen dituzte.

BALIO ARKITEKTONIKOA: balio arkitektoniko handiko eraikina da, eta Gipuzkoako arkitektura arrazionalistaren erakusgarria.

JABETZA: eraikinak titulartasun publikoa izateak erraztu egin lezake prozesu alternatibo bat.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARritasuna	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARritasuna	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

KUDEAKETA EREDU BERRI BATEN
BEHARRA:

EZAGUTZA
ESPERIENTZIEN TRUKEA

ARAZOAK

EKONOMIA

ERRENTAGARRITASUNA: gerta liteke eraikin horri aplikatutako esku hartzeak ez errentagarritzat jotzea, inbertsio ekonomikoa lehenesten baita sozialaren, kulturalaren edo energetikoaren gainetik.

AUKERAK

EKONOMIA

LEGEZKO BABESA – LAGUNTZA EKONOMIKOAK: eraikina legez babestuta dagoenez, kultura ondarrera bideratutako laguntza ekonomikoak jasotzeko aukera dago.

ERAGIN KATALIZATZAILEA: eraikinean ekipamendu berri bat ezartzeak eragin katalizatzailea izan dezake inguruan jarduera berriak sortzeko.

INBERTSIO ENERGETIKOA

INBERTSIO SOZIALA

LAGUNTZA PUBLIKOA

INBERTSIO KULTURALA

ERAGIN KATALIZATZAILEA

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARritasuna	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARritasuna	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
---------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
------------------------	---------------	---------	------------------------	--------------------------

ERAIKINA. DIAGNOSTIKOA

ARAZOAK

GIZARTEAREN HAUTEMATEA

EZAGUTZARIK ETA BALIOESPENIK EZA: oro har, herritarrek, bertakoek nahiz eskualdekoek, ez dute ezagutzen eraikinaren historia eta, hortaz, ezta haren ondare balioa ere.

GIZARTE IRITZI NEGATIBOA: herritarren ustez, eraikina zama bat edo muga bat da udalerriaren hobekuntza prozesuan, eta ez dira ohartzen ez haren balio arkitektonikoaz, ez haren potentzial sozioekonomikoaz. Gainera, herritar batzuek –gehienak enpresako langile ohiak– eraikinaren balioa azpimarratzeko prozesua enpresaren itxierarekin eta lan galerarekin erlazionatzen dute.

AUKERAK

GIZARTEAREN HAUTEMATEA

IRITZI ALDAKETA: nolabaiteko aldaketa nabari da, aurretik inolako interesik adierazi ez zuten herritar batzuek aukera ontzat jotzen baitute orain eraikinak izan dezakeen berrerabilera.

ABIAN DIREN EKIMENAK: gaur egun, Udala hainbat eragilerekin lanean ari da, eraikina ezagutzera emateko prozesu bat sustatzeko eta birmoldaketa aukerak aztertzeko. Bestalde, Goiekik (Goierriko tokiko garapeneko agentzia) azterketa bat abiarazi du, eraikinaren erantzun ahalmena eta eskualdeko enpresa berriek kokalekuari eta zerbitzuei dagokienez dituzten eskaerak aztertzeko.

HIRIGINTZA

GERTUTASUNA	IRISGARritasuna	INGURUA	KUTSADURA
-------------	-----------------	---------	-----------

ERAIKUNTZA

MANTENTZE EGOERA	IRISGARritasuna	MALGUTASUNA	BALIOA	KUTSADURA
------------------	-----------------	-------------	--------	-----------

EKONOMIA

BORONDATEA	GAITASUNA	EKONOMIA
------------	-----------	----------

GIZARTAREN | HAUTEMATEA

HERRITARREN IRITZIA	PARTE-HARTZEA	ESKARIA	GERTUTASUNA JABETZA	INFORMAZIOA FORMAZIOA
---------------------	---------------	---------	---------------------	-----------------------

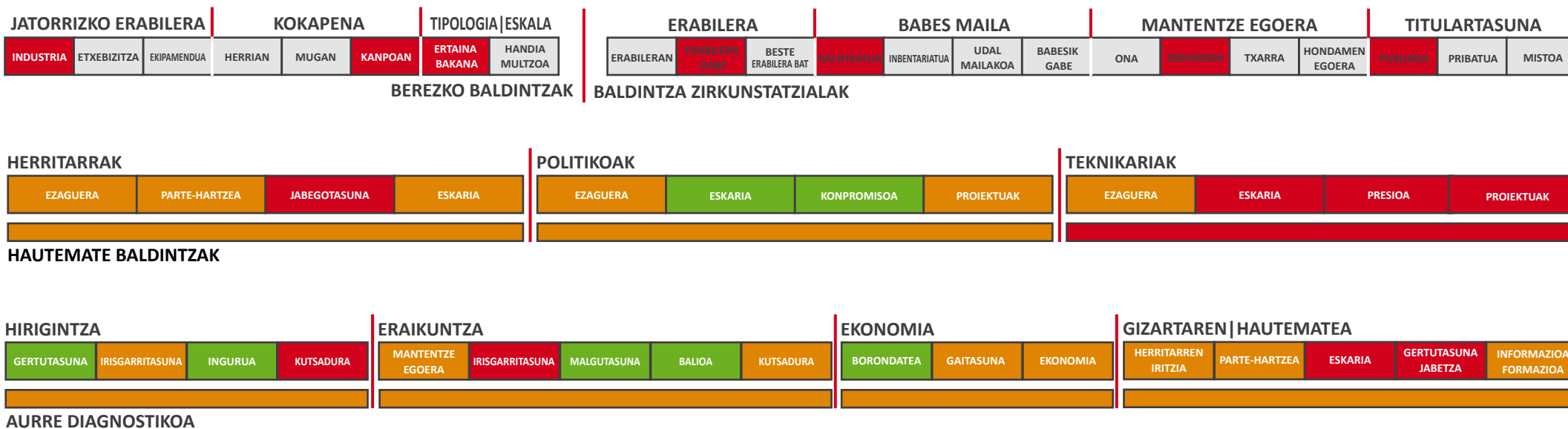
AZKEN GOGOETAK

Udalerrriaren hazkuntza errentagarritasun ekonomikoan oinarritutako logika urbanistikoak zuzendu du, eta hazkuntza horrek nabarmenki eragin du Manufacturas Olaran enpresaren eraikinaren ibilbidean, eta eraikina partzialki bakarrik mantentzea ekarri du.

Hala ere, denboraren joana aldeko izan ez badu ere, eraikinak aukera itxaropentsuak eskaintzen dituzten ezaugarri berezkoak eta zirkunstantzialak ditu. Batetik, berezko ezaugarriei dagokienez, eraikinaren kokalekua estrategikoa da, eta lagungarria izan liteke birmoldaketa arrakastatsu bat gauzatzeko; gainera, eraikin industrial honen antolamendu espaziala eta eskala oso egokiak dira hainbat jarduera hartzeko.

Bestetik, baldintza zirkunstantzialak ere aldekoak dira. Denbora asko samar erabili gabe badarama ere, ez du jasan narriadura konponezinik. Gainera, askotariko ondare balioak dituen eraikina denez, haren biziraupena bermatzen duen legezko babesak du, eta titulartasun publikoak erraztu egin lezake alternatibak lantzeko aukera.

Azkenik, hautemateari lotutako baldintzak ez dira aproposenak. Gizarteak zailtasunak ditu eraikinaren balioak ulertu eta bertan etorkizunerako aukerak ikusteko. Halaber, hutsuneak nabari dira politikariek nahiz teknikariek eraikinari buruz egiten duten balioespenean; jendeak ez du ezagutzen eraikinaren historia, eta ez dago iritzi adosturik hark merezi duen aintzatespenari buruz.

GEHIAGO JAKITEKO

AGUIRRE SORONDO A., Antzuolako larru ontzea, Antzuolako Udala, Antzuola, 2000

GARCÍA I., Florencio Mocoroa Gastesi, Delegación de Gipuzkoa de COAVN, Donostia, 2007

OTAMENDI-IRIZAR I., GARCÍA-GUTIÉRREZ MOSTEIRO, J., Vicisitudes y equívocos en la preservación de un edificio industrial: el conjunto de Manufacturas Olaran (Beasain, Gipuzkoa), hemen: II Seminario Internacional sobre Patrimonio Arquitectónico e industrial, “Cadenas de Montaje”, Madrid, 2015

[[HTTPS://ISSUU.COM/AULAGI_PAI/DOCS/ACTAS_II_SEMINARIO_GI_PAI_CADENAS_D_2616551A809014/47?E=16991484/35368147](https://issuu.com/aulagi_pai/docs/actas_ii_seminario_gi_pai_cadenas_d_2616551a809014/47?E=16991484/35368147)]

ZALDUA GOENA J., “Manufacturas Olaran”, Euskadiko industria ondarea, Eusko Jaurlaritzako Argitalpen Zerbitzu Nagusia, Vitoria-Gasteiz, 1030-1035, 2012

DO.CO.MO.MO 2016 BILTARRA

2. MULTZOA – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, hedapena Aurre-diagnosia

Gipuzkoako kudeaketa sozialaren alorreko arazoen adierazgarri diren hiru ondare eraikuntza tipologia nagusi identifikatu dira.

Tipologia hauek berezko baldintza eta baldintza zirkunstantzialen arabera bereizten dira. Baldintza guzti hauek, bere osotasunean, eragin ezberdina dute pertzepziozko baldintzetan. Azken hauek halaber, proposatutako parte-hartze prozesuaren ezagutza eta hausnarketa eremuak osatuko dituzte eta ondorengo ekintza jarraibideen diseinurako oinarri izango dira.

Parte hartze prozesuaren ezagutza fasean, probintziako errealitatearen adierazgarri diren azterketa kasu konkretuetan oinarritutako Aurre-Diagnosi bat osatu da. Honen helburua gaur egun eta historian zehar eraikina bera (jatorrizko baldintza eta baldintza zirkunstantzialak) eta honen baldintzen (hiri, eraikuntza, errentagarritasun ekonomiko eta gizarte-pertzepzioari dagozkienak) arteko erlazioen ondorioz sortutako arazoak ezagutzea izan da.

Dokumentu honetan jatorrizko baldintza eta baldintza zirkunstantzialen arabera identifikatutako hiru tipologiak zehaztu eta egindako Aurre-Diagnosia (antzemandako arazo eta aukerak) azaltzen da. Halaber, azterketa kasu konkretu bakoitza identifikatutako tipologia bati lotuta ageri da. Aurre-Diagnosi hau identifikatutako adituekin egindako ebaluazio, egiaztatze eta balioztatze prozesuaren oinarri izango da, eta azken hau aldi berean, online nahiz tailer presentzial baten bidez osatutako parte hartze prozesu fasearen oinarrizko dokumentua.

Identifikatutako adituak ondorengoak dira:

- § Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofizialaren Gipuzkoako ordezkariak Ondarearen Batzordea, IX. DoCoMoMo Ibérico Biltzarren sustatzailea.
- § Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura Departamendua, probintziako ondarearen kudeaketa arduraduna.
- § Ondartez-eko Beatriz Herreras. Ondare kulturalaren eta bereziki ondare industrialaren ikerketa eta berreskuratzean lan egiten duen enpresa da Ondartez.
- § Tecnaliaren Hiri Birgaitze eta Birsorkuntza Integralaren arloa, ondare kulturean zentratuak eta kudeaketa mekanismoetan adituak.
- § Joseba Escibano, UPV/EHUko DAGETko irakaslea ohia eta ibilbide profesional luzea duen arkitekto doktorea.
- § Ezekiel Collantes, DAGETko irakaslea, ondare industrialean espezializatutako arkitekto doktorea.

TIPOLOGIAK (Berezko baldintza eta baldintza zirkunstantzialak azterketa kasuari dagozkien eta ez tipologiari. Hala ere kasu konkretu ezberdinen definiziorako oinarri dira.)

R TIPOLOGIA – Azterketa kasua: Oteiza eta Basterretxearen etxea, Irun

BEREZO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	GAUR EGUNGO KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Egoitza-erabilera: Etxebizitza	Udalerriaren mugan kokatua Nolabaiteko hiri degradazio maila duen ingurunean kokatua	Eskala txikiko eraikin isolatua

BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	MANTENTZE EGOERA	JABEGOA
Erabilera gabe Jatorrizko itxura aldatu zuten eta tipologiarekin bat ez zetozen erabilera jarraituak	Babesik gabe Erakunde mailako nolabaiteko interesa eta akademia eta asoziazionismo munduko nolabaiteko presioa	Txarra Erabilera desegokiak, mantenu falta eta utzikeria honen ondare balio ez ezagutzeagatik	Pribatua Jabegoa eskuratzeko herri administrazioaren interesa eta gaur egungo jabearekin ebatzi gabeko akordio baten izate

E TIPOLOGIA – Azterketa kasua: TSST Tranvía San Sebastián Tolosa, Lasarte-Oria

BEREZKO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	GAUR EGUNGO KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Ekipamendua: Kotxe-toki eta bulegoak	Udalerriaren mugan kokatua Nolabaiteko hiri degradazio maila duen ingurunean kokatua eta egoitza erabilera eta espazio publikodun garapen gune berriz inguratua	Eskala ertaineko eraikin isolatua

BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	MANTENTZE EGOERA	JABEGOA
Erabilera gabe Jardueraren amaieratik utzia Legez kanpoko okupaziorik ez Herri administrazioak eta bizilagunek biltegi informal gisa erabiltzen dute	Babesik gabe Honen inguruko interes eta sentsibilizazio falta	Erdipurdikoa Eraikuntza kalitate onak erabilera eta mantenu ezaren ondorio diren kalteen mugatu ditu.	Pribatua Irabazizko interesa Jabegoa eskuratzeko herri administrazioaren interes falta

I TIPOLOGIA – Azterketa kasua: Manufacturas Olaran, Beasain

BEREZKO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	GAUR EGUNGO KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Industrial: Manufaktura	Udalerriaren mugan Ibiltze eta lotura gunen batean kokatua eta egoitza erabilera eta espazio publikodun garapen gunen berriz inguratua	Eskala ertaineko eraikin isolatua

BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	MANTENTZE EGOERA	JABEGOA
Erabilera gabe Jardueraren amaieratik utzia Legez kanpoko okupaziorik ez	2003: Monumentu mailako Kultura Ondasuna. Euskal Kultura Ondarearen Inbentario Nagusia 2012: Santiago Bideari lotutako monumentu-multzoak eta higiezinak.	Erdipurdikoa Mantenu eta erabilera ezak degradazio prozesua azkartzen dute eta honek epe motzean esku hartu behararen garrantzia erakusten du	Publikoa Jabego publikoak interes instituzionalean eragiten du eta honek herri administrazioak ezagutza eta sentsibilizazioaren inguruko epe motzerako inbertsio eta ekintzak proposatzea dakar.

AURRE-DIAGNOSIA – egiaztatze eta balioztatzea

Arazo | aukerak zein tipologiei eragiten dien adierazi eta hauen eragin maila balioztatu

 Arazoa

 Aukera

X Arazo | Aukera nabarmena

EM Eragin mailaren balioztatzea 1etik 5era

ARAZOA AUKERA	R TIPOLOGIA (egoitza-erabilera)		E TIPOLOGIA (ekipamendua)		I TIPOLOGIA (industrial)	
	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM
GAUR EGUNGO HIRI GARAPEN EREDUA Garapenean oinarritutako hiri ereduak eta irabazietan oinarritutako hirigintzak birmoldaketa faltan eta nolabaiteko degradazio eta utzikeria egoera jarraituan eragiten dute						
JABETZA ETA LURZORU BALIOAREN EGITURA Jabetza eta merkatuko lurzoru balioaren egiturek birmoldaketa, berreskuratze eta balioztatzearen inguruko gaitasun eta borondate faltan eragiten dute						
ARAEK ADIERAZITAKO MUGAK Gaur egungo eraikuntza arauak birmoldaketaren inguruko gaitasun eta borondatean, eta mantentze eta balioztatze lanen errentagarritasunean eragiten dute						
HIRI INGURUAREN KALITATEA Hiri-ingurunearen kalitate maila baxuak politikarien interes faltan (errentagarritasun ekonomiko eta politikoa) eta herritarren iritzian (negatiboa) eragiten dute						

ARAZOA AUKERA	R TIPOLOGIA (egoitza-erabilera)		E TIPOLOGIA (ekipamendua)		I TIPOLOGIA (industrial)	
	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM
ONDAREAREN BABES MAILA (edukitzea) Ondareak nolabaiteko babes mailak izateak berreskuratze eta balioztatze lanen inguruko borondate politikoan eragiten du						
ONDAREAREN BABES MAILA (ez edukitzea) Ondareak babes mailarik ez izateak berreskuratze eta balioztatze lanen inguruko borondate politikoan eragiten du						
EZAGUTZA, HEZIKETA, INFORMAZIOA (administrazioa) Teknikari eta politikarien ezagutza eta heziketa faltak berreskuratze eta balioztatze ekintzak proposatu eta sustatzeko gaitasunean eragiten du						
EZAGUTZA, HEZIKETA, INFORMAZIOA (hiritarrak) Informazio eta heziketa falta orokorrak gizarte mailako konpromiso faltan eta nortasun edo jabetza sentimenduaren faltan eragiten du						
KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK (interes eza) Hirigintza tradizionalaren ordeko kudeaketa eredu alternatiboen falta eta kudeaketa esperientzia ezberdinak ezagutzeko borondate eta interes falta						

ARAZOA AUKERA	R TIPOLOGIA (egoitza-erabilera)		E TIPOLOGIA (ekipamendua)		I TIPOLOGIA (industrial)	
	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM
KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK (ezagutza borondatea) Kudeaketa eredu ezberdinak ezagutzeko borondatea, nahiz eta behar kontingente batek bultzatua izan (babes maila)						
FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA Ekonomi eta finantza arloko krisiak eragindako ikuspegi aldaketa era “jasangarritasun” kontzeptuaren hedatzea. Maila guztietan du eragina.						
ZABALKUNDE EKIMENAK (falta) Ondarearen eta lekuen memoriaren inguruko informazio, kontzientziatze eta herritarren sentsibilizaziorako ekimen falta						
ZABALKUNDE EKIMENAK (egotea) Ondarearen eta lekuen memoriaren inguruko informazio, kontzientziatze eta herritarren sentsibilizaziorako ekimenak egotea						
ONDAREAREN BERRESKURATZEA GARAPEN ESTRATEGIA GISA Ondarearen berreskuratzea garapen estrategia gisa, eta ondorioz kultura, ekonomia, gizartea eta ingurumena (gastu energetikoaren jaitiera) suspertzearen balio eta potentziala sentsibilizatzeko bide bezala azaltzen duten politiken falta						

ARAZOA AUKERA	R TIPOLOGIA (egoitza-erabilera)		E TIPOLOGIA (ekipamendua)		I TIPOLOGIA (industrial)	
	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM
EGUROKOTASUNAREKIKO DISTANTZIA GERTUTASUN FALTA Guztien ongizaterako berreskuratu eta birmoldatutako espazioekiko herritarren zuzeneko esperientzia falta						
ALTERNATIBEKIKO ZUZENKO ESPERIENTZIA Ondare eraikinarekiko hautemandako “distantziak” eragindako jabetza sentimendu ezak ez du herritarren egunerokotasunean parte hartzen						
EREDU SOZIOKULTURALA Ondarearen balio historiko eta sinbolikoa hautemateko herritarren ezgaitasuna, nahiz eta hau eguneroko bizi garapenaren parte izan, hau da, jatorrizko bizilekuaren historiaren zati						

AURRE-DIAGNOSIA – egiaztatze eta balioztatzea

Beste arazo|aukerak adierazi eta hauen izatea eta eragina balioztatu

 Arazoa

 Aukera

X Arazo|Aukera nabarmena

EM Eragin mailaren balioztatzea 1etik 5era

ARAZOA AUKERA	R TIPOLOGIA (egoitza-erabilera)		E TIPOLOGIA (ekipamendua)		I TIPOLOGIA (industrial)	
	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM	Nabarmena	EM
XXXX yyyyy						
XXXX yyyyy						
XXXX yyyyy						

do.co.mo.mo. 2016 BILTZARRA

2. MULTZOA – Hiritarren parte-hartzea: prestakuntza, informazioa, hedapena Aurre-diagnostikoa

Gipuzkoako kudeaketa sozialaren alorreko arazoen adierazgarri diren hiru ondare eraikuntza tipologia nagusi identifikatu dira.

Tipologia hauek berezko baldintza eta baldintza zirkunstantzialen arabera bereizten dira. Baldintza guzti hauek, bere osotasunean, eragin ezberdina dute hautemate baldintzetan. Azken hauek halaber, proposatutako parte-hartze prozesuaren ezagutza eta hausnarketa eremuak osatuko dituzte eta ondorengo ekintza jarraibideen diseinurako oinarri izango dira.

Parte hartze prozesuaren ezagutza fasean, probintziako errealitatearen adierazgarri diren azterketa kasu konkretuetan oinarritutako Aurre-Diagnostiko bat osatu da. Honen helburua gaur egun eta historian zehar eraikina bera (jatorrizko baldintza eta baldintza zirkunstantzialak) eta honen baldintzen (hirigintza, eraikuntza, ekonomia eta gizartearen hautemateari dagozkienak) arteko erlazioen ondorioz sortutako arazoak ezagutzea izan da.

Dokumentu honetan jatorrizko baldintza eta baldintza zirkunstantzialen arabera identifikatutako hiru tipologiak zehaztu eta egindako Aurre-Diagnostikoa (antzemandako arazo eta aukerak) azaltzen da. Halaber, azterketa kasu konkretu bakoitza identifikatutako tipologia bati lotuta ageri da. Aurre-Diagnostiko hau identifikatutako adituekin ebaluatu, egiaztatu eta balioztatu da.

Identifikatutako adituak ondorengoak dira:

- § Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofizialaren Gipuzkoako ordezkarietako Ondarearen Batzordea, IX. DoCoMoMo Ibérico Biltzarraren sustatzailea.
- § Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura Departamendua, probintziako ondarearen kudeaketa arduraduna.
- § Ondartez-eko Beatriz Herreras. Ondare kulturalaren eta bereziki ondare industrialaren ikerketa eta berreskuratzean lan egiten duen enpresa da Ondartez.
- § Tecnaliaren Hiri Birgaitze eta Birsorkuntza Integralaren arloa, ondare kulturean zentratuak eta kudeaketa mekanismoetan adituak.
- § Joseba Escribano, UPV/EHUko DAGETko irakaslea ohia eta ibilbide profesional luzea duen arkitekto doktorea.
- § Ezekiel Collantes, DAGETko irakaslea, ondare industrialean espezializatutako arkitekto doktorea.

TIPOLOGIAK (Berezko baldintza eta baldintza zirkunstantzialak azterketa kasuari dagozkien eta ez tipologiari. Hala ere kasu konkretu ezberdinen definiziorako oinarri dira.)

R TIPOLOGIA – Azterketa kasua: Oteiza eta Basterretxearen etxea, Irun

BEREZO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Egoitza-erabilera: Etxebizitza	Udalerriaren mugan kokatua Nolabaiteko hiri degradazio maila duen ingurunean kokatua	Eskala txikiko eraikin isolatua

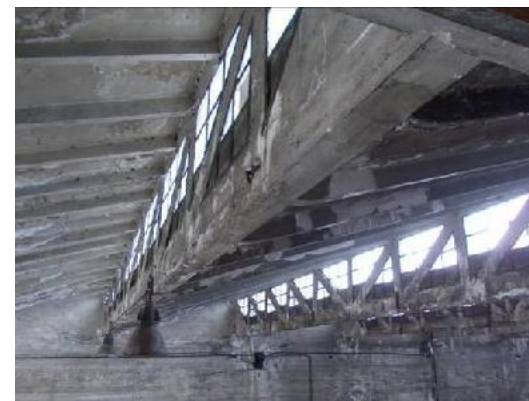
BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	KONTSERBAZIO EGOERA	TITULARTASUNA
Erabilera gabe Jatorrizko itxura aldatu zuten eta tipologiarekin bat ez zetozen erabilera jarraituak	Babesik gabe Erakunde mailako nolabaiteko interesa eta akademia eta asoziazionismo munduko nolabaiteko presioa	Txarra Erabilera desegokiak, mantenu falta eta utzikeria honen ondare balio ez ezagutzeagatik	Pribatua Jabegoa eskuratzeko herri administrazioaren interesa eta gaur egungo jabearekin ebatzi gabeko akordio baten izate

E TIPOLOGIA – Azterketa kasua: TSST Tranvía San Sebastián Tolosa, Lasarte-Oria

BEREZKO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Ekipamendua: Kotxe-toki eta bulegoak	Udalerriaren mugan kokatua Nolabaiteko hiri degradazio maila duen ingurunean kokatua eta egoitza erabilera eta espazio publikodun garapen gune berriz inguratua	Eskala ertaineko eraikin isolatua

BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	KONTSERBAZIO EGOERA	TITULARTASUNA
Erabilera gabe Jardueraren amaieratik utzia Legez kanpoko okupaziorik ez Herri administrazioak eta bizilagunek biltegi informal gisa erabiltzen dute	Babesik gabe Honen inguruko interes eta sentsibilizazio falta	Erdipurdikoa Eraikuntza kalitate onak erabilera eta mantenu ezaren ondorio diren kalteen mugatu ditu.	Pribatua Irabazizko interesa Jabegoa eskuratzeko herri administrazioaren interes falta

I TIPOLOGIA – Azterketa kasua: Manufacturas Olaran, Beasain

BEREZKO BALDINTZAK		
JATORRIZKO ERABILERA	KOKAPENA	TIPOLOGIA ETA ESKALA
Industrial: Manufaktura	Udalerriaren mugan Ibiltze eta lotura gunean kokatua eta egoitza erabilera eta espazio publikodun garapen gunen berriz inguratua	Eskala ertaineko eraikin isolatua

BALDINTZA ZIRKUNSTANTZIALAK			
GAUR EGUNGO ERABILERA	BABES MAILA	KONTSERBAZIO EGOERA	TITULARTASUNA
Erabilera gabe Jardueraren amaieratik utzia Legez kanpoko okupaziorik ez	2003: Monumentu mailako Kultura Ondasuna. Euskal Kultura Ondarearen Inbentario Nagusia 2012: Santiago Bideari lotutako monumentu-multzoak eta higiezinak.	Erdipurdikoa Mantenu eta erabilera ezak degradazio prozesua azkartzen dute eta honek epe motzean esku hartu behararen garrantzia erakusten du	Publikoa Jabego publikoak interes instituzionalean eragiten du eta honek herri administrazioak ezagutza eta sentsibilizazioaren inguruko epe motzerako inbertsio eta ekintzak proposatzea dakar.

AURRE-DIAGNOSTIKOA – egiaztatze eta balioztatzea

Emaizak

 Arazoa Aukera | **EM** Eragin mailaren balioztatzea 1etik 5era | **T-R** Egoitza-erabilera | **T-E** Ekipamendua | **T-I** Industrial

ARAZOA AUKERA		BALIOZTATZEA		
		T-R	T-E	T-I
ZEHARKAKOA				
KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK		X	X	X
Hirigintza tradizionalaren ordezkio kudeaketa eredu alternatiboen falta eta kudeaketa esperientzia ezberdinak ezagutzeko borondate eta interes falta		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
HIRIGINTZA				
GAUR EGUNGO HIRI GARAPEN EREDUA				X
Garapenean oinarritutako hiri ereduak eta irabazietan oinarritutako hirigintzak birmoldaketa faltan eta nolabaiteko degradazio eta utzikeria egoera jarraituan eragiten dute		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
BUOKRAZIA ARLOKO SEKTORE BANAKETA		X	X	X
Burokrazia arloko Administrazio eta Departamentuen sektore banaketak ondarearen gestioan eragiten du. Ondare arloko teknikarien falta.		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA		
	T-R	T-E	T-I
HIRI INGURUAREN KALITATEA Hiri-ingurunearen kalitate maila baxuak politikarien interes faltan (errentagarritasun ekonomiko eta politikoa) eta herritarren iritzian (negatiboa) eragiten dute			X
			X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
BIRMOLDAKETA EREDUAK Erabilera herri mailako beharretara egokitzea ahalbidetu, inbertsioak mugatu eta/edo jarduera errentagarriak ezartzen dituzten birmoldaketa ereduak definitzeko lurralde mailako estrategia baten falta			X
		X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
ERAIKUNTZA			
JABETZA ETA LURZORU BALIOAREN EGITURA Jabetza eta merkatuko lurzoru balioaren egiturek birmoldaketa, berreskuratze eta balioztatzearen inguruko gaitasun eta borondate faltan eragiten dute. Jabegoaren balio soziala onartzearen falta.			X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
ARAUEN ADIERAZITAKO MUGAK Gaur egungo eraikuntza arauak birmoldaketaren inguruko gaitasun eta borondatean, eta mantentze eta balioztatze lanen errentagarritasunean eragiten dute			X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X

ARAZOA AUKERA		BALIOZTATZEA		
		T-R	T-E	T-I
ONDARE ARLOKO ARAUDIA Ondarearen inguruko araudiaren ezagutze eta aitortpen falta				
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
ONDAREAREN BABES MAILA – Eragin politikoa Ondareak nolabaiteko babes mailak izateak berreskuratze eta balioztatze lanen inguruko borondate politikoan eragiten du		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
ONDAREAREN BABES MAILA – Estrategia Eraikin bat babestu ala ez erabakitzeak arrazoiaren inguruko adostasun instituzional eta kultural falta. Estrategia argi baten falta.				
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
EKONOMIA				
ONDAREAREN BABES MAILA – Errentagarritasuna Ondarearen babesak ezarritako mugek ondasuna birgaitzea muga dezakete esku-hartzearen aukera eta inbertsio ekonomikoaren arloetan.			X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X
		X	X	X

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA		
	T-R	T-E	T-I
FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA – Ikuspegi aldaketa Ekonomi eta finantza arloko krisiak eragindako ikuspegi aldaketa era “jasangarritasun” kontzeptuaren hedatzea. Maila guztietan du eragina.			
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA – Ekonomia arloko mugak Jabeen eta administrazioen ekonomia mailako mugek kontserbazio politaketan eragiten dute			
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
GIZARTEAREN HAUTEMATEA			
EZAGUTZA, HEZIKETA, INFORMAZIOA Teknikari, politikari eta herritarren ezagutza eta heziketa faltak berreskuratze eta balioztatze ekintzak proposatu eta sustatzeko gaitasunean eragiten du	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
ONDAREA ETA KOMUNIKAZIOA Ondarearen eta lekuen memoriaren inguruko informazio, kontzientziazte eta herritarren sentsibilizaziorako ekimen falta Herritarrengandik hurbilago dauden komunikazio moduen faltak ondarearen balioaren inguruko hauen ezagutza eta sentsibilizazioan eragiten dute			
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA		
	T-R	T-E	T-I
EGUOKOTASUNAREKIKO DISTANTZIA GERTUTASUN FALTA Ondare eraikinarekiko hautemandako “distantziak” eragindako jabetza sentimendu ezak ez du herritarren egunerokotasunean parte hartzen			X
			X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
ALTERNATIBEKIKO ZUZENeko ESPERIENTZIA Guztien ongizaterako berreskuratu eta birmoldatutako espazioekiko herritarren zuzeneko esperientzia falta	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
EREDU SOZIOKULTURALA Ondarearen balio historiko eta sinbolikoa hautemateko herritarren ezgaitasuna, nahiz eta hau eguneroko bizi garapenaren parte izan, hau da, jatorrizko bizilekuaren historiaren zati	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X
HERRITARREN PARTE-HARTZEA Partekatutako erabakiak hartzera eta hauen emaitzak ezartzera bideratutako herritarren parte-hartze aktiboko prozesuak proposatzen dituen Gobernantza eredu baten falta.			
		X	X
	X	X	X
	X	X	X
	X	X	X

KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1		2			3			4		5				

EBALUAZIO OROKORRA

GAUR EGUNGO HIRI GARAPEN EREDUA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

BUROKRAZIA ARLOKO SEKTORE BANAKETA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

HIRI INGURUAREN KALITATEA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

BIRMOLDAKETA EREDUAK

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

JABETZA ETA LURZORU BALIOAREN EGITURA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

ARAUEK ADIERAZITAKO MUGAK

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

ONDARE ARLOKO ARAUDIA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

ONDAREAREN BABES MAILA | eragin politikoa

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

ONDAREAREN BABES MAILA | estrategia

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

ONDAREAREN BABES MAILA | errentagarritasuna

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA | ikuspegi aldaketa

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA | ekonomia arloko mugak

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

EBALUAZIO OROKORRA

EZAGUTZA | HEZIKETA | INFORMAZIOA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

ONDAREA ETA KOMUNIKAZIOA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

EGUNEROKOTASUNAREKIKO DISTANTZIA | GERTUTASUN FALTA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

ALTERNATIBEKIKO ZUZENeko ESPERIENTZIA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

EREDU SOZIOKULTURALA

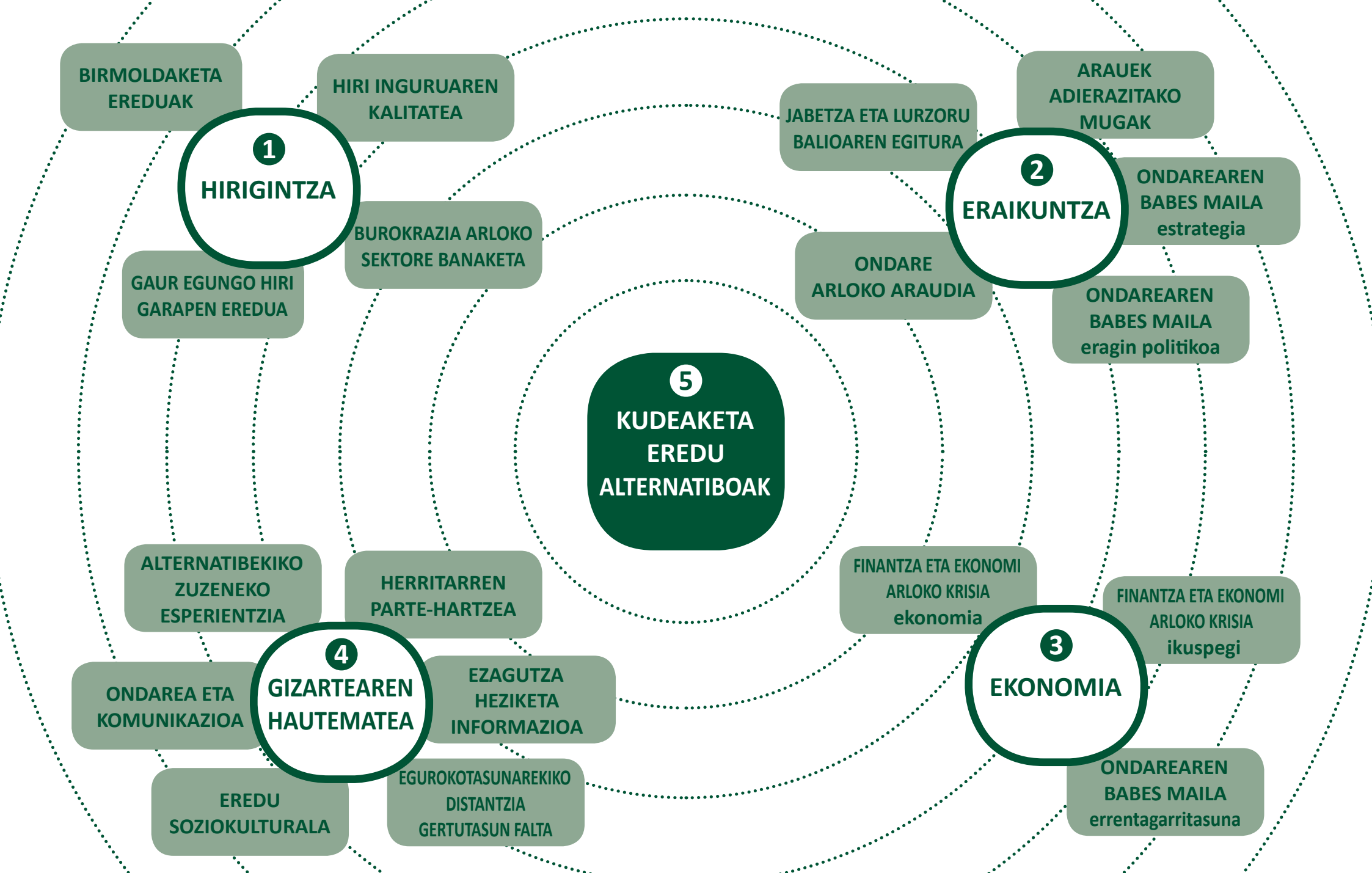
EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

EBALUAZIO OROKORRA

HIRITARREN PARTE-HARTZEA

EGOITZA-ERABILERA					EKIPAMENDUA					INDUSTRIALA				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1					2					3				

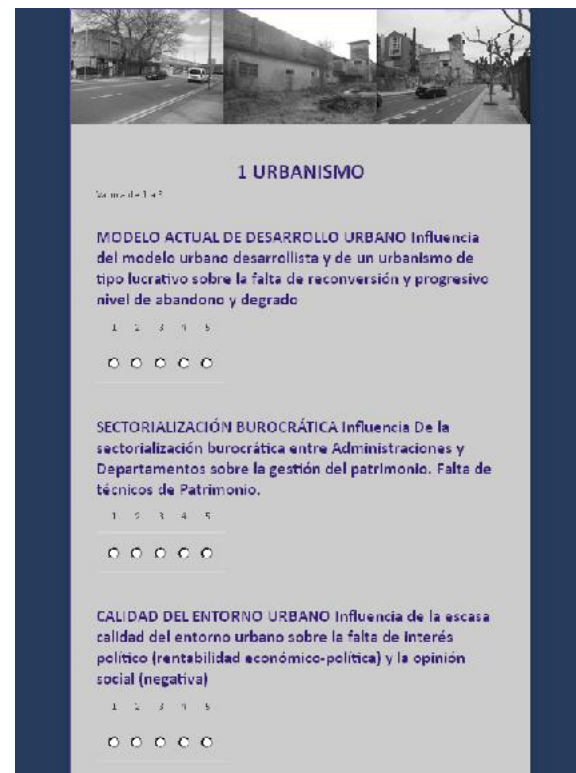
EBALUAZIO OROKORRA

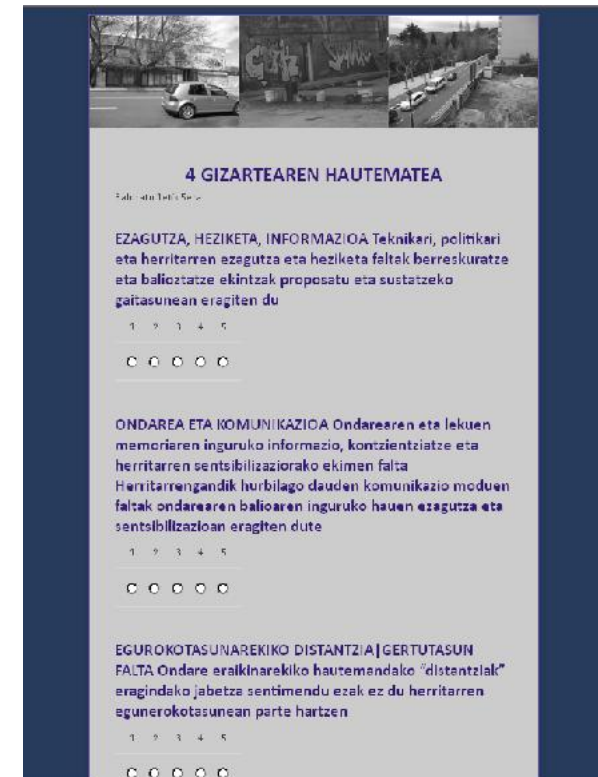
do.co.mo.mo BILTZARRA 2016

2. blokea – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, zabalkundea

Onlineko parte-hartzea. Webgunea

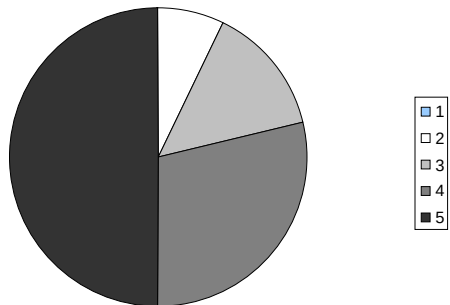
Gaztelerako atariko orrial eta inkestak

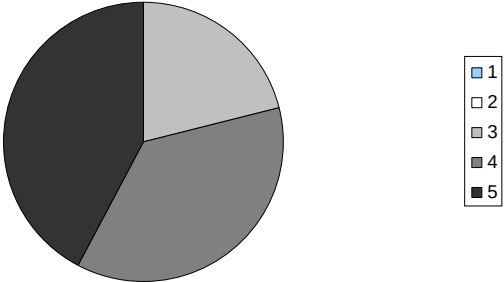
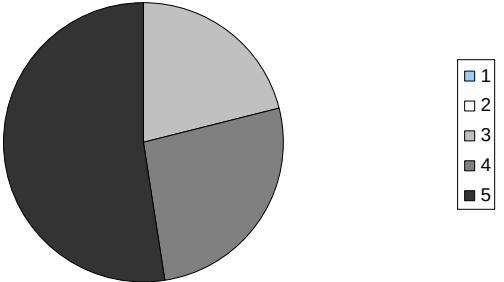

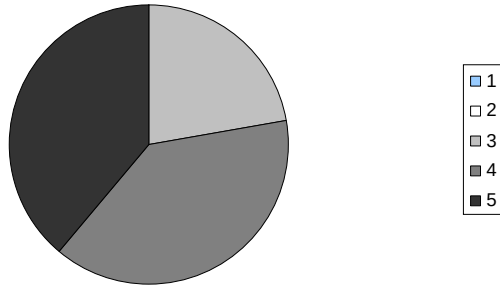
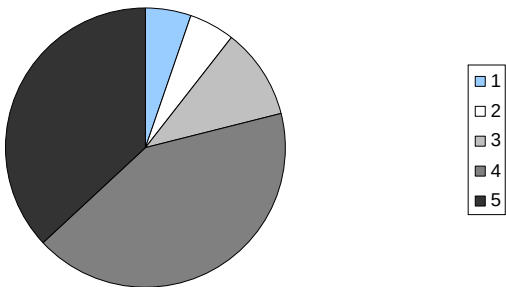
Euskarazko atariko orria eta inkestak

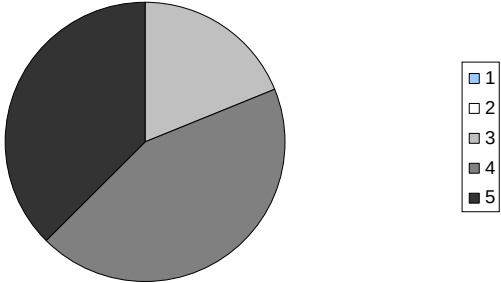
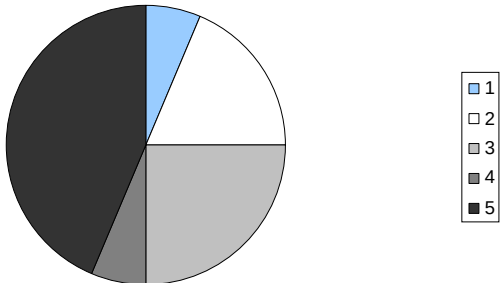
DO.CO.MO.MO BILTZARRA 2016**2. blokea – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, zabalkundea****Onlize prozesuaren emaitzak**

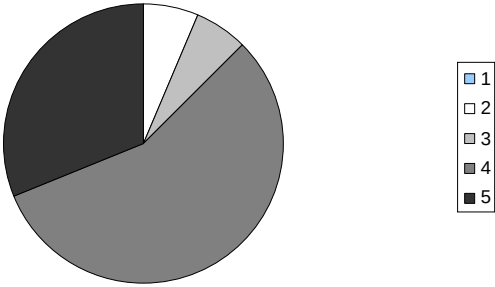
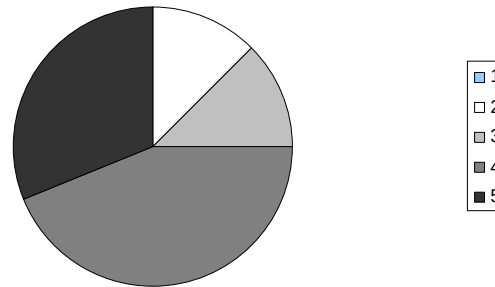
Grafiko hauetan laburbiltzen da online-parte hartzea. Se resumen en unos gráficos los resultados de la participación online. Eraginaren ebaluaketa 1etik 5era egin da, 1 txikiena izanik eta 5 handiena.

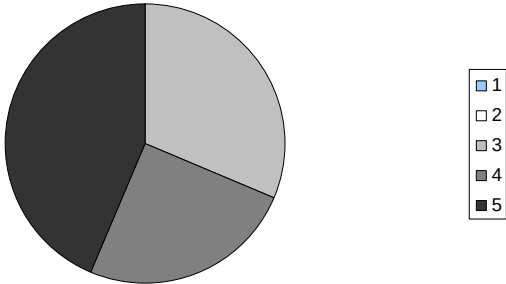
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
ZEHARKAKOA	
KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK Hirigintza tradizionalaren ordezkko kudeaketa eredu alternatiboen falta eta kudeaketa esperientzia ezberdinak ezagutzeko borondate eta interes falta.	MODELOS DE GESTIÓN

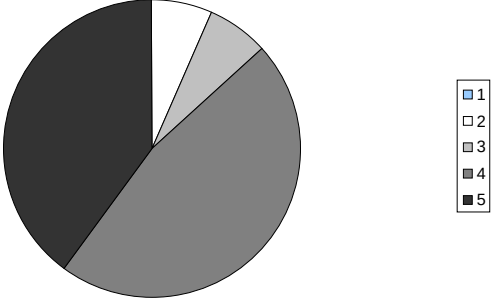
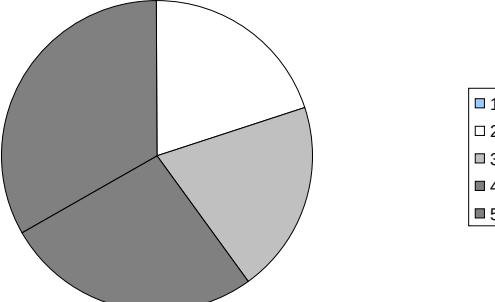
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
HIRIGINTZA	
GAUR EGUNGO HIRI GARAPEN EREDUA Garapenean oinarritutako hiri ereduak eta irabazietan oinarritutako hirigintzak birmoldaketa faltan eta nolabaiteko degradazio eta utzikeria egoera jarraituan eragiten dute	MODELO ACTUAL DE DESARROLLO URBANO
BUOKRAZIA ARLOKO SEKTORE BANAKETA Burokrazia arloko Administrazio eta Departamentuen sektore banaketak ondarearen gestioan eragiten du. Ondare arloko teknikarien falta.	SECTORIALIZACIÓN BUROCRÁTICA

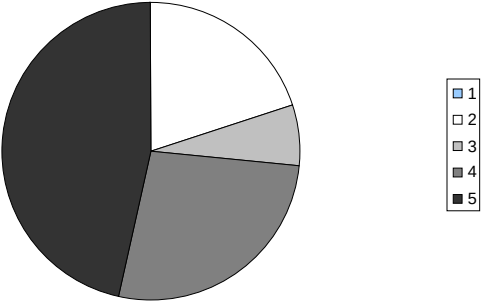
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
HIRI INGURUAREN KALITATEA Hiri-ingurunearen kalitate maila baxuak politikarien interes faltan (errentagarritasun ekonomiko eta politikoa) eta herritarren iritzian (negatiboa) eragiten dute.	CALIDAD DEL ENTORNO URBANO
BIRMOLDAKETA EREDUAK Erabilera herri mailako beharretara egokitzea ahalbidetu, inbertsioak mugatu eta/edo jarduera errentagarriak ezartzen dituzten birmoldaketa ereduak definitzeko lurralde mailako estrategia baten falta.	MODELOS DE RECONVERSIÓN

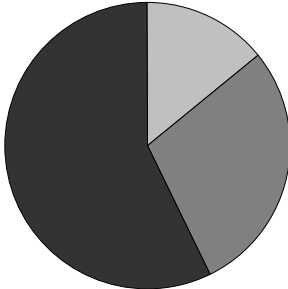
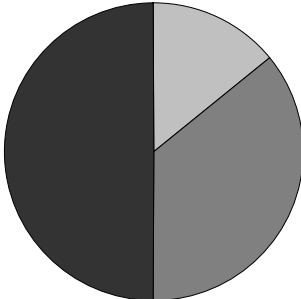
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
ERAIKUNTZA	
JABETZA ETA LURZORU BALIOAREN EGITURA Jabetza eta merkatuko lurzoru balioaren egiturek birmoldaketa, berreskuratze eta balioztatzearen inguruko gaitasun eta borondate faltan eragiten dute. Jabetzaren balio soziala onartzearen falta.	ESTRUCTURA PROPIEDAD VALOR SUELO
ARAEK ADIERAZITAKO MUGAK Gaur egungo eraikuntza arauak birmoldaketaren inguruko gaitasun eta borondatean, eta mantentze eta balioztatze lanen errentagarritasunean eragiten dute.	LIMITACIONES NORMATIVAS

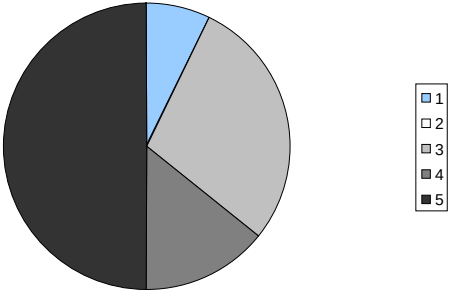
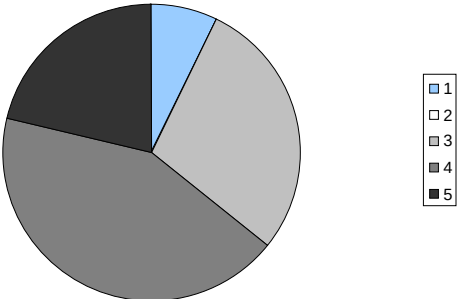
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA												
ONDARE ARLOKO ARAUDIA Ondarearen inguruko araudiaren ezagutze eta aitortpen falta.	NORMATIVA PATRIMONIAL <table border="1"> <caption>Data for NORMATIVA PATRIMONIAL</caption> <thead> <tr> <th>Kategoria</th> <th>Prozentaje</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>~10%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>~5%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>~25%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>~45%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>~15%</td> </tr> </tbody> </table>	Kategoria	Prozentaje	1	~10%	2	~5%	3	~25%	4	~45%	5	~15%
Kategoria	Prozentaje												
1	~10%												
2	~5%												
3	~25%												
4	~45%												
5	~15%												
ONDAREAREN BABES MAILA – Eragin politikoa Ondareak nolabaiteko babes mailak izateak berreskuratze eta balioztatze lanen inguruko borondate politikoan eragiten du.	PROTECCIÓN PATRIMONIAL. Impacto <table border="1"> <caption>Data for PROTECCIÓN PATRIMONIAL. Impacto</caption> <thead> <tr> <th>Kategoria</th> <th>Prozentaje</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>~10%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>~5%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>~25%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>~45%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>~15%</td> </tr> </tbody> </table>	Kategoria	Prozentaje	1	~10%	2	~5%	3	~25%	4	~45%	5	~15%
Kategoria	Prozentaje												
1	~10%												
2	~5%												
3	~25%												
4	~45%												
5	~15%												

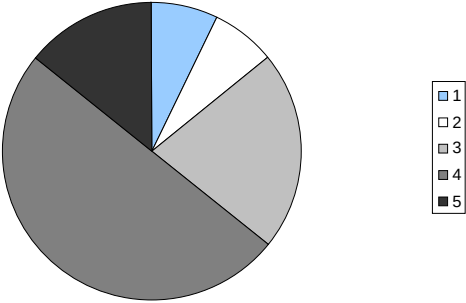
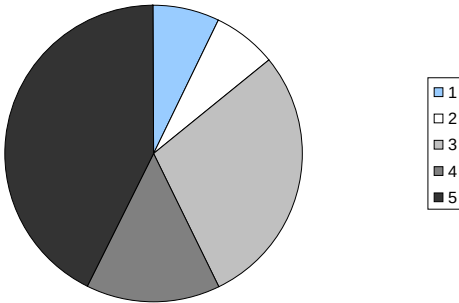
ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
ONDAREAREN BABES MAILA – Estrategia Eraikin bat babestu ala ez erabakitzeko arrazoien inguruko adostasun instituzional eta kultural falta. Estrategia argi baten falta.	PROTECCIÓN PATRIMONIAL. Estrategia Legend: 1 2 3 4 5

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
EKONOMIA	
ONDAREAREN BABES MAILA – Errentagarritasuna Ondarearen babesak ezarritako mugek ondasuna birgaitzea muga dezakete esku-hartzearen aukera eta inbertsio ekonomikoaren arloetan.	PROTECCIÓN PATRIMONIAL. Rentabilidad
FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA – Ikuspegi aldaketa Ekonomi eta finantza arloko krisiak eragindako ikuspegi aldaketa era “jasangarritasun” kontzeptuaren hedatzea. Maila guztietan du eragina.	CRISIS ECONÓMICO-FINANCIERA. Enfoque

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
FINANTZA ETA EKONOMI ARLOKO KRISIA – Ekonomia arloko mugak Jabeen eta administrazioen ekonomia mailako mugek kontserbazio politiketan eragiten dute.	CRISIS ECONÓMICO-FINANCIERA. Limitaciones

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
GIZARTEAREN HAUTEMATEA	
EZAGUTZA, HEZIKETA, INFORMAZIOA Teknikari, politikari eta herritarren ezagutza eta heziketa faltak berreskuratze eta balioztatze ekintzak proposatu eta sustatzeko gaitasunean eragiten du.	CONOCIMIENTO, FORMACIÓN, INFORMACIÓN 1 2 3 4 5
ONDAREA ETA KOMUNIKAZIOA Ondarearen eta lekuen memoriaren inguruko informazio, kontzientziatze eta herritarren sentsibilizaziorako ekimen falta. Herritarrengandik hurbilago dauden komunikazio moduen faltak ondarearen balioaren inguruko hauen ezagutza eta sentsibilizazioan eragiten dute.	PATRIMONIO Y COMUNICACIÓN 1 2 3 4 5

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
EGUROKOTASUNAREKIKO DISTANTZIA GERTUTASUN FALTA Ondare eraikinarekiko hautemandako “distantziak” eragindako jabetza sentimendu ezak ez du herritarren egunerokotasunean parte hartzen.	DISTANCIA VIDA COTIDIANA Legend: 1, 2, 3, 4, 5
ALTERNATIBEKIKO ZUZENeko ESPERIENTZIA Guztien ongizaterako berreskuratu eta birmoldatutako espazioekiko herritarren zuzeneko esperientzia falta.	EXPERIENCIA DIRECTA ALTERNATIVAS Legend: 1, 2, 3, 4, 5

ARAZOA AUKERA	BALIOZTATZEA
EREDU SOZIOKULTURALA Ondarearen balio historiko eta sinbolikoa hautemateko herritarren ezgaitasuna, nahiz eta hau eguneroko bizi garapenaren parte izan, hau da, jatorrizko bizilekuaren historiaren zati.	MODELO SOCIO-CULTURAL
HERRITARREN PARTE-HARTZEA Partekatutako erabakiak hartzera eta hauen emaitzak ezartzera bideratutako herritarren parte-hartze aktiboko prozesuak proposatzen dituen Gobernantza eredu baten falta.	PARTICIPACIÓN CIUDADANA

do.co.mo.mo BILTZARRA 2016

2. blokea – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, zabalkundea

Kale-ekintzak. Iragarkiak

KOMOMO

Iraila **17** en septiembre

"MANUFACTURAS OLARAN"

BEASAIN 11.00

MAIALEN eta MADDALEN
bertsolariak
+
Pintxo

colabora **Keler** kolaboratzailea

IX DoCoMoMo Ibérico Biltzarra : Kultura ondarea eta Gizarte
IX Congreso DoCoMoMo Ibérico: Patrimonio cultural y Sociedad
16-18 /11 Donostia/San Sebastián
www.coavnss.org

COAVN
GIZARTEA

© Eusko Foruak 2016

Logos of participating organizations: Universidad de Navarra, Eusko Foruak, Gipuzkoa, etc.

Beasaingo kale-ekintza – 2016ko irailak 17

KOMOMO

urria **1** en octubre

"CASA / OTEIZA/BASTERRETxea/VALLET ETXEA"

Avda. Iparralde **IRUN 11.00**

MAIALEN eta MADDALEN
bertsolariak
+
Pintxo

colabora **Keler** kolaboratzailea

IX DoCoMoMo Ibérico Biltzarra : Kultura ondarea eta Gizarte
IX Congreso DoCoMoMo Ibérico: Patrimonio cultural y Sociedad
16-18 /11 Donostia/San Sebastián
www.coavnss.org

COAVN
GIZARTEA

© Eusko Foruak 2016

Logos of participating organizations: Universidad de Navarra, Eusko Foruak, Gipuzkoa, etc.

Irungo kale-ekintza: 2016ko urriak 2

E.: claudia@rb3innovacion.com – T.: +34 943 015644 - W.: www.rb3innovacion.com

Centro Jose Mari Korta – Avd. Tolosa 72, planta 0 – 20018 Donostia-San Sebastián

Beasaingo Udala

GAIA: Gune publikoa erabiltzeko baimen eskaera.

Claudia Pennese and.ak “RB3 Innovación Urbana Integrada”-ren izenean, Jose Migel Iturriotz kalean (Manufacturas Olanaren eraikinaren parean), 2016ko irailaren 17an, goizeko 10:00etatik 13:30etara, hiri esku hartzea dela eta gune publikoa erabiltzeko baimena eskatu du; Alkatetza honek, eskatutako ekintza egiteko baimena ematea ebatzi du, baina ondorengo baldintzak betez:

- Jose Migel Iturriotz kalean (Manufacturas Olanaren eraikinaren parean), 2016ko irailaren 17an, goizeko 10:00etatik 13:30etara, gune publikoa erabiltzeko baimena ematen da.
- Euskararen erabilpenerako Udal-Ordenantza zintzoki bete beharko da eta horretarako honekin batera doa bere fotokopia bat I. Eranskin gisa.
- Ekintza hori eginez gero, erabilitako lekua garbi eta egoki gelditu beharko du ondoren beste edozer gauza egiteko erabiltzeko moduan alegia.

Beasainen, 2016ko irailaren 8an

Alkatea,
Sinatua: AITOR ALDASORO ITURBE

Claudia Pennese and.
Centro Jose Mari Korta
Avda Tolosa 72, planta 0
20018 Donostia
claudia@rb3innovacion.com

CONGRESO DO.CO.MO.MO 2016

Bloque 2 – Implicación ciudadana: formación, información, difusión

Caso de estudio Manufacturas Oralan

Nota de prensa

Azaroaren 16, 17 eta 18an **do.co, mo.mo Iberico IX. Biltzarra** ospatuko da Donostian. (<http://www.docomomo2016.coavn.org/index.html>)

Biltzarraren testuinguruan, *Hiritarren parte-hartzea: prestakuntza, informazioa, hedapena* multzoan, KOMOMO parte-hartze prozesua garatzen ari da. XX. mendeko arkitektura ondarearen kudeaketa kolektibo baten gidalerroak definitzea du helburu.

Aurre-diagnostiko fasearen ondoren online parte-hartze prozesua jarri da martxan (<https://komomoeus.wordpress.com/>) egindako diagnostikoa egiaztatu eta balioztatu asmoz. Horrela, etorkizun desiragarri eta bideragarria definitzeko eta berau eraikitzeko oinarria ezarriko da. Abiapuntu hau definitzeko, aurrez aurreko tailerra garatuko da eta bertako emaitzak biltzarrean azalduko dira.

Olaranen kasuan zein gure inguruetakoa ondare modernoan, orokorrean, interesa duen edonor prozesuan modu aktiboan parte hartzera gonbidatu nahi da, horrela gogoeta aberastu eta emaitzen kalitatea hobetzeko.

Online parte-hartzea urriaren 7a arte egongo da martxan.

Aurrez aurreko tailerra urriaren 22an izango da, goizeko 10.30etan hasi eta arratsaldeko 17.30ak arte, Donostiako Egia auzoko Reflex Espazioan. (kokapena: http://espacioreflex.org/?page_id=81)

Antolakuntza kontuengatik, parte-hartzea konfirmatzea eskatzen dugu urriaren 14a baino lehen ondorengo loturan: <https://goo.gl/forms/EvbqDR7mXaeLkse83>

Zalantzarik izanez gero, 687 077000 zenbakira deitu.

do.co.mo.mo BILTZARRA 2016

2. blokea – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, zabalkundea

Kale-ekintzak. Material grafikoa

Beasainen egindako kale-ekintza, 2016ko iralaren 17an

Iruren egindako kale-ekintza. 2016ko urriaren 2an

do.co.mo.mo Biltzarra 2016
2.blokea – Hiritarren parte-hartzea: heziketa, informazioa, zabalkundea
Aurrez aurreko tailerra. Egitarau

IX do.co.mo.mo Ibérico biltzarra
IX Congreso do.co.mo.mo Ibérico

CÓMO gestionar el patrimonio arquitectónico moderno de forma colectiva

proceso KOMOMO prozesua

NOLA kudeatu arkitektura modernoaren ondarea modu kolektiboan

ESTRATEGIA TAILERRA

AGERTOKIA ESCENARIO
ESTRATEGIAS ESTRATEGIAK
EKINTZAK ACCIONES

TALLER DE ESTRATEGIAS

Larunbata, urriak 22 10.30etik 17.30era
Sábado 22 de octubre de 10.30h a 17.30h

ESPACIO REFLEX
Egia kalea 24 | calle Egia 24
Donostia | San Sebastián

fundazio do.co.mo.mo... ibérico
R3 KOMB COAWN
GRUPKCA

Universitat de Navarra
Universitat de València
Universitat de Sevilla
Universitat de Màlaga
Universitat de Granada
Universitat de Salamanca
Universitat de Valladolid
Universitat de Burgos
Universitat de Leó
Universitat de Zamora
Universitat de Segovia
Universitat de Cantabria
Universitat de Burgos
Universitat de Leó
Universitat de Zamora
Universitat de Segovia
Universitat de Cantabria

EGUNEKO EGITARAU | PROGRAMA DEL DÍA

10.30 | 11.00 *Aurkezpena | Presentación*

Etorkizuneko agertokia | Escenario de Futuro

11.00 | 12.45 *Taldeakako lana | Trabajo por grupos*
12.45 | 13.30 *Bateratze-saioa | Puesta en común*

Etena | Pausa

13.30 | 15.00 *Lunch-a | lunch*

Estrategia eta ekintzak | Estrategias y acciones

15.00 | 14.45 *Taldeakako lana | Trabajo por grupos*
14.45 | 17.30 *Bateratze-saioa | Puesta en común*

17.30 *Itxiera | Cierre*

IZEN EMATEA | INSCRIPCIÓN

<https://goo.gl/forms/EvbqDR7mXaeLkse83>

ESPACIO REFLEX
Egia kalea 24 | calle Egia 24
Donostia | San Sebastián

fundazio do.co.mo.mo... ibérico
R3 KOMB COAWN
GRUPKCA

Universitat de Navarra
Universitat de València
Universitat de Sevilla
Universitat de Màlaga
Universitat de Granada
Universitat de Salamanca
Universitat de Valladolid
Universitat de Burgos
Universitat de Leó
Universitat de Zamora
Universitat de Segovia
Universitat de Cantabria

Aurrez aurreko tailerra. Lan-matrizeak

CC0

|1

 EKINTZA ETA ESTRATEGIAK MATRIZEA MATRIZ DE ACCIONES Y ESTRATEGIAS 				
	AGERTOKIA ESCENARIO	ESTRATEGIAK ESTRATEGIAS	EKINTZA ACCIONES	NOREKIN CON QUIÉN
1	ZEHARKAKOA TRANSVERSAL			
2	HIRIGINTZA URBANISMO			
3	ERAIKUNTZA EDIFICACIÓN			
4	EKONOMIA RENTABILIDAD			
5	GIZARTEAREN HAUTEMATEA SOCIAL PERCEPTIVO			

IX do.co.mo.mo IBÉRICO BILTZARRA
IX CONGRESO do.co.mo.mo IBÉRICO
 proceso KOMOMO prozesua
AKOIA: Ikusentia kulturaleko modurik onenak erabakiak izatekoak
COMO gestiona el patrimonio arquitectónico moderno de forma colectiva
fundación do.co.mo.mo IBÉRICO

Ekintzen eta estrategien matrizea

KOMOMO prozesua

Aurrez-aurreko tailerra. Tailerraren zuzeneko emaitzak

KOMOMO prozesua

Tailer presentziala. Emaizak

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
1	§ Kudeaketa eredu alternatiboen falta § Hauek ezagutzeko borondate eta interes falta	§ Malgutasun handiagoa arautegia ezartzerakoan § Araudiekin irudimentsua izan (adb. AURRI kontzeptua) § Bestelako erabilera eta kudeaketa ereduenganako, gizarte eta erakundeen interesa piztu § Administrazioaren maila ezberdinen eta eragile pluralen arteko kudeaketa banatua	§ Hiritarren parte-hartzerako estrategien diseinuak ezbaian jarri, emaitzak gehiegizko dogmatismorik edo diseinuaren naturaltasuna itoko luken teknizismorik izan ez dezan § Hezkuntzan, infomazioan eta hedapenean tematu § Plangintzako tresnak birpentsatu. Jakintza alor desberdinetako ikuspuntuak jasotzen dituzten planen idaztea	§ Plan ezberdinak sortzeko orduan diziplina anitzeko jardunetik diziplina arteko jardunerako pausua ematea § Berezko zerga-sistema "izan gaitezen irudimentsu" § Erakundeen eta gizartearen arteko elkarlana, baliabide ekonomikoak kudeatuko dituzten entitateak bultzatzeko	

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
2	§ Garapenean oinarritutako hiri ereduak § Burokrazia arloko sektore banaketa § Hiri inguruaren kalitatearen eragina honen pertzepzioan § Birmoldaketa politiken falta	§ Ondare arkitektonikoaren integratzea inguruko hiri-sarean § Lurralde, probintzia eta eskualde mailako ikuspegi eta kudeaketa	§ Integrazioa § Azterketarako eskala eta Influentzia eremuaren definizioa § Behin behineko oztopo eta mugak apurtu, ondarezko eraikinak hiri sarean integratzeko (Lasarte) § Hirigintza arautegia malgutu § Aldi baterako erabilerak eta ingurunearen eraberritzea (Lasarte)	§ Ondarearen Plangintzaren berrikuspena malgutasun eta zorrotasunez (eraispenearen erregistroa)	
3	§ Jabetza eta lurzoru balioaren egitura § Arauek adierazitako mugak eta ondaren inguruko arauen aplikazio eskasa § Ondarearen babesak ezarritako mugak	§ Low-Cost esku-hartzeak eta aldi baterako erabilerak § Zimurrak eta orbainak errespetatu, gutxieneko jarduketak planteatu	§ Aldi baterako erabilerak sortu, hiritarrentzako erakusleho bezela § Eraikinaren barrualde eta kanpoaldean batera eragina izango duten erabilerak baliatu (kiroletako) § Behe oinak liberatu erakin irekiagoak lortzeko (Lasarte)	§ Ondarearekin lotutako pertsonen arteko elkarteak bultzatu. Langile oihak, auzokideak, erabiltzaile izan litezkeenak § Tokiko eragileen artean autogestio ereduak planteatu	

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
4	§ Ondarearen babesa birgaitzearen errentagarritasun ekonomikoaren muga bezala § Finantza eta ekonomi arloko krisia inbertsiorako muga bezala	§ Inbertsio minimoak/nahikoak § Itzulkin ekonomikoa ez bakarrik, kulturala eta soziala ere sortzen duten erabilerak § Jatorrizkoarekin lotutako erabilerak, eguneratuak, errentagarritasun ekonomikoaren bide bezala	§ Beharren aurre azterketa § Planteatutako erabileren bideragarritasuna zehaztu § Tokiko eragileen parte-hartzerako elkarlana	§ Eragile publiko eta pribatuen arteko kolaboraziorako mekanismoen esplorazioa § Ekimen pribatuarentzat onurak eta sustapen neurriak kultur ondarearen ustiapenerako § Espazioaren egokitzea hiritarren eskutik (ikasleen parte-hartzea) § Jardueren jai izaera zabaldu eta tokiaren memoriarekin harremana sustatu	§ Ikasleak § Eskolak § Bizilagunak § Elkartek § Jabetza § Administrazioa § Crowd-Founding

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
5	§ Teknikari, politikari eta herritarren ezagutza eta heziketa falta § Herritarrengandik hurrunduden komunikazio moduak § Ondarearen jabetza sentimendu eza egunerokotasunean § Alternatiben zuzeneko esperientzia falta § Indibidualismoa eta kontsumismoa birgaitzearen muga gisa § Parte-hartze, gertutasun eta inklusio gutxiaren gobernantza ereduak	§ Memoria, identitatea, adierazgarritasuna eta balio sinbolikoa berreskuratzea § Arkitektura ondarea modu integralean antzematea § Arkitektura ondarearen balioaren sozializazioa § Gizarte erantzunkizuna § Adostutako erabaki hartzeak § Degradazio eta aurri kontzeptuak urrundu	§ Ondare eraikinen memoria berreskuratu § Hezkuntza eragile ezberdinak inplikatu, arkitektura ondarea balioan jarri eta jendarteratzeko § “Diskurtsoa” eta “kontaketa” modu positibora aldatu	§ Inplikazio mekanismo bezela, parte-hartze prozesuak erabili diagnostikorako § “Esperientzia” bat sortuko duten jarduerak erabili, birmoldaketarako lehen ekintza bezela § Hezkuntza sisteman “kultura ondarea” eduki/ikasgai bezela agertzea § Irakaskuntza humanistiko/artistikoan gaitua den irakaslearen indartzea § Eraikinen iraganarekin lotutako testigantza eta materiala berreskuratu, eragile sozialen aldetik § Lekukotasunak hezkuntza zentruetara eraman § Ondare eraikinen dokumentazio zehatzagoa jaso. Eraikin beraren artxiboak sortu	

KOMOMO prozesua

Tailer presentziala. Emaizak

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
1	§ Kudeaketa eredu alternatiboen falta § Hauek ezagutzeko borondate eta interes falta	§ Malgutasun handiagoa arautegia ezartzerakoan § Araudiekin irudimentsua izan (adb. AURRI kontzeptua) § Bestelako erabilera eta kudeaketa ereduenganako, gizarte eta erakundeen interesa piztu § Administrazioaren maila ezberdinen eta eragile pluralen arteko kudeaketa banatua	§ Hiritarren parte-hartzerako estrategien diseinuak ezbaian jarri, emaitzak gehiegizko dogmatismorik edo diseinuaren naturaltasuna itoko luken teknizismorik izan ez dezan § Hezkuntzan, informazioan eta hedapenean tematu § Plangintzako tresnak birpentsatu. Jakintza alor desberdinetako ikuspuntuak jasotzen dituzten planen idaztea	§ Plan ezberdinak sortzeko orduan diziiplina anitzeko jardunetik diziiplina arteko jardunerako pausua ematea § Berezko zerga-sistema "izan gaitezen irudimentsu" § Erakundeen eta gizartearen arteko elkarlana, baliabide ekonomikoak kudeatuko dituzten entitateak bultzatzeko	

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
2	§ Garapenean oinarritutako hiri ereduak § Burokrazia arloko sektore banaketa § Hiri inguruaren kalitatearen eragina honen pertzepzioan § Birmoldaketa politiken falta	§ Ondare arkitektonikoaren integratzea inguruko hiri-sarean § Lurralde, probintzia eta eskualde mailako ikuspegi eta kudeaketa	§ Integrazioa § Azterketarako eskala eta Influentzia eremuaren definizioa § Behin behineko oztopo eta mugak apurtu, ondarezko eraikinak hiri sarean integratzeko (Lasarte) § Hirigintza arautegia malgutu § Aldi baterako erabilerak eta ingurunearen eraberritzea (Lasarte)	§ Ondarearen Plangintzaren berrikuspena malgutasun eta zorroztasunez (eraispenaren erregistroa)	
3	§ Jabetza eta lurzoru balioaren egitura § Arauek adierazitako mugak eta ondaren inguruko arauen aplikazio eskasa § Ondarearen babesak ezarritako mugak	§ Low-Cost esku-hartzeak eta aldi baterako erabilerak § Zimurrak eta orbainak errespetatu, gutxieneko jarduketak planteatu	§ Aldi baterako erabilerak sortu, hiritarrentzako erakusleiho bezela § Eraikinaren barrualde eta kanpoaldean batera eragina izango duten erabilerak baliatu (kioletako) § Behe oinak liberatu erakin irekiagoak lortzeko (Lasarte)	§ Ondarearekin lotutako pertsonen arteko elkarteak bultzatu. Langile oihak, auzokideak, erabiltzaile izan litezkeenak § Tokiko eragileen artean autogestio ereduak planteatu	

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNEN AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
4	§ Ondarearen babesa birgaitzearen errentagarritasun ekonomikoaren muga bezala § Finantza eta ekonomiarloko krisia inbertsiorako muga bezala	§ Inbertsio minimoak/nahikoak § Itzulkin ekonomikoa ez bakarrik, kulturala eta soziala ere sortzen duten erabilerak § Jatorrizkoarekin lotutako erabilerak, eguneratuak, errentagarritasun ekonomikoaren bide bezala	§ Beharren aurre azterketa § Planteatutako erabileren bideragarritasuna zehaztu § Tokiko eragileen parte-hartzerako elkarlana	§ Eragile publiko eta pribatuaren arteko kolaboraziorako mekanismoen esplorazioa § Ekimen pribatuarentzat onurak eta sustapen neurriak kultur ondarearen ustiapenerako § Espazioaren egokitzea hiritarren eskutik (ikasleen parte-hartzea) § Jardueren jai izaera zabaldu eta tokiaren memoriarekin harremana sustatu	§ Ikasleak § Eskolak § Bizilagunak § Elkartek § Jabetza § Administrazioa § Crowd-Founding

	DIAGNOSTIKOA	ETORKIZUNeko AGERTOKIA	ESTRATEGIAK	EKINTZAK	ERAGILEAK
5	§ Teknikari, politikari eta herritarren ezagutza eta heziketa falta § Herritarrengandik hurrunduden komunikazio moduak § Ondarearen jabetza sentimendu eza egunerokotasunean § Alternatiben zuzeneko esperientzia falta § Indibidualismoa eta kontsumismoa birgaitzearen muga gisa § Parte-hartze, gertutasun eta inklusio gutxiko gobernantza eredua	§ Memoria, identitatea, adierazgarritasuna eta balio sinbolikoa berreskuratzea § Arkitektura ondarea modu integralean antzematea § Arkitektura ondarearen balioaren sozializazioa § Gizarte erantzunkizuna § Adostutako erabaki hartzeak § Degradazio eta aurri kontzeptuak urrundu	§ Ondare eraikinen memoria berreskuratu § Hezkuntza eragile ezberdinak inplikatu arkitektura ondarea balioan jarri eta jendarteratzeko § “Diskurtsoa” eta “kontaketa” modu positibora aldatu	§ Inplikazio mekanismo bezela, parte-hartze prozesuak erabili diagnostikorako § “Esperientzia” bat sortuko duten jarduerak erabili, birmoldaketarako lehen ekintza bezela § Hezkuntza sisteman “kultura ondarea” eduki/ikasgai bezela agertzea § Irakaskuntza humanistiko/artistikoan gaitua den irakasle goaren indartzea § Eraikinen iraganarekin lotutako testigantza eta materiala berreskuratu eragile sozialen aldetik § Lekukotasunak hezkuntza zentruetara eraman § Ondare eraikinen dokumentazio zehatzagoa jaso. Eraikin beraren artxiboak sortu	

do_co_mo_mo_ibérico

EHAEO Gipuzkoako Kultura ondarearen batzordea
COMISIÓN PATRIMONIO COAVN Gipuzkoa

do.co,mo.mo IBÉRICO fundazioa
FUNDACIÓN do.co,mo.mo IBÉRICO

IX do.co,mo.mo IBÉRICO biltzarra | kultura ondarea eta gizartea

IX CONGRESO do.co,mo.mo IBÉRICO | patrimonio cultural y sociedad

Mugimendu Modernoa eta
garapen soziala
Movimiento Moderno y
evolución social

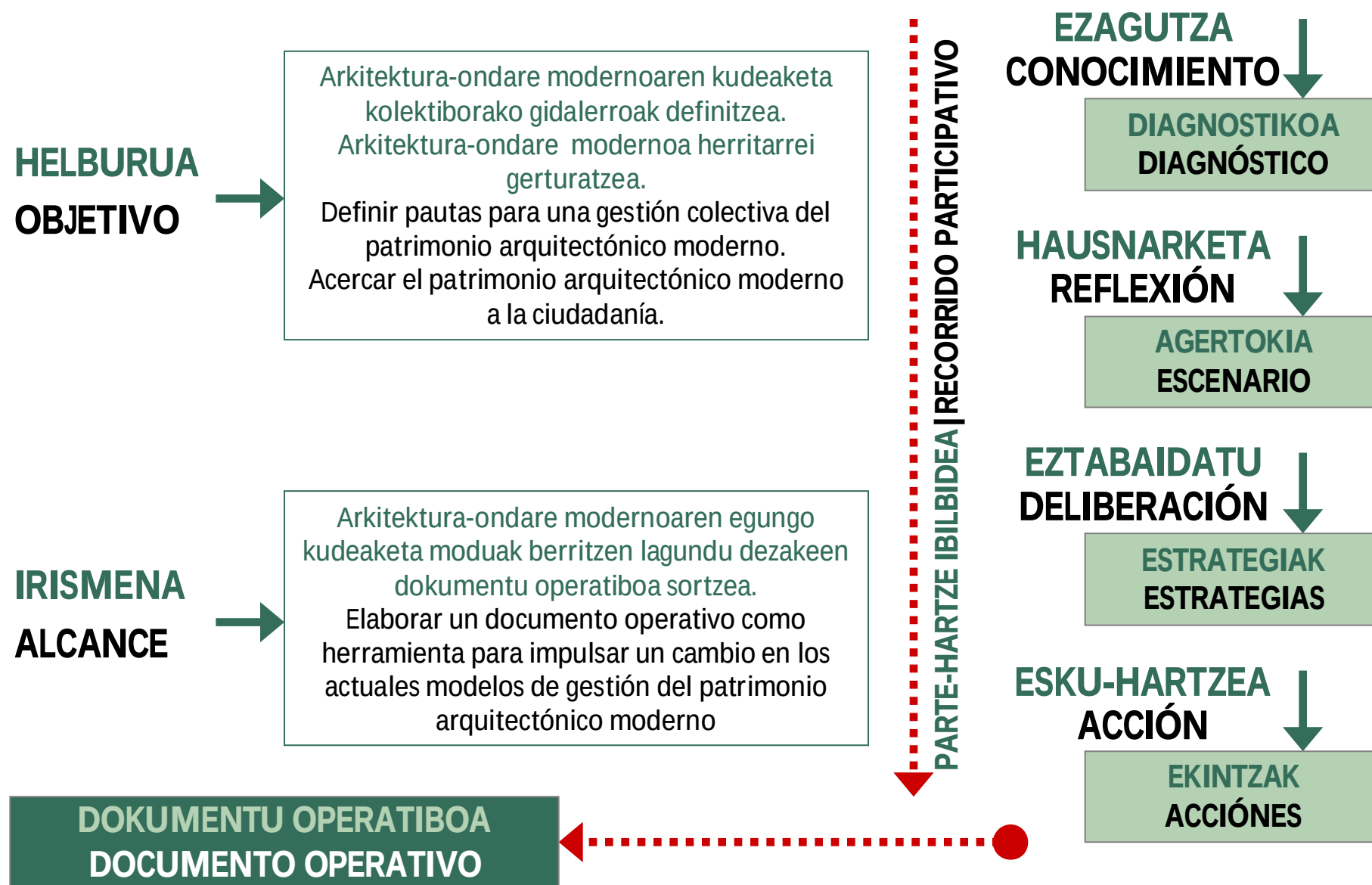
Hiritarren parte-hartzea:
heziketa, informazioa eta
zabalkundea

Implicación ciudadana:
formación, información y
difusión

Kultura ondarearen ekonomia
eta kudeaketa
Gestión y economía del
Patrimonio Cultural

proceso KOMOMO prozesua

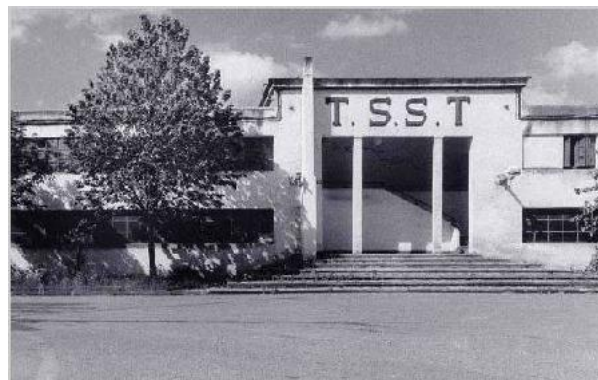

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

EZAGUTZA | HAUSKARKETA | DELIBERAZIOA | ESKU-ARTZEA | CONOCIMIENTO | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN | ACCIÓN

Casa Oteiza-Basterretxea Etxea

TSST tranvía San Sebastián Tolosa

Manufacturas Olaran

AZTERKETA-KASU EREDUGARRIAK | CASOS ESTUDIO REPRESENTATIVOS

1

Azterketa historikoa
 Diagnostiko
 espezifikoa
 Kasuen fitxak
 Análisis histórico
 Diagnóstico específico
 Fichas casos

2

Adituekin elkarriketak
 Diagnostiko orokorra
 Entrevistas con
 expertos
 Diagnóstico general

3

Aurre diagnostikoa
Diagnóstico previo

4

Adituekin kontrastatu
eta egiaztatzea
Online prozesua
Contraste y
validación con
expertos
Proceso online

AURRE DIAGNOSTIKOA | DIAGNÓSTICO PREVIO

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

EZAGUTZA | CONOCIMIENTO

EMAITZAK | RESULTADOS

AZTERKETA KASUEN FITXAK | FICHAS CASOS ESTUDIO

Sarrera eta historia | Orígenes e historia
Berezko baldintzak | Condiciones Propias
Bald. zirkunstanzialak | Cond. Circunstanciales
Hautemate baldintzak | Cond. Perceptivas
Diagnostikoa | Diagnóstico
Azken gogoetak | Consideraciones finales

DIAGNOSTIKO ORIKORRA
DIAGNÓSTICO GENERAL ...➔

ZEHARKAKOA | TRANSVERSAL
HIRIGINTZA | URBANISMO
ERAIKUNTZA | EDIFICACIÓN
EKONOMIA | RENTABILIDAD
GIZARTEAREN HAUTEMATEA
SOCIAL PERCEPTIVO

AZTERKETA KASUEN

DIAGNOSTIKO | DIAGNÓSTICO

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | REFLEXIÓN

EKINTZA | ACCIÓN

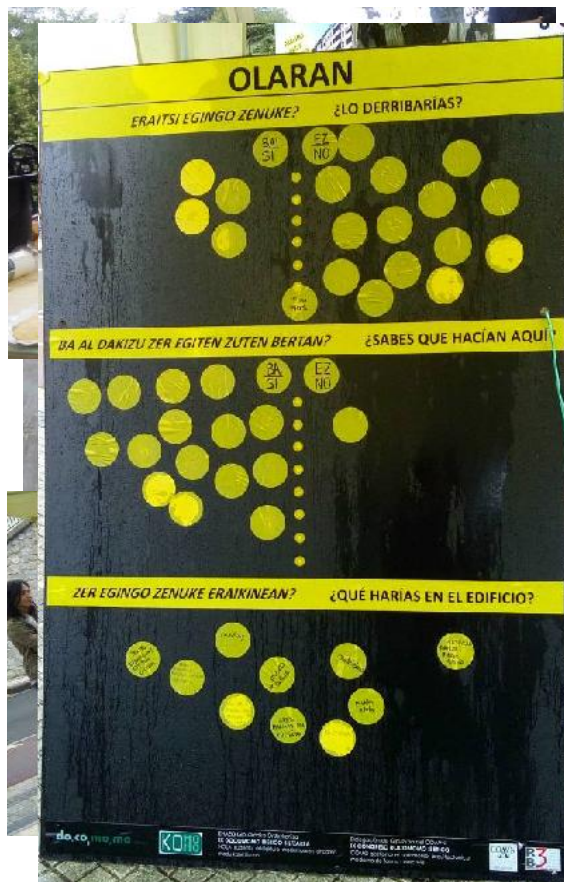
HIRI ESKU-HARTZEAK | INCURSIONES URBANAS

BEASAIN

IRUN

LASARTE-ORIA

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABADATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN PLANGINTZA | PLANIFICACIÓN

HAUSKARKETA | EZTABADATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN PLANGINTZA | PLANIFICACIÓN

ESTRATEGIA TAILERRA | TALLER DE ESTRATÉGIAS

HELBURUA

OBJETIVO

Etorkizuneko agertoki desiratu eta adostua definitu eta epe ertain-luzean egoera hori erdiesteko estrategia eta ekintza erabilgarriak proposatu.

Diseñar un escenario de futuro deseable y consensuado y definir estrategias y acciones útiles para alcanzarlo en medio-largo plazo

Egoitza-erabilera | Residencial

Ekipamendua | Equipamiento

Industrial | Industrial

ETORKIZUNeko AGERTOKIA | ESCENARIO DE FUTURO

EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATEGIAS

HEDAGARRIAK EXPORTABLES

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN GARAPENA | DESARROLLO

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN GARAPENA | DESARROLLO

azalpena | explicación taldekako lana | trabajo por grupos

azalpena | explicación taldekako lana | trabajo por grupos

emaitzak | resultados

eztabaida | debate bateratze lana | puesta en común

eztabaida | debate bateratze lana | puesta en común

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABADATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

EMAITZAK | RESULTADOS

AGERTOKIA ESCENARIO

Ondarea balioan jartzeko gizarte-maila guztietan eragin zuzena duen kultura ezartzea lortzen da. Politikoa, teknikoa, profesionala eta herritarrena.

Se debe lograr la impregnación de una cultura de pensamiento en el valor del patrimonio que afecta de forma activa a todos los niveles de la sociedad. Político, técnico, profesional y ciudadano.

EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATÉGIAS

INGURUAREKIKO HARREMANA– INTEGRAZIOA – ERAGINA INGURUAN
RELACIÓN CON EL ENTORNO | INTEGRACIÓN | INFLUENCIA EN EL ENTORNO

Hiri inguruaren
birgaitzea
ondare
arkitektonikoa
balioan jartzeko
mekanismo gisa

Ondare
arkitektonikoaren
integratzea
inguruko hiri-
sarean

Inguruaren
hobetzea
bultzatzeko gai
diren erabilera
motak zehaztea

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABAIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

EMAITZAK | RESULTADOS

EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATÉGIAS

GARAPENEAN OINARRITUTAKO HIRI EREDUAK VS KUDEAKETA EREDU ALTERNATIBOAK
MODELO DESARROLLISTA VS MODELOS DE GESTIÓN ALTERNATIVOS

Implementar
beneficios-
incentivos para
facilitar la inversión
privada en los
bienes culturales

Cambiar el
“discurso” y/o
“relato” sobre
patrimonio
arquitectónico en
POSITIVO

Llevar a cabo
procesos de diálogo
participado como
base para
fortalecer la
implicación

BIRMOLDAKETA EREDUAK – ESKU-HARTZEAK
POLÍTICA DE RECONVERSIÓN - ACTUACIONES

Repensar la
normativa
urbanística y
patrimonial en
términos de
flexibilidad

Definir y aplicar
modelos de
gestión
compartidos entre
Instituciones y
sociedad civil

Intervenciones
Low-Cost que
cuenten con la
implicación activa
de la ciudadanía.
AUTOGESTIÓN

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTAB AidATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

EMAITZAK | RESULTADOS

EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATÉGIAS

*Administrazioaren
maila ezberdinen
eta eragile pluralen
arteko kudeaketa
banatua*

Plan ezberdinak
sortzeko orduan
diziplina anitzeko
jardunetik diziplina
arteko jardunerako
pausua ematea

Azterketa eta
influentzia eremuen
definizioa lurralde,
probintzia eta
eskualde mailako
ikuspegia eta
kudeaketa sortzeko.

ONDAREA: HAUTEMATEA | HEZIKETA
PERCEPCIÓN | EDUCACIÓN SOBRE EL PATRIMONIO

*Ikastetxeetan
ondare kulturalaren
inguruko
irakasgaiak edo
gaiak ezartzea*

Ondare
kulturallean
espezializatutako
irakasleak
ezartzea edota
hauek indartzea

**Irakaskuntza
aktiboaren indartzea,
arautua nahiz ez
arautua. Eskoletara
eta kulturguneetara
testigantzak
eramatea**

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

EMAITZAK | RESULTADOS

EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATÉGIAS

ONDARE-ARAUDIAREN ERAGINA INFLUENCIA NORMATIVA PATRIMONIAL

*Limitaciones
impuestas por la
normativa
patrimonial sobre
las posibilidades de
reconversión*

*Limitaciones
impuestas por la
normativa
patrimonial para la
rentabilidad de las
intervenciones*

Protección patrimonial. Oportunidad VS limitación

ONDARE BALIOA | IDENTITATEA
VALOR PATRIMONIAL | IDENTIDAD

*Respetar las
"arrugas" y
"cicatrices" de los
edificios
patrimoniales*

Recuperar memoria, identidad y valor simbólico. Usos relacionados con los originarios

*Archivo
técnico/perceptivo.
Archivos
documentales y
“bancos de
memoria”*

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

EMAITZAK | RESULTADOS

 EKINTZA ETA ESTRATEGIAK | ACCIONES Y ESTRATÉGIAS

*Itzultze ekonomiko
nahiz soziala sor
dezaketen
erabilerak
bultzatzea.
Errentagarritasuna*

Beharren azterketa
egitea eta
proposatutako
erabileren
bideragarritasun
maila ebaluatzea

Eragile publiko eta pribatuen arteko kolaboraziorako mekanismoen esplorazioa eta esperimentazioa

TEKNIKOAK | TÉCNICAS
INPLIKATUAK | IMPLICACIONES
ERAGILE LOKALAK |
Ibilbid

ICOS

PLICADOS

AGENTES LOCALES

e irekia | rec

HERRITARRAK |
Corrido ab

KOAK | POLÍTICOS
CIUDADANÍA

Cuarto

HERRITARRAK | CIUDADANÍA

Corrido abierto

Ibilbide irekia | recorrido abierto

THE TRAVEL INDUSTRY RECOVERED FASTER THAN

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

HAUSKARKETA | EZTABIDATU | REFLEXIÓN | DELIBERACIÓN

HIRIGINTZA
URBANISMO

ERAIKUNTZA EDIFICACIÓN

EKONOMIA RENTABILIDAD

GIZARTEAREN HAUTEMATEA

SOCIAL PERCEPTIVO

ZEHARKAKOA TRANSVERSAL

KUDEAKETA GESTIÓN

BIRMOLDAKETA RECONVERSIÓN

**HEZIKETA
EDUCACIÓN**

BALIOA VALOR

AUZI IREKIAK | CUESTIONES ABIERTAS

PARTE-HARTZE IBILBIDEA | RECORRIDO PARTICIPATIVO

ESKI-HARTZEA | ACCIÓN

JARRAITUTASUNA ETA ERAGINA | CONTINUIDAD E IMPACTO

EMAITZAK
RESULTADOS

Bilketa eta analisia

Biltzarrean aurkeztea

Hizlarien mahaingutua

Laburpena eta ondorioak

Gizarteratzea

Recopilación y análisis

Presentación Congreso

Mesa redonda ponentes

Síntesis y conclusiones

Devolución

DOKUMENTU OPERATIBOA
DOCUMENTO OPERATIVO

IDATZI
REDACTAR

NOLA | CÓMO

KUDEATU
GESTIONAR

KASU PILOTUAK
CASOS PILOTOS

ESKERRIK ASKO